

Primorski

D N E V N I K

7096 AA 60090201
OSREDNJA KNJIŽNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

št. 228 (14.624) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Tistu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zdravci nad Cerkljem, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gocvi pri Gorani Trebusti, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

ČETRTEK, 26. AVGUSTA 1993

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

BANCOMAT

Moja banka, v žepnem formatu.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Požari divjajo Protest gasilcev

Marsikje po Italiji so požari tudi včeraj požirali gozdove, pred njimi niso bili varni niti zaselki in vasi. Svoj glas pa so povzdignili gasilci CGIL, ki zahtevajo, da natančno določijo njihove pristojnosti in pristojnosti gozdne službe.

stran 2

Tina Anselmi komisar KD v Trstu

Senatorka Tina Anselmi je prispela včeraj v Trst, kjer je prevzela mesto komisarja krajevne Krščanske demokracije. »Železna« Tina, ki jo je za komisarja imenoval strankin tajnik Marti-nazzoli, bo morala razrešiti sedanjo težko krizo v vrstah tržaške KD.

stran 3

Z umetnostno obrtjo in žlahtno kapljico v živo Kraške ohceti

Z odprtjem razstav umetnostne obrti in ustekleničenih žlahtnih vin se je sinoči v Repnu dvignil zastor nad šestnajsto Kraško ohceto, ki je naša najpomembnejša etnografska prireditev.

stran 3.....

Gorica - Kriza na občini še traja

V Gorici se je včeraj sesel občinski svet, vendar seja ni bila prav nič uspešna kar zadeva razreševanje politične krize. Slišati je bilo spešne splošne ugotovitve in splošne razprave, konkretnih predlogov pa malo ali nič.

stran 5.....

V U-534 za sedaj le kondomi in vino

Škafila francoskih kondomov, sto steklenic vina, pipa in daljnogled so prvi predmeti, ki so jih odkrili v trupu nemške podmornice U-534. Za sedaj niso odkrili nobenega trupla nacističnih gaulajterjev, prav tako ne sledov bajnega nacističnega zaklada.

stran 7.....

»OPERACIJA IRMA« / MANJ POLEMIK

Prvi dan v Italiji za ranjence iz BiH

Zračni most med Falconaro Marittima in Sarajevom se nadaljuje brez zastojev

FALCONARA MARITTIMA (ANCONA) - Brez prestanka se nadaljuje zračni most med anconskim letališčem Falconara Marittima in Sarajevom. Britanska, nemška in kanadska letala pristajajo s svojim tovorom trpljenja in upanja. Medtem je prvih 19 ranjencev iz Bosne in Hercegovine preživelo svoj prvi dan v italijanskih bolnišnicah. V glavnem je njihovo zdravstveno stanje zadovoljivo, v prihodnjih dneh bodo po prvih izvidih začeli s prvimi kirurškimi posegi, saj marsikdo ima v telesu še drobce granat. Največ dela bodo seveda imeli ortopedi, ker bodo morali v marsikaterem primeru popraviti, kar se je zaradi pomanjkanja sredstev zgorelo zacementirano. Trenutno je precej manj polemik, ki so ob trpljenju ljudi tonile v pozabo. Za razliko od Britancev se Italijani trudijo, da celotne zadeve ne bi obesili na preveliki zvon, saj se zavedajo, da je tako imenovana »operacija Irma« le pranje umazane vesti Evrope, ki ni storila

ničesar, da bi lahko te ljudi zdravili v domačem okolju. Predvsem za otroke je locitev od staršev, svojcev in ljudi, ki govorijo njihov jezik, pravi sok. Posnetki jokajočih otrok in obupanih staršev so obkrožili svet, ki je utrnil solzo, a ni mignil s prstom. Lazje je odraslim ranjencem, ti sedaj vedo, da bo zanje poskrbljeno, da se jim ni treba bati pomanjkanja zdravil in hrane, da jih ne bodo prebudile topovske granate, ki padajo na nesrbske bolnišnice.

Na anconskem letališču Falconara Marittima brezhibno deluje poljska bolnišnica, ki je telefonsko povezana z anconsko glavno bolnišnico, tako da lahko kar na letališču napravijo prve elektrokardiograme in vse potrebne predhodne izvide, po katerih ranjence in bolnike nato premešajo v razne pristojne zdravstvene strukture. Poljska bolnišnica nudi prvo oskrbo tudi »transitnim ranjencem in bolnikom«, ki jih nato z letali premešajo v druge države.

Na SP v Oslu azurri osvojili zlato medaljo na kronometer

Italijanska reprezentanca (na sliki AP) je včeraj na svetovnem kolesarskem prvenstvu v Oslu osvojila zlato medaljo na dirki na kronometer ekipno. Slovenija pa je bila le 14.

V SLOVENIJO PRIHAJA ITALIJANSKI ZUNANJI MINISTER ANDREATTA

Položaj manjšine v ospredju pogovorov

Lojze Peterle je sprejel predstavnike zamejskih Slovencev

Zamejski Slovenci pri zunanjem ministru Lojzetu Peterletu (Foto: Srđan Živilović/TRIO)

Predstavniki italijanske manjšine o pereh vprašanjih

LJUBLJANA - Pred obiskom italijanskega zunanjega ministra Andreatte je podsekretar slovenskega zunanjega ministristva Franc Mikša sprejel predstavnike italijanske obalne samoupravne skupnosti, ki jih je vodila predsednica Daniela Paliaga-Janković. Dogovorili so se, da bodo septembra slovenski vladi poslali pismo vlogi o pereh vprašanjih financiranja delovanja manjšine, dvojezičnosti, manjšinskem zastopstvu na lokalnih ravneh in o gospodarskih težavah manjšine. Predstavniki italijanske manjšine so tudi ugodno ocenili pripravljajoči se osnutek zakona o samoupravnih narodnih skupnostih. V ospredju razprave je bila razdeljenost italijanske manjšinske skupnosti med Slovenijo in Hrvaško, pri čemer pa je slovenska stran poudarila načelno stališče, da lahko sprejema samo predstavnike slovenskih državljanov italijanske narodnosti. (B.S.)

LJUBLJANA - Slovenski zunanji minister Lojze Peterle je pred današnjim srečanjem z italijanskim zunanjim ministrom Beniaminom Andreatto včeraj sprejel enotno zastopstvo Slovencev iz Italije.

Predstavniki slovenskih zamejcev so ministra opozorili na pogovor, ki so ga imeli s članom italijanske delegacije Agom pred zasedanjem na Strmolu. Ago je Slovencev povedal, da nameravajo oblasti bistveno spremeniti za slovensko manjšino že tako nesprejemljiv zakonski osnutek o globalni zaščiti. Govoril je o preštevanih Slovencev ter o

tem, da ne bodo več financirali kulturne in druge dejavnosti slovenske in italijanske manjšine. O vseh teh vprašanjih je na Strmolu govoril predsednik slovenske komisije Ignac Golob, italijanski predsednik Bruno Bottai pa je poslušal in mu na to ni ničesar odgovoril.

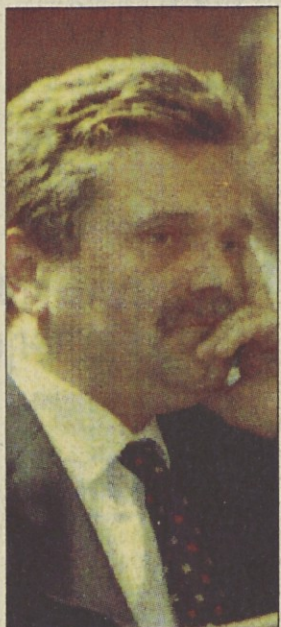
Predstavniki manjšine so izrazili pričakovanje, da se bo slovenski minister o tem pogovoril z Andreatto. Peterle je odgovoril, da bo poslabšanje položaja slovenske manjšine v ospredju pogovorov in da pričakujejo od Italije zagotovilo, da bo izboljšala položaj Slovencev. Več na 2. strani.

NOVINARSKA KONFERENCA / VLADA

O sporu Janša - Kozinc na prihodnji vladni seji

Največ pozornosti je vlada namenila suši in ukrepom za ublažitev njenih posledic - Škode za 35 milijard tolarjev

LJUBLJANA - Vlada je razpravo o razmerju med izvršno oblastjo in pravosodjem (torej o sporu Janša - Kozinc) na predlog predsednika vlade preložila na prihodnjo sejo, je na včerajšnji vladni tiskovni konferenci, ki je bila se med sejo vlade, povedal pravosodni minister Miha Kozinc. Na novinarsko vprašanje, ali je s tem odstopil od svoje zahteve, da se mora vlada že na prvi jesenski seji opredeliti do izjav Janeza Janše v mariborski preiskavi, je Kozinc povedal, da so točko preložili samo zaradi »obsežnosti dnevnega reda seje« in da se vedno namerava odstopiti, če vlada ne bo podprla njegovih zahtev. Kozinc je zanikal, da bi na preložitve »vroče« točke dnevnega reda vplivala včerajšnja odločitev pravosodne komisije kršćanskih demokratov, da ima minister Janša pravico kritizirati pravosodje, tako kot vsi drugi državljani. Kljub temu smo iz vladnih krogov slisali na-

Miha Kozinc (Foto: TRIO)

mige, da so prav zato, ker koalicijske partnerice (se) niso dosegle soglasja, preložili temo na prihodnjo sejo.

Sicer pa je vlada včeraj največ pozornosti namenila suši. Za odpravo posledic suše - ob koncu prejšnjega tedna je znaša-

la škoda v kmetijstvu za 35 milijard tolarjev - je sprejela tudi več ukrepov. Odločila se je za interventni uvoz 115 tisoč ton krmnih zit in 120 tisoč ton koruzne silaze za krmo. Kmetom začasno - do dokončne ocenitve škode - ne bo treba plačevati davkov in prispevkov iz dohodka. Državnih intervencij bo deležen vsak kmet oziroma kmetijsko gospodarstvo, kjer bo ugotovljen več kot 30-odstotni izpad pridelka.

Za ublažitev posledic suše je vlada sklenila tudi odsteti okoli 1, 9 milijard tolarjev pomoči. Za pokritje državnih intervencij pa ima vlada na voljo tri virov, med njimi solidarnostna sredstva (1, 1 milijard tolarjev) in denar iz proračunske rezerve (2, 2 milijardi tolarjev). Vlada bo imenovala tudi posebno komisijo za spremljanje posledic elementarnih nesreč, kar letošnja suša vsekakor je.

Obsirneje o seji vlade na 2. strani. (T.S., M.V.)

KURDISTAN / ODLOČNOST

Italija in Švica enotno o talcih v rokah Kurdov

RIM - Italijanska in švicarska vlada sta »ob sodili nedopustno ugrabitev dveh italijanskih in dveh švicarskih državljanov« in zahtevata, da Kurdi »tako in brezpogojno osvobodijo štiri ugrabljene«. To je navedeno v komunikaciji italijanskega zunanjega ministristva, ki med drugim poudarja, da noben politični cilj ne more opravičiti takih dejanj, ki so med drugim »nekoristni za same storilce«. Italija in Švica se bosta skupno trudili za pozitivno rešitev tega zapleta. Po vsemu sodeč so predvsem v Bernu ogorčeni, da jim Kurdi na tak način vračajo švicarsko razumevanje do njihovega vprašanja.

Predstavnika Narodnoosvobodilne fronte Kurdistan Ali Sapan in Kani Džilmaz pa sta na včerajšnji tiskovni konferenci v Bonnu potrdila, da imajo Kurdi v svojih rokah sedem zahodnih državljanov, in sicer dva Italijana, dva Švicarja,

dva Nemca in enega Novozelanca. Kurdska predstavnika sta poudarjala, da so Zahodnjaki »gostje« in se dobro počutijo. Na vprašanje, kaj bodo storili, če posamezne države ne bodo stopile v neposreden stik s Kurdsko stranko dela (PKK), kurdska predstavnika nista hotela odgovoriti. Opravičevala pa sta ugrabitve tujih državljanov, ker so Kurdi že pred časom prepovedali vstop tujcem na njihovo ozemlje. Se več, po njunem ne bi smel v Turčijo vstopiti noben turist, Zahod pa bi moral bojotirati Turčijo.

Medtem se je izvedelo, da se italijanski in švicarski arheološki turisti nahajajo v jugovzhodni turški pokrajini Serhat, ki pa se širi tudi na iransko ozemlje. Na tem območju so Kurdi včeraj dopoldne ugrabili še 6 turških vojakov, tako da ima PKK v svojih rokah sedem zahodnih državljanov, in sicer dva Italijana, dva Švicarja,

BIH / JEZNI HRVATI ZAUSTAVILI KONVOJ

Lord Owen poziva Zahod, naj podpre predlagano delitev BiH

Na Igmanu hudo ranili francoskega pripadnika modrih čelad

MOSTAR - Konvoj sedemindvajsetih vozil ZN z okrog dvesto tonami hrane za Muslimane v obleganem Mostarju tudi v sredo ni uspel priti v mesto. Stevilni protestniki so ga zadrževali ves dan, tako da se je kljub uradnim zagotovilom predstavnikov Hrvaške obrambnega sveta, da bo lahko nemoteno nadaljeval pot, pomikal po polzevo. Konvoj je obital v Čitluku, le nekaj 25 kilometrov od Mostarja, tako da so se predstavniki ZN odločili njegovo nadaljnjo pot odložiti za 24 ur, da bi se v tem času s Hrvati dogovorili o nemotenem nadaljevanju poti. Predstavnik ZN v BiH za civilne zadeve Cedric Thornberry je napovedal, da bo danes obiskal hrvaške ranjence v Novi Bili pri Vitezu in skušal organizirati njihovo evakuacijo. Hrvaška je ZN že večkrat opozarjala na nevarnost položaj Hrvatov v osrednji Bosni, se posebej pa pri tem vprašanju vztraja sedaj, ko so se predstavniki ZN odločili

Muslimanom v Mostarju poslati pomoč. Na Igmanu je menda muslimanski borec streljal na pripadnika modrih čelad in ga teko ranil. Francija, ki ima v BiH 6.000 ljudi pod zastavo ZN, je doslej izgubila že 14 vojakov.

Sicer pa se glavina dogajanj v zvezi s prihodno-

stjo BiH za zdaj odvijata za kulisami. Bosanski Hrvati so v torek zvečer razglasili svojo republiko v BiH, tako imenovano Herceg-Bosno, predstavnik ES lord Owen pa je zahodne države pozval, naj podprejo predlagano delitev države, češ da bi bilo »sramotno gledati«, kako se sicer ne

najboljši, a v tem trenutku edino možni sporazum med sprtimi stranmi se enkrat spreminja v prah in pepel. Nemski zunanji minister Klaus Kinkel je podprl predlagani sporazum ter dodal, da je treba pomagati tudi najsihibejšim, Muslimanom. (M.L. in agencije) Več na 6. strani

Trpljenje sarajevskega prebivalstva je nepopisno (Telefoto AP)

NOVICE

Smrtna nesreča Tržačanke na avtocesti pri Trevisu

TREVISO - Na avtocesti A 27 v bližini Vittoria Veneta se je včeraj popoldne dogodila huda prometna nesreča, v kateri je umrla 50-letna Tržačanka Rosa Confalone. Ženska se je peljala v terenskem range roverju v smeri proti Coneglianu. Ob njej je sedela 23-letna hči Valentina Giannin. Po prvih izvidih preiskovalcev kaže, da je Confalonejeva, ki je upravljala vozilo, med ploho, ki se je takrat ulila, zavozila na lužo in izgubila nadzorstvo nad avtomobilom. Range rover je zaneslo s cestišča, kjer se je prevrnil. Rosa Confalone je podlegla hudim poškodbam med prevozom v bolnišnico v Vittorio Veneto. V nesreči si je prebila lobanjsko dno in zlomila več kosti. Njena hči se je le lažje poskodovala in bo okrevala v 20 dneh.

Columbus day: tudi Furlani 11. oktobra v New Yorku

VIDEM - Dne 11. oktobra bodo v velikem sprevodu po newjorskih ulicah prisotni tudi predstavniki Furlanije-Juljske krajine. Vest je sporočil predsednik organizacije "Famiglia friulana" in New Yorka Peter Luis Vissat, ki je pobudnik iniciative, ki so jo včeraj predstavili v Vidmu na sedežu Trgovinske zbornice. Ustanova je namreč pripravila vse potrebno za sodelovanje furlanskih podjetij na tej veliki manifestaciji v ZDA. Predsednik zbornice Guglielmo Querini je izjavil, da se bodo v New Yorku predstavili tudi z novimi proizvodi v industrijskem in obrtnem sektorju. Uradno bodo predstavili tudi prsut iz San Danieleja, potem ko so bili rešeni vsi problemi glede izvoza. Na predstavitvi pobjude je bila prisotna tudi deželna odbornica za kulturo Alessandra Guerra, poleg nje pa se številni predstavniki gospodarskih in podjetniških organizacij, ki se bodo v New Yorku mudili od 10. do 17. oktobra.

Na pordenonskem sejmu pozornost tudi pekarstvu

PORDENON - Na mednarodnem vzorčnem velesejmu v Pordenonu, ki bo od 4. do 12. septembra, bodo namenili prav posebno pažnjo pekarstvu. Gre za stroko, s katero se v vsej Italiji bavi 52.000 tvrdk, ki zaposlujejo 162.000 delovnih moči ter uporabijo letno 10 milijonov stotov moke za 350 vrst kruha in več kot 30 milijonov stotov za razne testenine in pecivo. Sejmu bo priložnost za senzibilizacijo javnosti oziroma promocijo pristnosti in kakovosti kruha; v ta namen bo vsak dan delovala krušna peč, kruh pa bodo ponujali obiskovalcem. Dne 8. septembra bo tudi zasedanje o pekarstvu in njegovih izgledih v bodoče.

POŽARI / KLJUB POSLABŠANJU VREMENA V ŠTEVILNIH ITALIJANSKIH DEŽELAH ŠE GORI

Ogenj požira gozdove Gasilci pri ministru

RIM - Medtem ko Italija se vedno žari od požarov, so gasilci CGIL na včerajšnji tiskovni konferenci orisali svoje zahteve, ki jih bodo ponovili tudi na danšnjem srečanju z ministrom Mancinom: po njihovem mnenju morajo za teritorij skrbeti gozdni čuvaji, odgovornost za gašenje pa mora pripadati prav gasilcem. Vloge morajo biti torej jasno zacrtane, potrebni sta tudi večja koordinacija in profesionalnost v boju s požari. Gasilci so bili dokaj kritični tudi do uvedbe »zelenih številke«, na katero odgovarja državna gozdna služba. Po njihovem mnenju se uvedba alternativne telefonske službe številki 115, na katero odgovarjajo gasilci, ni obnesla. Vsi klici se namreč stekajo v Rimu, od koder zatem obveščajo posamezna okrožja gozdne službe. Tako brez potrebe mine vsaj ura časa, predno stečejo reševalne akcije, in za učinkovite posege je že prepozno.

Gasilci so postregli tudi z nekaterimi podatki: od 1. julija do 15. avgusta so opravili skupno 171.862 posegov (požarov je bilo 86.058, gozdnih požarov 23.712; v deželi Furlanije-Juljske krajini so številke naslednje: 5.915 posegov, 670 za požare ter 172 za

Gasilsko letalo med gašenjem požara v Kampaniji (telefonfoto AP)

gozdne požare). Pri tem pa velja povedati, da so gasilci od 26. julija brez glavnega direktorja, v raznih deželah je njihovo število nezadostno (vsega skupaj jih je 14 tisoč, na mesec zaslužijo okrog 2 milijona lir, na zadnjem natečaju se je za 588 mest prijavilo 40 tisoč zainteresiranih), dejansko so »vojaška brez glave in brez identitete«.

O sedanjih razmerah

je spregovoril tudi podpredsednik parlamentarne skupine Zelenih, Edo Ronchi, ki je mnenja, da za gozdnimi požari ni nobene zarote. Italija je bolj ranljiva kot ostala Evropa, pravi Ronchi, ker ni primerne preventive, peša organizacija, manjkajo primerna sredstva, glede pristojnosti vlada prava džungla, kar ima za posledico počasno in neprimerno koor-

dinacijo.

Metem pa od vsepovedi prihajajo vesti o divjanju ognja. V kraju Mergo v pokrajini Ancona so plameni dosegli prve hiše in so se odločili za evakuacijo vseh prebivalcev. Podoben ukrep so že predvčerajšnjim sprejeli za nekatere vasi v pokrajini Ascoli Piceno. Hudo je tudi na hribi nad Lamezia Terme, v raznih krajih v Apuliji,

medtem ko so v zadnjih 24 urah požari, ki so po mnenju izvedencev v večini primerov podtaknjeni, uničili na stotine hektarov rastlinja na Siciliji. Se vedno gori tudi na Vezuvi, plameni pa ne ogrožajo zaselkov. Težko je tudi v Kalabriji, v Abrucih, medtem ko so v Umbriji skoraj povsem pogasili ali vsaj imajo pod kontrolo številne požare.

VIDEM / PODKUPNINE

Videmski sodniki spet na delu

RUDI PAVSIC

VIDEM - Kaze, da so se tudi sodniki iz Vidma vrnili z dopusta. V furlanski sodni palači je namreč zaznati pospešeno dejavnost, ki se kaže tudi v odnosu do afere, ki je zajela predsednika videmskega Pokrajine Tiziana Veniera (KD), ki je marca letos prejel sodno obvestilo, pred dnevi pa je sodnik sprožil zoper njega sodni postopek. Gre za vprašanje čiščenja nekaterih pokrajinskih cest s strani podjetja Sever, ki je ustvarilo s predsednikom Venierom nekakšno »železno zvezo«, ki se je udeležila že leta 1982, ko je bil Tiziano Venier pokrajinski odbornik za javna dela. Takrat je imel nalogo, da skliče dražbo, na podlagi katere bi podjetju podelili nalogo za urejanje nekaterih pokrajinskih cest. Kljub dejstvu, da je dražbo zmagalo podjetje Alfa Tecnici iz Co-

zaslužilo več kot milijardo lir.

Odtod sum, ki je sprožil preiskavo, in ki bo predsednika Veniera privedel pred sodnike.

Sicer v Vidmu izstopa tudi druga afera, tokrat vezana na prejšnjo občinsko upravo, predvsem na odbornika za urbanistiko Paola Riga. Gre za načrt o preureditvi Trga Cella v mestnem središču, za katerega se je občinska uprava opredelila že pred osemnajstimi leti. V tem času pa je načrt romal iz enega urada do drugega in preстал več popravkov. Trg Cella pa se vedno stoji takšen, kot pred osemnajstimi leti.

O »umetno« podaljšanih rokih za izvedbo načrta, ki naj bi pomenili tudi povisane raznih stroškov, se je že nekaj časa susljalo. V zadnjih mesecih, ko je nevihta »tangentopoli« zajela tudi Furlanijo, pa so sodniki želeli imeti jasnejšo sliko in zato istega dne, ko so izvolili novega župana Vidma Mussata, poslali na Obcino finančne strožnike. Ti so odnesli vso dokumentacijo v zvezi z ureditvijo videmskega trga.

G L O S A

Skromen nasvet ministroma Andreatti in Peterletu

JOZE PIRJEVEC

v slogan: »Kupimo si nazaj Istro.«

Problem ne zadeva samo odnosov med Italijo in Slovenijo, temveč je širši, saj ga je zaznati povsod tam, kjer se srečujeta dve državi z različno specifično tezo in z neprijetnimi zgodovinskimi spomini. Tipičen primer je v tem smislu Danska, ki je imela zaradi svojih nemških sosedov v preteklosti marsikatero nepriliko in se je proti koncu petdesetih let - ko so si Nemci finančno opomogli - resno zbala, da bodo s svojimi političnimi in vojaškimi, posebej na Jütlandu, pozidali velik del njene obale (ki je seveda vse nekaj drugega kot je slovenska). 23. decembra 1959 je zato izdala zakon, ki določa, da tujci ne morejo kupiti nepremičnin na Danskem brez izrecnega dovoljenja pravosodne-

ga ministrstva. Sele v primeru, da tujec zaporedoma živi v deželi

pet let, dobi iste pravice kot danski državljan. Ko je Danska leta 1972 pristopila k Skupnemu evropskemu trgu, je bilo treba seveda prilagoditi zakon novim razmeram. Vlada v Kopenhagenu je to storila še iste leto, 20. decembra, z odločbo št. 539. V njej dovoljuje državljanom Skupnosti, da svobodno kupijo nepremičnine na Danskem - razen počitniških hiš. Ključne točke zakona je najti v 2. paragrafu, tam kjer je receno, da lahko tujec (državljan SET) svobodno kupi nepremičnino le v primeru, da ima stalno bivalisce na Danskem, ali pa jo potrebuje za svojo poslovno delovanje v deželi. Da bi bila vsa stvar se bolj jasna, odločba tudi zahteva izrecno izjavo kupca, da neprimernost ne bo služila kot počitniška hiša, kmetija ali področje za odmor (na katerem bi bilo na primer mogoče kampirati).

Kot vidimo so praktični Danci znali nasiti ti volka in ohraniti kožo celo. Morda bi njihov primer služil tudi rešitvi slovensko-italijanskih razhajanj v zvezi z nepremičninami. Naj oboja ministra koristniki tovrstnih uslug, da bi končno izvedli za resnično ime zrtve. Včeraj so pri Firencih pokopali Milvo Malatesto in njenega 3-letnega sinka Mirka Rubbina, ki so ju našli pred dnevi mrtve z zgoreli

STATISTIKA / PO IZRAČUNU ANALITIKOV OECD

Davčni vijak v Italiji nad povprečjem ES

Davki so narasli posebno v zadnjih 13 letih

RIM - Italijanska davkarija ni sicer ravno najbolj lakomna, je pa vsekar čedalje zahtevnejša. Če je lahko povprečni davčni zavezanec v Italiji zadovoljen, da mu poberejo davki »samo« 42,4 lire na vsakih 100 prislužnih lir, medtem ko znaša ta delež na Svedskem 50,4 lire, na Danskem 48,9 in na Norveškem 46,7 lire, pa mu ne more biti v uteho okolščina, da se je privijanje davčnega vijaka v zadnjih trinajstih letih močno zaostriilo in da se je vzpela Italija v tem pogledu že na deveto mesto med industrijsko razvitimi državami sveta: po letu 1980 se je namreč davčni pritisk pri nas povečal kar za 12,2 odstotka, medtem ko je ostal tedaj na nemških, britan-

skih in francoskih tleh skorajda nespremenjen.

Podatke je posredovala Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) na podlagi razmerja med davčnimi odtegljaji in notranjim bruto proizvodom po tržnih cenah, statistika pa velja, kakor že receno, za vse industrializirane države. No, med njimi je ravno Italija tista, kjer so se v poslednjih letih davki najbolj neizprosno dvigovali: leta 1980 jim je bilo treba žrtvovati 30,2 odstotka osebnih dohodkov, lanko leto pa (po zacasnih podatkih) že 42,4 odstotka! Italija se je torej prilagodila evropskemu standardu... Ali bolje, enemu delu Evrope, kajti ni res samo to, da plačujejo Nemci, Finci, Španci,

Portugalci in Svicarji manj davkov, ampak tudi, da je davčni delež na Apeninskem polotoku celo višji od povprečja tako znotraj Evropske skupnosti (41,2 odstotka) kakor v evropskih članicah OECD (40,4 odstotka) in na območju OECD kot take (38,7 odstotka)! Davčna stopnja v Italiji je zelo blizu francoske (43,7 odstotka) in avstrijske (43,6 odstotka) ter prav nič daleč od belgijske (45,4 odstotka) in nizozemske (46,7 odstotka), je pa tudi občutno višja od japonske (30,2 odstotka) in ameriške (29,8 odstotka v predlanskem letu).

Sicer pa italijanski davčni zavezanec niso potrebovali podatkov OECD za to, da bi ugotovili, kako jih davkarija pesti...

UMORI / PREISKAVE SE NADALJUJEJO

Blondinka iz Versilie najbrž prostitutka

Tako trdi njena česka »kolegica« - Mater in sinka iz Chiantija pokopali ločeno

VIAREGGIO, IVREA, FIRENZE, TODI - Poletni umori in preiskave o žrtvah in morilcih so se vedno v središču italijanske crne kronike. Teden dni po odkritju trupla na plaži v kraju Torre del Lago v Versilii kaže, da so preiskovalci končno našli sled, ki bi jih lahko privedla do odkritja istovetnosti mlade žrtve. Blondinka naj bi bila bolgarska prostitutka z umetniškim imenom »Sabrina«. Vsaj tako trdi neka njena česka »kolegica«, ki je z njo trgovala s telesom v Rimu. Karabinjerji so začeli temeljito preiskavo med rimskimi koristniki tovrstnih uslug, da bi končno izvedli za resnično ime zrtve.

Včeraj so pri Firencih pokopali Milvo Malatesto in njenega 3-letnega sinka Mirka Rubbina, ki so ju našli pred dnevi mrtve z zgoreli

pandi. Sorodniki so zaradi družinskih razprtij onemogocili skupni pokop in niso niti privolili v skupni pogreb; zato so mater pokopali v kraju Tavarnelle Val di Pesa, sinka pa v kraju Gambassi Terme. Preiskovalci so medtem odkrili na tanku za bencin, ki so ga našli nedaleč od pogorele pande, sledi človeške krvi. Nadaljnje analize bodo pokazale, ali gre za kri umorjenec ali pa morilcev.

V Ivrei se se ni podela radovednost ob razpletu preiskave o umoru 15-letne Manuele Petilli Marchelli. Dekle naj bi umoril nomad Pietro Ballarin, poznan z vzdevkom »Ringgo«. Manuelina mama Raffaella Marchelli je včeraj dopoldne izjavila, da njena hči ni poznala morilca, po pričevanjih, ki so jih zbrali pre-

iskovalci pa kaže, da to ne drži. Manuela naj bi spoznala »Ringga« na nekem vaskem prazniku pred dve letoma. Dekle naj bi tudi prejelo opozorilno pismo, v katerem jo je neznanec opozarjal, naj »opusti nemarno prijateljstvo«. Pietro Ballarin, ki je obtožen umora, in Giovanni Lagaren, ki naj bi mu pomagal, medtem vztrajno ponavljata, da nista vpletena v zadevo.

Iz Todija, kjer se nadaljuje preiskava o umoru 36-letne Mare Calisti (zensko so ubili z vbodljajem z nožem v noči med 14. in 15. julijem), prihaja medtem vest, da je tamkajšnji zdravnik, ki je bil prvotno osumljen umora, najel zasebnega detektiva, da bi pomagal pri preiskavi in ga z odkritjem morilca razbremenil vsake krive.

ZAPOSLOVANJE / INDUSTRIJCI

»Položaj ni tako črn, kot ga nekateri opisujejo«

Ravnatelj študijskega centra Confindustrie: Leta 1993 bomo zabeležili »samo« 200 tisoč delovnih mest manj

RIM - Padec zaposlitvene ravni bi moral ostati bolj ali manj enak kot lani, se pravi okrog 200 tisoč delovnih mest manj, trdi Stefano Micossi, ravnatelj študijskega centra združenja italijanskih industrijev Confindustria. Po njegovem mnenju so predvidevanja, da bi v teku leta 1993 utegnili izgubiti kar 750 tisoč delovnih mest, povsem neosnovana. Se več: kdor to trdi, hoče v resnici zavirati politiko resanacije italijanskega produktivnega sistema.

Micossi, ki prav v teh dneh zbira podatke o gospodarski konjunkturi pred posvetom Confindustrie 8. septembra, je sicer pojasnil, da ne namerava polemizirati z notranjim ministrom Mancinom, ki je v

torek po srečanju s premierom Ciampirom izrazil bojazan, da bi bil letošnji september se posebno »črn« in da bi to utegnili imeti posledice tudi na javni red. Dejal je celo, da je slabo tolmačil ministrovo izjavo in da mu je sam Mancino pojasnil, kaj je v resnici imel v mislih. Po mnenju predstavnika Confindustrie vsekakor »september ne bo nič slabši od julija«, saj obstaja trdna socialna politika, po zaslugi se nihče ne bo znesel sredi ceste brez plače, poleg tega pa vlada pripravlja načrt za ustvarjanje novih delovnih mest, ki naj nadomestijo ona, ki jih je industrija ukinila. Po njegovem je glavno, da vlada nadaljuje s svojo politiko resanacije, pri čemer je Mi-

cosi tudi pojasnil, kako si to sanacijo zamisljajo industriji: dodatno znižanje eskomptne mere, delna oprostitve davka iva za podjetja, sprostitve javnih investicij. Razmere na trziscu, trdi Micossi, vsekakor omogočajo znižanje cene denarja. Seveda morajo pri tem tudi banke opraviti svoje ter nuditi kisik podjetjem.

Pac pa predstavnik Confindustrie ni povedal, kako bo ta resanacija po receptu industrijev vplivala na zaposlitveno ravno. Po mnenju marsikaterega ekonomista bo namreč recept Confindustrie sicer omogočil podjetjem, da se izklopa iz dolgov in postanejo bolj konkurenčna, ne bo pa ustvaril niti enega samega delovnega mesta več.

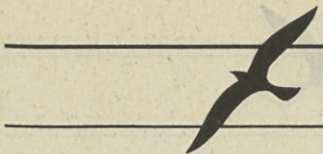
PROMETNA NESREČA

Tri delavke mrtve v kombiju ki ga je žerjav presekal

BRINDISI - Na pokrajinski cesti, ki povezuje kraja Torre Santa Susanna in Oria na območju Brindisija, se je zgodila včeraj zjutraj nenavadna prometna nesreča, v kateri so bile tri osebe mrtve. Do tragedije je prišlo, ko se je ročica žerjava na tovornjaku za avto vleko znamke Fiat Iveco iz se nepojasnjenih razlogov premaknila na levo ravno v trenutku, ko je v nasprotni smeri privozil kombi Ford transit z osemnajstimi delavkami: ročica je prerezala vse leve del kombija in ga vrgla s ceste, da je tresnil v drevo. Ob življenje so bile Maria

Dell'Aquila (51 let), Antonia Carbone (29) in Maria Marzella (25), vse iz Orie. Od desetih ranjenih žensk so petim nudili prvo pomoč, druge pa ležijo v bolnišnici v Francavilli Fontana (najhuje se je ranila Giuseppina D'Alessano, 43 let, ki bo ozdravela v mesecu dni). Tam se zdravi tudi sofer kombija Franco Corrado (29), ki ga bodo prijavili sodstvu zaradi najemanja delovne sile na crno.

Preiskavo o nesreči vodi karabinjerji pod vodstvom namestnika državnega tožilca v Brindisiju Lorenza De Napolija.

BREZPOSELNOST / PRED DANAŠNJIM MEDMINISTRSKIM ZASEDANJEM

Pobijanje krize terja inovacijske metode

Prihodnji teden sestanek med vlado in sindikati

Za danes je bil napovedan v Rimu medministrski vrh, na katerem bodo skušali uskladiti finančni zakon z ukrepi za potlačitev brezposelnosti. Vrh naj bi bil tudi priprava na srečanje med vlado in sindikati CGIL, CISL in UIL, ki bo prihodnji teden in na katerem bodo ravno tako obravnavali vprašanje osipa na delovnem trgu.

Ste optimisti ali pesimisti, smo vprašali Bruno Zvecha iz trzaskega tajništva najmočnejše sindikalne organizacije, pa nam je odgovoril: »Zaskrbljeni smo.« Zakaj? Ker se ne ve, kaj nameravajo zadolžiti ministri. Če se bodo lotili problema brezposelnosti odločno in razumno, potem vse v redu, če pa bodo imeli v mislih edino vprašanje, kako sanirati javne finance, potem bo narobe. Drastično upočasnitev splošne porabe je resda blazilno vplivala na gibanje inflacije, a to je le ena plat medalje - druga plat odraza močno zredčenje delovne sile (danes je v vsej državi, kot smo že pisali, več kot tri milijone ljudi brez dela).

Tajnik CGIL Zvech je upravičeno zaskrbljen. V vladnih krogih se kar vrstijo predlogi, kako upogniti navzdol krivuljo brezposelnosti,

nikjer pa organskega programa. Ne samo, pri omenjenih predlogih gre zvečine za pogrevanje stare mine, vtem ko bi se morali vsi zapovrstjo zavedati, da zdajšnje krize ne gre primerjati z nobenim od dosedanjih kriznih obdobij; to je čisto drugačnja, globlja, ustrojna kriza, prav zaradi tega pa jo je treba naskociti na nov, inovativen način, ne pa kar tako deliti recepte, ki izgledajo lahko kot zgolj skupek želja in hotenij gotovih lobijev oziroma, v najboljšem primeru, samo enega ali dveh delovnih stanov. Vzemimo podtajnika Achilleja Cutrero: predlagal je nacrtni javnih del za 2.000 milijard lir, ki naj zaobjame obnovitvena dela na starih stanovanjskih poslopjih oziroma vzdrževanje rezidenčnih stavb ter razne urbanistične posege. To bi seveda veliko pomagalo zlasti malim in srednje velikim podjetjem ter obrtnim tvrdkam, ki jih je kriza izjemno hudo prizadela, nikakor pa ne bi rešilo vprašanja brezposelnosti kot takega. Manjka torej neka globalna, vsestranska vizija, v okviru katere bi uskladili pobude in sprožili samo

take, ki so res koristne za celovito družbeno skupnost - kajti Italija ne potrebuje novih cest in avtocest. Če pa ministrom in njihovim sodelavcem lahko napravimo krivdo za pomanjkanje trajne razvojne strategije, sloveče na predpostavki, da mora biti cilj gospodarskega programiranja splošna rast, potem je mogoče očitati veleindustrijem kratkovidnost, ki je sad površnega ocenjevanja podobnih izkušenj na tujem. Studijski center Confindustrie je izračunal, da bi bilo mogoče zagotoviti delovno mesto kar 500.000 ljudem samo zaradi tega, ker se je cena denarja pred kratkim zmanjšala za tri odstotke. Toda izkušnja je pokazala, da povečanje profita ni vselej nujno povezano z večjimi investicijami in torej tudi s pomnožitvijo delovnih mest ne. To dobro vedo v Ameriki, kjer se sicer veliki ekonomisti taces ubadajo tudi z vprašanjem, če dvigovanje minimalnih plač povečuje ali omejuje brezposelnost - medtem pa kupna moč delavcev neizprošno upada, kar velja tudi za japonsko in druge razvite države.

Skratka, bolj kot filozofiranje so Italiji potrebna dejstva, predvsem pa je treba temeljito razčistiti, kakšen model socialnega razvoja pravzaprav hočemo; kajti, četudi se bomo izvlekli iz gospodarske stiske, to se ne pomeni, da se bomo tudi iz brezposelnosti. To, kakšen socialni razvoj želimo, pa je v precejšnji meri odvisno od političnih sprememb, ki jim gremo naproti. »Vsestranska obnova že, ne sme pa ostati pri nacrtni, ampak jo je treba udejaniti s konkretnimi posegi,« trdi Bruno Zvech. Taksni dejanj pa veliko potrebujemo tudi na Trzaskem, kjer stvelo nezaposlenih ravno tako naglo narašča. Problematiko bo vodstvo CGIL obravnavalo prve dni prihodnjega tedna, a 1. septembra bo skupno zasedanje pokrajinskih tajništva CGIL, CISL in UIL. Trzasko razmere so sicer sad tudi krajevnih specifik, vseeno pa jih gre nenazadnje pripisati - tako kot vse gorje v vsledstvi razvoja - dejstvu, da se italijanski kapitalistični sistem v petdesetih letih v nemiromen in spremenil in se potemtakem ni prilagodil evropskemu tržnemu standardu. Kriza je torej, kot že rečeno, izrazito strukturalna.

SUŠA / OD SLIVNEGA DO MAČKOLJ

Včerajšnji dež bo malo zalegel

Za trte je prišel prepozno, izgubljena tretjina letine - Nekoliko bo koristil oljčnim nasadom

Včerajšnji dež ne bo veliko pomagal vinogradnikom (foto Ferrari/KROMA)

Kmetom in se zlasti vinogradnikom na Trzaskem po včerašnjem dežu ni odleglo. »Zemlja je preveč izsušena,« je povedal Boris Kosuta iz Kriza, »a trte imajo korenine globoko, moralo bi deževati vsaj tri, štiri dni, da bi jim kaj koristilo, po možnosti enakomerno, da voda ne odteka. Seveda, bolje tak dež kot nič, vendar se pri trtah ne bo poznalo. Pri nekaterih sortah, na primer proseku, bo pridelek manjši, tudi kvaliteta bo slabša, saj se jagoda ni primerno razvila, lupina je ostala bolj debela in sonce ni moglo skoznjati prodirati.«

»Take suše ne pomnijo, celo večina hrastov je že porumenela, kar je zgovoren znak o letošnjih izjemnih razmerah,« je menil Milos Kralj iz Slivnega »Dezja je bilo premalo, a če bo zapihala burja, se to ne bo prav nič zaleгло. Koristil bo le tam, kjer je teren v dolini, na vzpetinah voda kaj hitro odteče. Za trte pa bo dež koristil prepozno, grozdi že zori, a vsaj listje ne bo

tako ovenelo. Nič ne bo pomagal niti travnikom: kosili smo maja, a se tedaj je bilo trave malo, zatem pa nič več. Se to bi povedal: pri nas imamo okrog 1500 kvadratnih metrov veliko toplo gredo z nagejnimi, vrtnicami, krizantemami. Vsako leto smo z deževnico napolnili okrog 500 kubičnih metrov rezervoarjev in shajali vse poletje, a letos se že od aprila poslužujemo kraskega vodovoda. Tudi to je najboljši dokaz o letošnji suši.«

»Solidno je deževalo le 15 minut, ohladilo je ozračje, a trte si ne bodo opomogle, so v končni fazi zorenja, izgubile pa so že tretjino listov,« nam je povedal Danijel Novak z drugega konca trzasko pokrajine, iz Mačkoli. »Pred 10-15 dnevi bi dež se koristil, sedaj bo služil le temu, da se bolje ohrani to, kar je na trtah, nič pa se ne bo nadoknadilo. Susa je pobrala tretjino letine, potem ko je zgledalo, da bo rekordna. Nekoliko pa bo dež koristil oljkan, na katerih sadeži se rastejo.«

TRADICIJA / SINOČNJI SLOVESNOSTI V KRAŠKI HIŠI IN KRAŠKEM MUZEJU

Razstavi umetnostne obrti in vin uvod v Kraško ohcet

Pozdrav repentabskega župana gostom na dvorišču Kraške hiše (foto Krizmančič)

Darila za kraški par

Objavljamo izpopolnjen seznam daril, ki so jih mnoge ustanove, podjetja, trgovine in posamezniki namenili paru, ki se bo poročil na Kraški ohceti. Kdor se želi pridružiti darovalcem, naj sporoči ime darovalca (in darilo) naslovu uredništva na telefonsko številko 7796600.

Ljudska noša za zemlja - darilo Slovenskega kulturno gospodarske zveze.

Ljudska noša za nevesto - prispevek repentabske občinske uprave.

Zlata poročna prstana - darilo zlatarne in urarne Malalan z Opčin.

Poročno potovanje v Grcijo - darilo turističnih agencij Aurora/Atlas.

Hramilna knjižica s 500.000 lirami - darilo Trzasko kreditne banke.

Obutev za nevesto in zemlja - darilo trgovine cvetlic Malalan z Opčin.

Poročni kolac - darilo pekarnice Cok z Opčin.

Kompletni kozmetični tretman - darilo kozmetičarke Irene Kebar.

Poročni soplek in nageljni - darilo cvetličarne Svagelj z Opčin.

Dve veliki konfekciji kave - darilo podjetja Cremaffia.

Olje »Kraška domacija« - darilo slikarja Stana Zerjela.

Zimnica za dve osebi - darilo podjetja

Korsič.

Oblikovan lopar - darilo Lesnine »Bor« iz Nabrezine.

Kroznik iz kraskega kamna - darilo Umetnostne obrti Pavel Hrovatin iz Brisicov.

Stenski kroznik iz keramike - darilo Gabrijele Obzic »Ars Cretaria«.

Celoletna naročnina na Primorski dnevnik za leto 1994 - darilo DZP-PRAE.

Keramčni kroznik (unikat Lee Bernette Zelenko) - darilo Trzasko knjigarne.

Kovček Samsonite - darilo usnjene galanterije Heart z Opčin.

Milostna podoba na lesu iz ljudske umetnosti - darilo slikarke Mihaele Velikonja.

Krasko ognjišče v miniaturni - darilo Giuliana Cossutto iz Kriza.

50 l terana in 50 l belega vina - darilo Kmečke zveze.

Komplet lanenih vozenih brisec - darilo Laboratorija Ročno tkanje.

Konfekcija po tri steklenice vina chardonay, malvazije, vitovske garganije in terana - darilo Kmetije Milic iz Zagradca.

Angleški čajni servis Royal Albert - darilo trgovine Viviana z Opčin.

Slika Pjera Conestaba - darilo Elektrotehnike Ceodec in Art Hall Gallery.

POLITIKA / PRISPELA JE VČERAJ

»Železna« Tina komisarka KD

Bo sen. Anselmijevi uspelo rešiti trzasko KD pred razsulom?

Trst postaja vse bolj mesto komisarjev. Izredni komisar vodi Trzasko občino na poti k volitvam, podobno se dogaja na Pokrajini; tudi trzaska pristaniska ustanova je že dalj časa pod komisarstvo upravo. V pričakovanju se mnogokrat napoveda nega komisarja PSI je včeraj prispela v Trst Tina Anselmi, demokristjanska »železna dama«, ki ji je tajnik Martinazzoli poveril nevaležno vlogo komisarke trzasko demokristjanske stranke.

Tino Anselmi, prvo žensko, ki je v Italiji sedla na ministrski stolček, predsednico parlamentarnih komisij o loži P2 in o enakih možnostih, čaka ne lahko delo. Trzaska krščanska demokracija je v razsulu. Njen politični vrh so pred nekaj meseci obglavile preiskave o podkupovanjih in o nezakonitem finansiranju strank. Voditelji in predstavniki, ki niso bili vpleteni v sodno kroniko, so se dobesedno razklali: en del jo je potegnil s trzaskimi konservativnimi silami, drugi skusa plaho vztrajati na bolj umirjenih pozicijah (napisati »naprednih« bi pomenilo pretiravati...). Ziv dokaz te trzasko demokristjanske bipolarnosti je bila znana občinska seja, na kateri je trzaski občinski svet sprejel novi pravilnik o delovanju rajonskih svetov.

V tako sršenje gnezdo prihaja sedaj Tina

Anselmi. Njena naloga ne bo enostavna. Že samo njeno imenovanje za komisarja je razdržilo tisti del trzaskih demokristjanov, ki skili na desno. Prihod morotejke v mesto v Zalivu so le-ti ocenili kot Martinazzolijev (in Colonijev) poskus, da bi politično linijo tukajšnje KD zasukali v levo. Eden od teh demokristjanov, bivši občinski svetovalec Giovanni Fusco, tisti, ki je iz novega pravilnika rajonskih svetov crtlal člen 27 o rabi slovensčine, je včeraj v pismu trzaskemu italijanskemu dnevniku že opozoril, da bodocu Ljudska stranka ne more »gledati« ne na levo, ne na desno, pač pa lahko izbere le sredinsko usmeritev.

»Železna« Tina se včeraj še ni hotela izpostaviti. Njene prve »trzasko izjave« so bile zgolj splošnega značaja. Dejala je, da predstavlja njen prihod poskus, da bi bodocu Ljudska stranka prispevala k razvoju mesta. Dodala je, da bodo morali ona in trzaski voditelji KD najprej pregledati in oceniti odprte trzasko probleme, šele nato pa bo mogoče govoriti o zaveznikih, s katerimi naj bi se Ljudska stranka povezala za skupno rešitev izluzčenih vprašanj.

Kaj več o namerah in poti, ki jo bo ubrala Tina Anselmi za »rešitev« trzasko KD bo mogoče izvedeti na današnji tiskovni konferenci ugledne senatorke iz Veneta.

»Ta starodavni običaj, ki smo ga pred 25 leti ponovno vzbudili k življenju, je za nas in za vse Kraševce mnogo več kot družabna ali folklorna prireditev, saj nas skupaj s to staro, skromno kraško hišo spominja na življenje naših prednikov, na njihovo trdo delo na skopi, kamenja in robide polni zemlji, kjer se je clovek od jutra do mraka boril za preživetje takrat tako številnih družin. V tej borni vsakdanosti je bila poroka eden tistih redkih dogodkov, ko so ljudje pozabili na svoje tegobe in težave in zastavili vse svoje dobrine novemu paru na pot, saj so vedeli, da jima pot v dvojce ne bo z rožicami posuta. Zato je bila poroka najbolj slovesen dan v življenju posameznika in vasko skupnosti in prav zato smo običaje okoli ne skušali predstaviti današnjim generacijam, predvsem mladim, da ne pozabijo na temne in svetle plati življenja naših prednikov.«

S temi besedami je predsednik Zadruga Nas Kras Egon Kraus tudi v imenu kulturnega društva v Kraški dom, ki je soorganizator letošnje sestanke Kraske ohceti, sinoci prizgal zeleno luc te najsi tako pomembni etnografski prireditvi in odprl v Kraški galeriji oziroma Kraškem muzeju razstavo umetnostne obrti v oskrbi SDGZ in razstavo usteklenicnih vin. V navzočnosti predstavnikov oblasti pa tudi predsednika SKGZ Klavdija Palcica in pok-

rajinskega predsednika SSO Marija Maverja se je govornik izrecno zahvalil domačinom za njihovo nadvse poztvovno delo v zvezi s pripravo in izvedbo ohceti, repentabski občini za vzajemno pomoč, Kraski gorski skupnosti za prispevek in pokroviteljstvo, kulturnim in sportnim društvom, ustanovam in posameznikom pa za trud, ki ga vlagajo v to, da bi prireditve kar najbolj uspela.

Ob tej prilicnosti je predsednik Ustanove za spodbujanje turizma na Trzaskem Elio Tafaro predstavil gostom novo brošuro z naslovom »Nas Kras« v italijanski, slovenski, angleški in nemščini. Gre za koristen turistični vodnik po Trzaskem Krasu, opremljen z barvno karto, na katerega naslovni platnici je procelje Kraške hiše, na hrbtni platnici pa tudi Srečka Kosovela Pesem s Krasa.

Pred kratko, a prav zaradi tega prijetno učinkujočo otvritelno slovesnostjo v galeriji je na dvorišču spregovoril povabljenim župan repentabske občine Aleksij Krizman. Poudaril je mednarodno uveljavitev Kraske ohceti in pozdravil tokratni poročni par, Mirjam in Davorina. Tedaj se je otvritel oblak - pravijo, da je to dobro znamenje...

O obeh razstavah, ki si ju velja skrbno ogledati, bomo seveda se pisali, danes pa bodo prišli ljubitelji dobre kapljice ze na svoj racun v številnih osmicah, del katerih so odprli že sinoci. (dg)

Viviroiano poziva komisarja naj ne odobri Stocktowna

Rajonski odbor Viviroiano, ki je zbral 3.000 podpisov krajanov proti uresnitvi pobude Stocktown, je naslovil včeraj izrednemu komisarju Občine Trst brzojavko, v kateri ga poziva, naj ne ratificira zadevnega programskega sporazuma. Nacrt Stocktown ne bo rešil problemov, ki tarejo rojansko prebivalstvo, zatrjuje Viviroiano s pripombo, da bi samo se povečal prometno zmesnjavo, potem ko so ze itak hude težave zaradi pomanjkanja parkirnih in posledicnega divjega parkiranja na pločnikih, kakor tudi zaradi pomanjkanja zelenic in javnega prostora, kjer bi se lahko združevali mladi in stari prebivalci te mestne cetrti. Ne samo, Viviroiano zatrjuje, da predvidena nekajnadstropna garaža se zdalec ne bi odtehtala številu likvidiranih parkirnih prostorov v ulicah Giacinti in Ginestre ter na trgu Petazzi. Nazadnje podpisnik brzojavke Roberto Valerio kritizira združenje industrijcev, stanovsko organizacijo gradbenikov in sindikate, ki branijo nacrt Stocktown.

Tudi Severna liga se je izrekla proti Stocktownu

Tudi trzaska Severna liga se je izrekla proti uresnitvi projekta Stocktown, ki da bi prekril Rojan s cementom. Gre za nacrt, ki je samo v interesu zasebnikov, ne pa skupnosti, meni Liga, ki pravi tudi, da bi občinski komisar ne mogel odobriti projekta, ker gre za izreden urbanistični poseg, medtem ko je komisar pristojen samo za tekoko upravo. SL ne verjame, da bi Stocktown ustvaril nova delovna mesta, razen morda za srbske in bosanske zidarje, ki so sicer vsega spoštovanja vredni, kot pravi tiskovna nota Lige, vendar je treba prej zaščititi interese Rojančanov.

Severna liga predlaga, da bi območje bivše Stock namenili javnemu zelenju, ali pa kvečjemu muzejskemu »polux«, ki da ga Trst nujno potrebuje.

Na Opčinah končana praznovanja sv. Jemeja

Slavnostna praznovanja sv. Jemeja na Opčinah so se zaključila v torek zvečer s koncertom učencev orgelskega tečaja, ki ga je vodil profesor Hubert Bergant. Tečaj je priredila Zveza cerkvenih pevskih zborov, v sodelovanju z župnijo sv. Jerneja in s cerkvenim pevskim zborom Sv. Jernej. Kurz je potekal od 2. do 6. avgusta in se je torej zaključil s koncertom na praznik openskega vaskega zavetnika. Tečajniki so izvajali izbor skladb iz 95 fug na Magnificat nemskega skladatelja Johana Pachelbela (1653-1706) ob 340-letnici njegovega rojstva. Na novih elektricnih orglah, ki so jih v celoti podprle Hranilnice in posojilnica na Opčinah, so se zvrstili David Lenisa, Martin Vremec, Luisa Antoni, Michela Peccia in Vinko Skerlavaj. Uspeli večer se je zaključil s podelitvijo priznanj tečajnikom za sodelovanje na letošnjem orgelskem tečaju. (L.A.)

V Boljuncu praznik komunističnega tiska

V Boljuncu na Jami se danes popoldne ob 18. uri začne praznik komunističnega tiska, ki ga prireja krajevni krožek Stranke komunistične prenove in ki bo trajal vse bo 31. avgusta. Na prazniku se bo danes začel turnir v briškoli, ki bo trajal do sobote, zvečer od 20. ure dalje pa bo za ples igral ansambel Furlan. V nedeljo bosta spregovorila pokrajinski predsednik VZPI/ANPI Arturo Calabria in sen. Stojan Spetic.

Podlegel poškodbam

V katinarski bolnici je včeraj za posledicami hude prometne nesreče umrl 82-letni Francesco Gabetti. Nesreca se je pripetila 16. julija na Drevoredu S. Andrea, kljub zdravniški negi pa si Gabetti ni opomogel.

Peterčki iz Catanie bodo v soboto zapustili Burlo

V soboto bodo trzasko otroško bolnico Burlo Garofolo zapustili peterčki iz Catanie, Alessia, Venera, Orazio, Ugo in Paola. Dva meseca so otrokom nudili intenzivno nego, tako da so odlično prestali najbolj kritično obdobje. Vsi so živahni in imajo dober apetit. Se najbolj si je opomogel Ugo, ki tehtja 2,7 kg, najbolj drobecen pa je Orazio, ki tehtja 2,2 kg.

Finančni stražniki zaplenili cigarete

Finančni stražniki so na mejnih prehodih pri Fernticah in Rabujezu v okviru običajnih pregledov zaplenili 10 kilogramov cigaret tujih znamk. Voznike avtomobilov, v katerih so bile cigarete (imen soferjev niso sporočili) so prijavili sodnim oblastem zaradi tihotapstva.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1.300 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT

za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SKLAD MITJA ČUK

Kako lahko družina najboljše pomaga otroku ki ima težave z branjem

JELKA CVELBAR

O težavah pri branju smo spregovorili že prejšnji teden, tokrat bomo skušali ta problem poglobiti predvsem za primere legastenikov.

Do nedavnega so bili izvedenci prepričani, da je legastenija bolezen in da je ta motnja izključno organskega značaja. Popolnejše raziskave pa so pokazale, da je sicer legastenija v nekaterih primerih resnično lahko organskega značaja, toda ne vedno. Lahko se zgodi, da je otrok legastenik, ker ne sliši ali ne vidi dobro, ali ker ima govorno napako, ki mu je niso popravili. Lahko pa tudi zato, ker je njegov razvoj v zaoznanju.

Največkrat pa je vzrok za napacno branje, kakor smo že zadnjič poudarili, sam otrokov razvoj, ki ga sestavljajo različne faze. V nekaterih fazah otrok dela "napake" pri branju in pisanju, v drugih pa ne. Če otrok začasno zaostane v razvoju in se ustavi na fazi, ko dela "napake", je za nekaj časa legastenik. V tem času ne dosega svojih vrstnikov, ki veselo napredujejo s šolskim programom, on pa zaostaja, ker vzgojitelji niso pravčasno spoznali, kaj je z njim.

Kako torej pomagati takim otrokom? Predvsem tako, da pravčasno poiščemo ali svetujemo staršem, da poiščejo strokovno pomoč. Prepričati se moramo, kaj je vzrok legastenije. Slab sluh? Pomanjkljiv vid? Govorna napaka? Morda družinska situacija?

Starši, ki jim bo predvsem pri srcu otrokovo dobro, se ne bodo skripali za lazimi

občutki sramu, ki bi bilo potrebno po temeljitim pogovorih z učiteljem stopiti do zdravnika, logopeda ali psihologa.

Hkrati pa bodo lahko sami starši tudi praktično lahko največ storili za svojega otroka.

S posebnimi vajami utrjuje mo tiste besede, ki jih otrok težko prebere ali napiše.

Najprej jih zberemo na posebnem listu. Cimbolj pogosto vadimo z otrokom: sestavlja naj iz njih stavke, jih pogosteje uporablja, redno naj jih prebira, narekujemo mu jih...

Ko otrok nekaj napiše ali prebere, je zanj zelo pomembno, da to napiše ali prebere nekomu. Učiteljica je težko nenehno kos tej nalogi, kajti poleg našega otroka ima na skrbi se vsaj deset drugih. Zato je prav primerno, da v to vskoči družina. Najbolje tako, da si posamezni družinski člani izmenjujejo z otrokom kratka pisma ali vsaj sporočila v slogu "Pridem kmalu, sem sla v trgovino! Mama". Kdor ima doma računalnik lahko otroku tudi z njim veliko pomaga. Za to ni potreben poseben učni program. Otroku naj sam piše svoja besedila, ki jih boste potem z njim popravljali. Pisanje na računalnik ima namreč veliko prednost: nihče kasneje ne bo videl storjenih napak, kajti besedilo natisnes se tedaj, ko je brez vsake napake. Poleg tega pisanje z računalnikom ni tako mučno, besede lahko otrok na zaslonu z lahkoto briše, spreminja in prestavlja.

Ko z otrokom pišete besedila, se izogibajte črtanju napak: raje se z otrokom pogovorite o

napaki, ki jo je storil. Vprašajte ga, zakaj je neko besedo napisal na tak način in ne drugače.

Zelo pomembno je tudi, da se otrok nauči uporabljati slovar. Morda v začetku tak, ki je njegovi starosti primeren in kakršne dobimo v prodaji tudi v naših zamejskih knjigarnah.

Zelo pomembno pa je spoznati, da otroci, ki bi jih radi naučili brati, morajo imeti starše, ki radi berejo.

Skupne vaje, ki otroka utrjujejo v branju, so številne. Otroku berimo vnaprej, nato berimo skupaj z otrokom. Iscimo taka besedila, ki ga bodo zanimala. Branje je muka, besedilo mora torej biti te muke vredno.

Obcasno dovolimo otroku, da posname svoje branje na kaseto, tako bo spoznal, kako se mu branje v vajo izboljšuje. Tudi to bo vzrok za novo spodbudo k branju.

O tekstih, ki jih je prebral, se z otrokom pogovorite, kajti ni dovolj, da otrok nekaj prebere, pomembno je, da to, kar je prebral, tudi razume.

Vsaj petnajst minut takih vaj dnevno bo otroku zelo pomagalo. Družinsko okolje neznansko lahko pomaga otroku, poleg tega pa bi učiteljica v soli težko učinkovito izvajala take individualne vaje.

Ce so napake in otrokov zaostanek veliki, potem je bolje, da poiščemo strokovno pomoč. Kajti, kot smo že zadnjič poudarili, otrokovih problemov ne moremo osredotociti le na otroka, pač pa moramo vzroke zanje iskati predvsem v ozjem okolju.

VČERAJ-DANES

Danes, CETRIK, 26. avgusta 1993
RUFIN
Sonce vzide ob 6.19 in zatone ob 19.55 - Dolžina dneva 13.36 - Luna vzide ob 16.23 in zatone ob 1.00.
Jutri, PETEK, 27. avgusta 1993
MONIKA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23,2 stopinje, zračni tlak 1010 mb narašča, veter 10 km na uro, severovzhodnik, vlaga 85-odstotna, padlo je 2,4 mm dežja, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 25,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Silvia Apollonio, Michael Lukar, Roberta Rosiello, Pietro Coccia, Daniele Novaro, Davide Patti, Luca Capasso.

UMRLI SO: 71-letni Bruno Rampazzo, 85-letni Alfredo Marchetti, 101-letna Rosa Delbosco, 61-letni Eros Maggioni, 83-letna Germana Valentini, 79-letni Lucio Rocco, 67-letna Maria Basolo, 84-letni Nicolò Sau, 71-letni Ivan Nadlisk, 81-letni Francesco Gobet, 85-letna Anna Derossi, 69-letna Anna Francina, 78-letni Giuseppe Filippi, 83-letna Ersilia Schillani, 53-letni Giuseppe Cervinani.

LEKARNE

Od ponedeljka, 23. do nedelje, 29. avgusta 1993
Normalen umik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Libertà 6 (tel. 421125), Ul. Soncini 179 - Skedenj (tel. 816296).
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za nujne primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Trg Libertà 6, Ul. Soncini 179 - Skedenj, Istarska ulica 18.
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za nujne primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Istarska ulica 18 (tel. 726265).
Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpriznana od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARENA ARISTON - Poletno predvajanje filmov (v slučaju slabega vremena v dvorani): 21.00 »Trappola in alto mare«, r. Andrew Davis, i. Steven Seagal, Tommy Lee Jones, Gary Busey.
EXCELSIOR - Zaprti zaradi dopusta.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprti zaradi dopusta.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Cimitero vivente 2« prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Verdetto finale«.

NAZIONALE 3 - 16.30, 17.55, 19.20, 20.40, 22.15 »Una donna chiamata cavallo. Prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Come l'acqua per il cioccolato«, r. Alfonso Arau.

GRATTACIELO - 18.00, 20.00, 22.00 »Dragon«, i. Jason Scott Lee, Lauren Holly.

MIGNON - Zaprti zaradi dopusta.

LJUDSKI VRT - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »Lo sbirro, il boss e la bionda«.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Lungo, grosso e duro, tutto dietro«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - Danes zaprti.

ALCIONE - 20.00, 22.00 »Un giorno di ordinaria follia«, r. Joel Schumacher, i. Michael Douglas, Robert Duvall, Barbara Hershey.

LUMIERE - Zaprti zaradi dopusta.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Stallone superdotato offresi...per femmine bestiali«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

Društvo GRUPPO BOCCIOFILO OLLIO prireja vsak večer do 30. avgusta na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici SPORTNI PRAZNIK: glasa, ribje specialitete in degustacija briskih vin. Vabljeni!

OBVESTILA

FC PRIMORJE obvešča svoje nogometaše letnik 1984-86, da je trening vsaki dan na nogometnem igrišču na Prosoku od 18. ure dalje.

SKUPINA SONCNI ZAREK Zadružnega centra za socialno dejavnost prireja od 30. avgusta do 10. septembra v Brojnci pri Krizu poletni center ob morju. Center je namenjen mladini s posebnimi potrebami. Vpisovanje pa je odprto vsem, ki si želijo sonca, morja in prijetne družbe. Za vpisovanje in informacije na tel. št. 360324 ali na sedežu Zadruge v Ul. Cicerone 8.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE

- SEKCIJA DOLINA

priredi od 26. do 31. t.m.

PRAZNIK KOMUNISTIČNEGA TISKA

v lepo urejenem prostoru na Jami v Boljuncu.
Danes in jutri ples z ansamblom FURLAN.
Danes, jutri in v soboto turnir brisoke - tresette.
Delovali bodo dobro založeni kioski.

CLUB 14 JUILLET priredi od 14. septembra 1993 do 31. maja 1994 tečaj francoskega jezika ter tečaj konverzacije za začetnike, srednji tečaj in visji tečaj z metodo "Francosčina, tuj jezik". Tečaj vodi profesorji materinega jezika. Cena 249.000 lir vključuje vpisnino in tečaj. Vpisovanje do 10. septembra (omejeno število). Za vse informacije tel. na št. (040) 660251 ponedeljek-petek od 18.30 do 21. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure.

IZLETI

DRŽAVNI POKLICNI ZAVOD J. STEFAN v sodelovanju z Državnim učiteljskim »A.M. Slomšek« organizira v okviru izvenšolskega delovanja trodnevni izlet na Triglav dne 11., 12. in 13. septembra 1993 v spremstvu profesorjev. Vpisovanje v tajništvo šole do vključno četrta, 2. septembra 1993.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE sporoča, da so do 31. t. m. razobese ne na šolskem skrbništvu zacasna lestvica po naslovih za vstop v stalež vzgojiteljic, na deželnem šolskem skrbništvu pa je izobezena zacasna lestvica po naslovih za vstop v stalež profesorjev. Za pisne pritožbe glede morebitnih napak nudi informacije SSS na sedežu v Ul. Carducci 8 v torek in četrtek ob 9.30 do 11.30.

MALI OGLASI

OSMICA je odprta pri Simcevih v Krizu.

OSMICO ima odprto Stojan Stibelj v Salezu.

OSMICO je odprl Emil Puric - Repen 15.

OSMICO je odprl Romano Puric - Repen 13.

OSMICO ima Miro Zigon v Zgoniku.

OSMICO je odprla Sonja Strain, Mackolje - Krizpot 84.

V DOLINI sta odprla osmico Boris in Pepi Sancin. Tocita belo in crno vino.

OSMICO je odprl Mario Milic, Repnic 39.

OSMICO imata Marcelo in Ervin Doljak v Samatorci št. 22.

V SAMATORCI (občina Zgonik) prodam knjigo z izredno lepo lego, 3.500 kv.m. Možnost priključitve raznih uslug, kat. E5, perim., cena 20.000 lir za kv.m. Tel. 229488 v popoldanskih urah.

MOTORNO KOLO yamaha XJ 600 S diversion, marec '92, prevoznih 9.000 km, kot novo, 2 leti garancije, prodam za 6.500.000 lir. Tel. 826756.

PO UGODNI ceni prodam avtoradio CB Elbey z mikrofonom, compact disk Philips, avtoradio Kessel Roadstar in televizor Graetz. Tel. po 13. uri na št. 364499.

PRODAM vozček s 300-litrskim plastičnim sodom. Tel. št. 229347.

PRODAM motor honda XR 600 kub. cm, letnik 1990, malo rabljen in v dobrem stanju, cena zanimiva. Tel. št. (0481) 32629 od 20. uri.

NA KRASU v izredno lepem kraju prodam nezavidljivo zemljišče, 1.000 kv. m. Tel. št. 823638.

MOJNO KOZO odlično mlekarico prodam. Tel. št. 229347.

LEKCIJE IZ NEMSCINE nudi student po enoletnem univerzitetnem študiju v Nemčiji. Tel. v večernih urah na št. 200115.

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIVNICA obvešča, da se je naročila na publikacijo Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana - Concorsi ed esami.

RESNA, profesionalna instruktorka plavanja s 6-letno izkušnjo nudi individualne in skupinske lekcije plavanja. Tel. št. 425220.

V SESLANJU sem 3. avgusta izgubila zlato zapestnico z imenom in datumom rojstva. Ker je zapestnica drag spomin na krst prosimo postnega najditelja, da klice na tel. št. 226717.

ZAMEJSKO slovensko podjetje isče komunikativno gospo in ročno spretnega komunikativnega fanta za opravljenjo vojaško obveznostjo za delo v maloprodajnem sektorju s polnim delovnim umikom. Pismene ponudbe poslati na Publistel Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod sifro "Zamejsko".

RIBOGOJNICA AGROITICA GLINSKICA iz Boljunca nudi kanadske losose vsak petek in soboto

Zapustil nas je

inz. Izidor Ostan

Zalno slovo bo v kapeli glavne bolnišnice v Trstu jutri, 27. t.m., ob 12. uri.

Pogreb bo v Bovcu v soboto, 28. t. m., ob 15. uri.

Zalostno vest sporočajo zena Majda, hčerka Meta s Francom, Andrejem in Markom, svākinja Irena in ostali sorodniki.

Posebna zahvala gre dr. Igorju Gustinu za ljubeznjivo pomoč in pozornost.

Namesto cvetja, darujte v dobrodelne namene.

Trst, 26. avgusta 1993
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Pravo prijateljstvo je redkost! Z ockom Dorijem sva ga našla

Alfiere in Clara (Balalli)

Zalovanju družine Ostan se pridružuje

Anna Bigliuch

Zaluje za predragim prijateljem Dorijem in tople sočustvuje z Majdo, Meto in Ireno

Ada z družino

Ob smrti svojega odbornika inz. Izidorja Ostana izreka svojcem iskreno sozljaje

sekcija Slovenske skupnosti Devin - Nabrežina

Sozalju se pridružujeta Vali in Sasa Rudolf

Zalovanju za dragim Dorijem se pridružujeta

Marta in Stane

Objekujemo pokoncnega cloveka in odlicnega prijatelja

inz. Dorija Ostana

in sočustvujemo z zeno Majdo, hčerko Meto in ostalimi svojci

Sonja in Tonci, Stanka in Stanko, Zora in Pepi, Renata in Erik ter Vera in Aljosa

Slovensko dobrodelno društvo

se klanja spominu dolgoletnega člana in prijatelja inz. Dorija Ostana in izraza iskreno sozljaje svoji odborici gospe Majdi in družini

Ob izgubi dragega nepozabnega Dorija izrekamo naše globoko sozljaje Majdi, Meti in njeni družini ter Ireni

Lea, Breda in Sonja z družinama

Zalovanju se pridružujeta

Norma in Janko Jez

Prizadetim svojcem se v zalovanju pridružujeta

Tatjana in Jozko

Ob izgubi dragega Ivana Nadliska izrekata iskreno sozljaje prizadeti družini

KD Lonjer - Katinara in KK Adria

Bivsi partizani Lonjerja - Katinare sekcije VZPI - ANPI

izrekajo globoko sozljaje svojem ob težki izgubi dragega Ivana Nadliska, borca narodno - osvobodilne vojske Jugoslavije

Ob smrti oceta Ivana sočustvujemo z Magdo

Darja, Magda, Sara in Nada

SEMPOLAJ

Alojzu Rogelji v spomin

Pokojnik je bil pravkar v družinskem krogu praznoval 80 let

JOZE KOREN

Zapored sta odšla iz vrst tržaskih partizanskih borcev in aktivistov zaslužna in zavedna rojaka: Ado Vizintin - Slavec iz Nabrezine in Alojz Rogelja iz Sempolaja.

Z Alojzem Rogeljo naju je družilo medsebojno spoštovanje in prijateljstvo že mnogo povojnih let. Utrdilo se je se posebej na tradicionalnih izletih Primorskega dnevnika, ki sta se jih z zeno skorajda redno udeleževala, v gledališču, na koncertih in na prireditvah in slovesnostih, posebej se partizanskih, kjer nikoli ni manjkalo. Cutil je, da mora biti zraven, kajti njegova navezanost na zgodovinski čas boja za svobodo primorskega ljudstva je bila neizmerna.

Rojen v kmečki družini v Svetem pri Komnu pred osemdesetimi leti 15. avgusta 1913, je že pred vojno dobil zaposlitev na železnici. Pri opravljanju službene dolžnosti ga je doletela huda nesreča, v kateri je izgubil roko in ostal trajni civilni invalid. Po okrevanju je ostal pri železnici vse do upokojitve, v petdesetih letih pa se je po poroki za stalno naselil v Sempolaju in si ustvaril družino. Z zeno sta vzgojila sinova, katerima sta znala vcepiti narodno zavest in plemenite ideje.

Ceprav invalid, zaradi česar se ni mogel vključiti v operativne partizanske enote, je med vojno svojo zvestobo sloven-

skemu rodu izpriceval s cesto se bolj tveganim aktivističnim delom na svojem rodnem kraskem območju in v svojem delovnem okolju. Politični aktivist pa je ostal tudi po osvoboditvi v vrstah nabrezinske sekcije Vse državnega združenja partizanov Italije in v komunistični stranki.

Kakor je po eni strani zvesto spremljal naše narodno življenje, tako je po drugi strani trpel zaradi krivic in neizpoljenih obveznosti do naše narodnostne skupnosti v Italiji. Se najbolj pa so ga zalostili vse pogostejši napadi na partizansko gibanje in na narodnoosvobodilni boj v matični Sloveniji, izkrivljanje in potvarjanje zgodovinskih resnic in tragedija na tleh bivše Jugoslavije. Tudi strankarska razdvojenost med nami Slovenci ga je hudo motila, kajti ceprav je bil prepričan v svoje ideje, se je zavedal, da nam razdvojenost samo škoduje. Velikokrat sva se o tem menila in vedno sem v njegovih besedah spoznaval iskrenega cloveka.

15. avgusta je v krogu družine praznoval svoj osemdeseti rojstni dan. Bil je veder in razpoložen. Le nekaj dni zatem je nemila smrt prekinila njegovo življenjsko pot. Mnocih vascanov, saborcev in aktivistov NOB, prijateljev in znancev, se je od njega poslovila včeraj v rodni vasi.

Njegovi ženi, sinovoma, vnukom in drugim svojcem iskreno sozljaje.

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO

■ CCT so obveznice s koriščenjem 1. avgusta 1993 in zapadlostjo 1. avgusta 2000.

■ Obresti so izplačljive ob koncu vsakega polletja. Prvi obrok, 5,25% bruto, bo izplačan 1. februarja 1994. Vsota nadaljnjih obrokov se bo spreminjala na osnovi bruto donosa enoletnih obveznic BOT s povškom premije 0,50 na semester.

■ Obveznice so dodeljene po proceduri, ki je namenjena bančnim ustanovam in drugim finančnim operaterjem, brez osnovne cene.

■ Prvi šestmesečni realni čisti donos znaša 9,40% letno v primeru, da se izklicna cena istoveti z nominalno.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

■ Zasebni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih zavoda Banca d'Italia in pri bančnih zavodih do 13.30 dne 27. avgusta.

■ Obveznice CCT se koristijo s 1. avgustom: ob vplačilu (1. septembra) bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudijo banke.

OBČINA / POTEK OBČINSKEGA SVETA

Razprava v prazno Ostaja 20 dni časa

Župan Tuzzi še ni povsem obupal - Če ne bo šlo drugače, bo sam sestavil odbor

Goriški občinski svet je včeraj zasedal v prazno. Nove večine in novega odbora se ni in najbrž ga tudi v prihodnjih tednih, do 13. septembra, ko zapade rok, ne bo. Med nekajurno razpravo smo slišali bolj ali manj utemeljena razglabljanja o vzrokih krize v kateri se je znašla občinska skupščina, pa tudi nekaj misli, kako presekati vsak dan bolj zategnjen voz. Stvarnega nacrtu tudi včeraj ni predstavil nihče, niti župan Tuzzi ne, ki je prepričan, da bo ob koncu prava prava lahko uveljavil svojo zamisel, potem ko dogovarjanje med strankami in skupinami strank ne bo obrodilo uspeha. Seja je bila, tako kakor smo tudi napovedovali, bolj formalnost, da se zadosti občinskemu statutu. Zmotili pa smo se glede udeležbe: kljub počitniškemu obdobju, je bilo nezasedenih stolov bolj malo.

Cepprav je bila seja sklicana za 9.30, se je dejansko začela šele dve uri zatem. Prekinili so jo namreč, kmalu po začetku in s tem dali možnost svetovalcem, da so se udeležili pogreba nekdanjega misovskega svetovalca Pascolija, ki so se ga v občinskem svetu spomnili s trenutkom zbranosti.

V razpravo je v dru-

gem delu seje najprej posegel predstavnik zelenih Fiorelli, ki je opozoril na spremembe v širšem družbenem in gospodarskem kontekstu, kar zahteva tudi spremembo miselnosti. Pri razglabljanju o vzrokih moralne in politične krize občinskega sveta je dejal, da so zaman vsa spominjanja. Pravega izhoda ne bo, dokler občinski svet, oziroma vsakdo od svetovalcev in odbornikov, ki so prejeli sodno obvestilo javno ne potrdi ali zanika udeležbe v številnih "zadevah" o katerih se veliko piše in govori, o katerih pa javnost se ni izvedela nič konkretnega. Tu je predstavnik zelenih omenil tudi njegov osebnostni spopad s sodstvom. V kontekstu spreminjanja miselnosti je Fiorelli omenil tudi odnos do slovenske komponente v Gorici in v zvezi s tem dejal, da bi bilo imenovanje Spacapana za župana pomembno dejanje na poti prenove.

V nadaljevanju seje smo slišali se nekaj razglabljanj, vendar se ob tem ni bilo mogoče znebiti vtisa, da se pravzaprav nikomur ne mudi. Nacelnik svetovalske skupine KD Zappala je povedal, da njegova prizadevanja niso obrodila uspeha, Busolini (DSL) je napovedal, da je v pri-

pravi programski dokument, predstavnik SSK Spacapan je potrdil, da znana stališča o pripravljenosti te stranke da konstruktivno, vendar ne za vsako ceno, pomaga pri reševanju krize. Govorili so se nekateri drugi predstavniki, zatem pa je bilo nekaj polemičnih izjav (s strani desnice) glede odnosov SSK in KD.

Ob koncu je župan Tuzzi dejal, da je odstopil ker se je dejansko znašel brez odbora in zato, da bi dal možnost strankam, da mestu zagotovijo novo, trdno upravo. Dosedanja prizadevanja niso obrodila konkretnih sadov, ob staja pa se zmeraj možnost, da bo mandat strankam preklinal in sam sestavil nov odbor. Casa pa ima manj kakor dvajset dni.

Po sinočnem prvem nastopu v okviru 23. mednarodnega folklornega festivala, pri čemer je prirediteljem nekoliko zagodel dez, se bo nocoj, ob 21. uri odvijal drugi krog nastopov. V tekmovanju za trofejo Goriškega gradu bodo nastopili člani folklorne skupine Moreska s Korculje, člani folklorne skupine "The Egyptian Heritage Dance troupe" iz Kaira in indonezijska skupina "Khari-sma pratama" iz Djakarte. V uvodnem delu nocojšnjega nastopa bodo zaplesali člani folklorne skupine "Danzerini di Lucinico". Jutri napovedujejo nastop italijanske skupine iz Bergama, irske skupine iz Corka in kitajske skupine iz Hiangsuja. Prireditev bo na Battistijevem trgu, v slučaju slabega vremena pa v bližnji telovadnici.

PROSTA CONA / POJASNILO

Ne stari praksi

Na torkovi seji goriškega pokrajinskega sveta je bil govor tudi o Goriški prosti coni ter o Goriškem skladu. Razpravo je spodbudil nacelnik svetovalske skupine kršćanske demokracije, ki je že sredi prejšnjega meseca predlagal, da se o tem vprašanju razpravlja in točno opredeli stališča in ki je nato tudi predložil osnutek dokumenta, ki pa ga je večina na torkovi seji zavrnila.

Stališče pokrajinske uprave je zapopadeno v daljšem dokumentu, ki zavrača petdeset let staro sklicevanje na težke posledice vojne in logiko, da je Goriška nerazvito in prizadeto območje in zato nujno potrebuje stalno pomoč države.

Pokrajinska uprava se zavzema za temeljito preobrazbo vsebine in

poslovanja Goriške proste cone in Goriškega sklada. Prvi korak k tej preobrazbi, ki naj bi se uresničevala postopoma, naj bi bil odstop vseh vodilnih oseb, ki upravljajo ti dve instituciji. Zatem bo sledila vrsta posvetovanj s predstavniki gospodarstva, izvolitev novega vodstva, normalizacija v poslovanju Goriškega sklada z določitvijo jasnih in prosojnih smernic. Glede goriva proste cone, se za prebivalstvo vzdolž meje predvideva možnost nakupa neomejenih količin, vendar po enaki ceni, kakor v Sloveniji.

Casnikarji so, po mnenju vodilnih na Pokrajini smisel razprave in predloga razumeli po svoje. Zato so stališča vnovic pojasnili na včerajšnji tiskovni konferenci. Odbornik Scuor in podpredsednik Tirelli sta pojasnila, da ne gre za noben potres, ampak za postopno uvajanje in izvajanje določenih kriterijev. Tudi zaradi tega, ker so ugodnosti proste cone, tako kakor je trenutno organizirana, v nevarnosti, da se odpravi. Nujen je torej temeljit zaspek. Kako in v katero smer pa je pokrajinska uprava povedala. Predvsem, da ne bo šla po stopinjah prejšnjih pokrajinskih uprav in stiriidesetletne prakse.

PRIREDITVE / JUTRI NA GRADU

Najlepše operetne melodije

Popotovanje z opereto je naslov najbolj znanih melodij iz operetnega sveta, ki jih bodo jutri zvečer izvajali na gradu, v okviru ciklusa poletnih glasbenih prireditev. Izvajalci bodo sopranistki Cosetta Tosetti in Sonia Visintin, tenorist Emanuele Giannino, baritonist Gianfilippo Bernardini od klavirski spremljavi Antonia Camponogare. Na spore-

du odlomki iz operet Pribelem konjčku, Frasquita, Cardaska kneginja, Dežela zvončkov, Dežela smehljaja, La Bajadera, Vesela vdova in Knežinja tabarina. Prireditev bo ob 21. uri. Vstopnice so v predprodaji v Antoninijevih knjigarnah, po 20, oziroma 15 tisoč lir. Naslednja glasbena prireditev bo 5. septembra, na sporedu pa bo ameriška glasba.

SOVODNJE / ZAČEL SE JE V PONEDELJEK

MRT Sovodnje '93 že teče Dvajset mladih na terenu

Delo poteka v štirih skupinah - Pristop društev in ustanov

V teh dneh poteka v Sovodnjah 13. mladinski raziskovalni tabor. Trajal bo do 4. septembra, na njem pa bodo studentje in dijaki višjih srednjih šol raziskovali razlikepekar družbenega življenja v tem kraju. Tabor vodi Milan Pahor iz Trsta, ki nam je povedal, da so se za Sovodnje odločili tudi zato, ker jih je tja povabilo domače kulturno društvo. Sedež imajo na terenu, v Kulturnem domu v Sovodnjah, streho pa v dijaškem domu Simona Gregorčica v Gorici. Ena od značilnosti raziskovalnega tabora je tudi življenje in delo v skupini. Pahor pravi, da ima raziskovalni tabor tri glavne namene: prvi je približati mladim razi-

skovalno delo in jih seznaniti s skupinskim delom, drugi pomemben cilj je, da mladi raziskovalci skozi svoje delo na terenu in v stiku z ljudmi spoznajo konkretno življenje in delo Slovencev v tistem kraju, kot tretji motiv pa Pahor navaja zgozno pedagoški moment, ko mladi na terenu preizkusajo svoje sposobnosti in se dodatno izobrazujejo. Tabor so letos priredili Narodna in študijska knjižnica, Odsek za zgodovino, Društvo slovenskih naravoslovcev in tehnikov Tone Penko ter Društvo mladih raziskovalcev iz Trsta in Gorice. Pokrovitelj tabora je občina Sovodnje ob Soci. Delo so letos organizirali v štirih

skupinah: jezikoslovni, sociološki, etnološki in zgodovinski. V etnološki skupini sta mentorici Ziva Pahor in Maja Vidergar, v jezikoslovni skupini sta mentorici Maja Brajković in Barbara Kovac, sociološko skupino vodi Joško Bratina, Barbara Cok in David Pupulin, zgodovinsko skupino pa vodi Milan Pahor. Ta teden je na terenu v Sovodnjah 20 članov raziskovalnega tabora, prihodnji teden pa jih bo 25. Ker so danesni časi nenaklonjeni kulturi in raziskovanju je Pahor zelo vesel, da letošnji raziskovalni tabor sploh je. Lanskoletni tabor v Laskem je bil uspešen, niso pa izdali brošure, ker niso imeli dovolj de-

narja, sponzorja namreč niso dobili.

Za letošnjo brošuro, ki bo izšla koncem leta, so dobili sponzorja v Hranilnici in Posojilnici iz Sovodnje. Po "aklimatizaciji" so te dni že krepko stopili na teren. Z začetkom raziskovalnega tabora v Sovodnjah so udeleženci zadovoljni, ker so jih ljudje tople sprejeli. Zadovoljni so bili s sestankom v ponedeljek zvečer, ko so se zbrali predstavniki javnih ustanov in veliko domačinov. Na predstavitev so govorili z domačini o poteku dela, saj se zavestno dajejo, da raziskovalni tabor ne sme biti tujek v Sovodnjah, ker le tako lahko dosežejo zazeljene rezultate.

POŽARI / POLEMIČNO STALIŠČE SINDIKATA CGIL

Točno treba opredeliti pristojnosti raznih služb

Goriški gasilci, včlanjeni v CGIL, povsem podpirajo stališče vsedržavnega tajništva sindikata

Dež, ki je vsaj v naših krajih omilil nevarnost požarov, ni pa umiril polemik, ki nastajajo glede neprimernosti sredstev, organiziranosti in posegov za gašenje gozdnih požarov. Na to problematiko v posebnem poročilu za tisk opozarja pokrajinski sindikat javnih uslužbencev CGIL, sklicujoč se na stališče, ki ga je do tega vprašanja zavzel vsedržavni koordinacijski odbor. Sindikalni predstavniki zbornice gasilcev ugotavljajo nujnost, da parlament ponovno preuči pristojnosti posameznih služb in jih primerno opremi in usposobi. Nesmiselni so razni medijski nastopi predstavnikov Civilne zasilice, oziroma gozdar-

ske službe, ki, po mnenju gasilcev, se vajajo javnost. Tisti, ki se v prvi vrsti spopadajo s požari, z gozdnimi požari, so se zmeraj poklicni gasilci. Pomembna je zavest in osveščanje občanov, vendar samo s telefonskimi številkami se požarov ne da gasiti se ugotavljajo sindikalisti CGIL, ki od parlamenta zahtevajo, da vendarle naredi red na področju, ki zaradi materialne in ekološke skode, dobiva katastrofalne dimenzije. Enkrat za vselej je treba določiti, kdo je za kaj pristojen in seveda ustrezno ukrepati. Priložena polemični noti je tudi tabela iz katere izhaja, da so gasilci od 1. junija letos do 15. avgu-

sta na celotnem državnem ozemlju posegli v 172 tisoč primerih. Od tega je bilo nekaj nad 86 tisoč požarov in od slednjih kar dobra četrtina (23.712) gozdnih požarov. Največ jih je bilo v Kampaniji in na Sardiniji, skupaj preko enajst tisoč. Na območju Furlanije Julijske krajine so gasilci posredovali v omenjenem obdobju v 172 gozdnih požarih. Najmanj dela pa so, po številkah sodec, imeli v Moliseju, kjer so posredovali samo petinsedemdesetkrat.

Pripadniki gasilcev v Gorici, včlanjeni v sindikat CGIL, v celoti podpirajo stališče, ki je bilo sprejeto na vsedržavni ravni.

OBVESTILO

Naročnike Primorskega dnevnika, ki so se v začetku leta odločili za plačilo letne naročnine v treh obrokih, prosimo, da poravnajo tretji obrok 105.000 lir najkasneje do konca tega meseca. Dolžni znesek lahko izročite našim raznašalcem ali položite v blagajno Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici. Pravtako se lahko poslužite tudi okenc pri slovenskih denarnih zavodih na Tržaškem in Goriškem s pologom na tekoči račun PRAE - DZP.

OBVESTILA

SEKCIJA VZPI/ANPI DOL/JAMLJE obvesča udeležence izleta 28. t.m., v Veneto, da bo avtobus odpeljal po sledecem razporedju: Devetaki ob 6. uri, Poljane, Doberdob, Palkisce, Boneti, Jamlje. Med posameznimi postajalisci bo po pripeljal nekaj minut kasneje. Priporoča se točnost.

IZLETI

REKREATIVNI KROZEK ANSALDO iz Trzica obvesča, da prirejajo tridnevni izlet na jezero Lago Maggiore v dneh od 11. do 13. septembra. Informacije in vpisovanje, po telefonu 0481/491261 med delovnim časom in 040/299072 v večernem času.

KINO

GORICA VITTORIA Zaprti zaradi dopusta. **CORSO** 18.00-20.00-22.00»Dragon. La storia di Bruce Lee». **VERDI** Zaprti zaradi dopusta.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI **BASSI RITA**, Ul. don Bosco 175, tel. 32515 **DEŽURNA LEKARNA V TRZICU** **RISMONDO**, Ul. E. To- ti 52, tel. 410701

POGREBI

Danes, ob 11. uri, Rose-na Maurel, iz Vidna na goriško glavno pokopališče.

PRIREDITV/ANTITITOVCI

V okviru priprav na Pajks' show tudi številni protesti!

Napovedani poletni Pajk's show je že vzbudil precej preplaha ter razburil duhove tako v mestu kot tudi v Sloveniji. Doslej je organizator prejel že lepo število protestov, posebej s strani bivših "protititovcev".

Pri organizatorjih smo se pozanimali, kaj se za tem skriva in kako bo zadeva potekala. Prireditelj, ki se bo odvijala v soboto, 4. septembra 1993, s priletom ob 20.30 v Standrežu, je že vsa nared... manjkajo samo se detajli, kot npr.: kdo bo nastopil, kdo bo sodeloval, kaj bo vsebo-

val program itd. V glavnem pa je vse do pizice dogovorjeno. Glede provokacij pa smo ugotovili, da skrivajo marsikatero laž, saj bi lahko ravno s tega vidika letošnji Pajk's show imenovali kar "lažni"... Pravo resnico pa bomo izvedeli na samem licu mesta, zato je vabimo radovedne in "uzaljene", da si provokacijo osebno ogledajo.

Vpisovanje in rezervacija mest: v uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. Brass, 20 - tel.33288). Število mest je omejeno.

VREME / ZA NJIVE PREPOZNO, SICER PA DOBRODOŠEL

Končno osvežujoči dež

Končno smo docakali padavine. Prepozno sicer za požgane njive in travnike in ponekod tudi izsušene vinograde, vendarle pa je včerajšnji dež dobrodošel. Tudi zato ker je z njim prišla prijetna ohladitev po valu skoraj dva meseca trajajočih vročin. Padavin sicer ni bilo preveč, ceprav so plohe in nevihte marsikje že tudi povzročile nekaj težav. Voda, ki smo jo mesece dolgo pogresali je zalila nekaj ulic v Trzicu in drugih krajih v Lsakem, podobne težave pa so imeli tudi drugod. (Foto Studio Reportage).

OGENJ / ZANETILE STRELE

Spet požara na Čavnu med torkovo nevihto

Na Ajdovskem je včeraj spet gorelo, saj je suha nevihta v terek zvečer zanetila dva večja požara. Oba sta bila v pobočju Čavna, prvi je bil nad Stomazem, kjer je zgorelo približno 25 hektarjev borovega gozda in je zato tam škoda zelo velika, drugi pa je zagorel na strmeh in kamnitem pobočju pod Otlico. Požar pod Otlico je bil na neprimerno večji površini, a je škoda, ki jo je povzročil veliko manjša, saj je pod Otlico gorelo samo nizko rastje in suha trava. Oba požara je zanetila strela,

ki je udarila iz nizkih oblakov suhe nevihte, dežja na Vipavskem ni bilo vse do včerajšnjih jutranjih ur, pravo pomoč pa je številnim gasilcem, prostovoljcem in slovenskim vojakom prinesla sele nevihta v jutranjih urah. Iz gasilske enote v Ajdovščini so nam povedali, da je bil dež odresilen za pogasitev požarov, pomagal je tudi pri pogasitvi požara pod Kuclem in zato računajo, da bodo požare dokončno obvladali že danes. Kljub dežju, pa nevarnost se nipozem mimo.

NOVICE

Nikaragovski uporniki izpustili 21 talcev

QUILALI - Kriza, ki je nastala v Nikaragvi pred stiri dnevni, ko so uporniki skrajne desnice ugrabili 16 vladnih uslužbencev in politikov, gverilci skrajne leve pa podpredsednika vlade Virgilia Godoyo in se 14 drugih konservativnih politikov, se približuje razpletu. Nekdanji protisandinistični, desničarski uporniki, ki imajo svoje oporišče v mestu Quilali na severu države, so namreč v sredo izpustili 11 talcev, levica pa nekaj minut kasneje 10 svojih ujetnikov, med katerimi pa ni bilo podpredsednika nikaragovske vlade. Uporniški skupini imata zdaj v svojih rokah še po pet talcev, visokih političnih funkcionarjev. (Reuters)

Francija umika mirovne sile

PARIZ - Francoski obrambni minister Francois Leotard je v sredo sporočil, da bo Francija odpoklicala svoje enote iz sestava mirovnih sil ZN v Kambodži in Somaliji. Vzrok za ta odpoklic pa je, kot pravi minister, to, da se operacije ZN v omenjenih državah končujejo. V Kambodži ima Francija 2000 vojakov, umaknila jih bo do konca leta, v Somaliji pa 2500, ti se bodo vrnili domov januarja prihodnjega leta. Leotard je še dodal, da bo njegova država vsekakor še naprej imela svoje vojske v sestavi mirovnih sil v nekdanji Jugoslaviji, ZN pa bo tudi v prihodnje nudila vojaško pomoč, vendar pri drugih mirovnih operacijah. (Reuters)

Japonska ne bo več odplačevala vojnih odškodnin

TOKIO - Japonski premier Morihiro Hosokava je v sredo, na prvi dan zasedanja japonskega parlamenta, izjavil, da Japonska ne bo plačevala dodatnih vojnih odškodnin državam, žrtvam japonske vojske okupacije med drugo svetovno vojno. Hosokava se je še enkrat opravičil za vedenje njegove države v omenjenem vojnem času in dodal, da je Japonska izplačala vse vojne reparacije, ki so ji bile naložene po mirovnem sporazumu, podpisanem v San Franciscu leta 1952, in izpolnila vse obveznosti iz drugih sporazumov, ki so z njim povezani. (Reuters)

Kanadska pomoč Kubi

OTTAWA - Kanadski Rdeči križ je sporočil, da bo Kubi, potem ko 15 let tej komunistični državi niso pošiljali humanitarne pomoči, poslal pomoč v vrednosti 30.000 ameriških dolarjev. V posiljki, ki jo bo v Havano prispela v soboto, bo predvsem sanitetni material. Kanadska posiljka je le del operacije Mednarodne organizacije Rdečega križa, v kateri pomaga pri oskrbi kubanskih bolnišnic. Kuba je po prekinitvi dotoka sovjetske pomoči in po koncu sodelovanja z nekdanjo Sovjetsko zvezo zabredla v globoko gospodarsko krizo. Kanada je uvedla zaporo za humanitarno pomoč Kubi leta 1978, ko je to državo obsodila zaradi vojaškega vmesavanja v Angoli. (Reuters)

KITAJSKA - ZDA / WASHINGTON GROZI S SANKCIJAMI

Peking naj bi Pakistanu prodajal dele za rakete

Obe obtoženi strani sta trditve Washingtona že zanikali

WASHINGTON - Združene države Amerike napovedujejo morebitno uvedbo trgovinskih sankcij zoper Kitajsko, ki jo obtožujejo, da je Pakistanu prodajala sestavne dele za rakete M-11, so v torek zvečer povedali odgovorni predstavniki Clintonove administracije. V Islamabadu so že uradno zanikali, da bi Pakistan prejel kakršno koli opremo, ki bi kršila dogovor o nadzoru balistične tehnologije (MTGR). Peking in Islamabad sta večkrat poudarila, da nista kršila tega sporazuma, ki se nanasa na

omejitev razpečevanja tehnologije raketnih izstrelkov. Peking pa je še posebej poudaril, da se omenjeni dogovor ne nanasa na rakete M-11. Dogovor o nadzoru nad balistično tehnologijo namreč prepoveduje prodajo raket z dometo 300 kilometrov oziroma raket, ki lahko nosijo več kot 500 kilogramov eksplozivnega tovara. Rakete M-11 imajo domet 480 kilometrov, lahko pa jih tudi opremijo z jedrskimi naboji. Predstavniki Clintonove administracije so poudarili, da se bodo morebitne sankcije, te se preu-

čujejo, nanasale na kitajsko državno tovarno, ki te izstrelke izdeluje, prav tako pa tudi na pakistansko podjetje, osumljeno, da je naročilo sestavne dele za rakete M-11. Odločitev o uvedbi sankcij bi utegnili, po besedah predstavnikov Bele hiše, ki sta jih v sredo navedla Washington Post in New York Times, sprejeti že ta teden. Oba dnevnika sta poročala, da se ameriška administracija ukvarja tudi z možnostjo, da bi ameriškim podjetjem prepovedala prodajati nekatere sestavine visoke tehnologije Kitajski,

saj so ameriške obveščevalne službe po nekaj mesecih poizvedovanj ugotovile, da je Peking prodal Pakistanu sestavne dele za rakete M-11. Ko omenjata izjave državnih uradnikov, ne da bi jih tudi imenovala, oba časopisa zatrjujejo, da je to zadnji poskus Bele hiše, da bi Kitajsko prisilila k spoštovanju dogovora MTGR. Državni sekretar Warren Christopher je konec julija na singapurskih pogovorih s kitajskim zunanjim ministrom Qian Qinchonom temu vprašanju posvetil precej časa. Televizijski mreži ABC in CBS sta v torek že poročali, da so se Združene države Amerike že odločile za sankcije proti Kitajski, preučevali naj bi samo še nekatere podrobnosti v zvezi z njimi. Maja je predsednik Bill Clinton Kitajski znova priznal status države z največjimi trgovinskimi ugodnostmi, pri tem pa je Peking hkrati opozoril, da je vnovična uvedba tega trgovinskega statusa odvisna od stopnje kitajskega spoštovanja človekovih pravic in dogovorov o nadzoru trgovine z orožjem. Leta 1991 je administracija nekdanjega predsednika Busha uvedla trgovinske sankcije zoper dve kitajski in eno pakistansko tovarno, ki so bile vpletene v trgovino z raketno tehnologijo. Sankcije so bile ukinitve, takoj ko je Kitajska pokazala pripravljenost na to, da bo spoštovala dogovor o nadzoru balistične tehnologije. (AFP)

Tajni pogovori o usodi Tibeta

PEKING - V sredo je Kitajska priznala, da se je na skrivaj pogajala s tibetanskim gibanjem za neodvisnost v izgnanstvu, ter hkrati izrazila pripravljenost, da se začne pogajati z Dalai Lamo, in sicer o vsem - razen o neodvisnosti Tibeta. Tajni sestanek, do njega je prišlo v Pekingu prejšnji mesec, je bilo po desetih letih prvo srečanje med Kitajsko in vlado izgnanega Dalai Lame, tibetanskega duhovnega vodje, katerega Kitajci obtožujejo, da je »razcepil lastno domovino«. Peking se vedno vztraja pri tem, da je Tibet že stoletja sestavni del kitajskega ozemlja. Predstavniki kitajskega zunanjega ministrstva je za agencijo Xinhua izjavil, da so vrata za pogajanja med Pekinom in Dalai Lamo na široko odprta - z eno samo omejitvijo. »Ta zadeva neodvisnosti Tibeta, medtem ko se o vseh drugih vprašanjih lahko pogajamo«, je izjavil omenjeni predstavnik. »Upamo, da bo Dalai Lama prenehal razbijati enotnost svoje domovine in se nehal zavzemati za neodvisnost Tibeta.« Francosko časopis pa je v torek objavilo izjavo Dalai Lame, ki je izrazil pripravljenost na nadaljnje pogovore s kitajskim ambasadorjem v Indiji. (Reuters)

BIH / REPUBLIKA HERCEG-BOSNA

Bosanski Hrvati ne čakajo križem rok na izid pogajanj

Mate Boban še ni razkril hrvaških zemljevidov prihodnje ureditve BiH - Z razglasitvijo republike so Muslimanom odvzeli vsakršno legitimnost

DARKO PAVIČIĆ / ZAGREB

ZAGREB - Glavni odbor HDZ BiH je v torek na seji v Livnu med drugim sprejel sklep o razglasitvi Hrvatske republike Herceg-Bosna v Uniji republik BiH ter sklep o »prenehanju mandata vsem Hrvatim v državnih organih nekdanje Republike BiH« in o vzpostavitvi predstavniškega sveta Hrvatske republike Herceg-Bosne v Saboru, ki ga bo sestavljalo predsedstvo Hrvatske skupnosti Herceg-Bosne in demokratično izvoljeni predstavniki v zboru občin nekdanje skupščine BiH, je zapisano v sporočilu za javnost s seje odbora. Kaj naj bi to natančneje pomenilo, v Zagrebu se nikomur ni jasno ali pa o tem nočejo javno govoriti. Jasno je le to, da se tako že vnaprej spodkopavajo temelji bosanske unije, ki jo sestavljajo v Zenevi, in vprisanje je, če bo sploh kdaj sestavljena. Zato odločitev mnoge spominja na preudiranje Vance-Ownevega načrta, ko so politiki Herceg-Bosne, ne da bi čakali na dokončno sprejetje načrta, ukazali, naj se enote Vojske BiH v hrvaških provincih podredujejo HVO. Za mnoge na Hrvatskem (v glavnem za opozicijo) je prav to bil povod za preobrat v muslimanski politiki do Hrvatske in za njihovo ofenzivo proti Hrvatim v osrednji Bosni.

Ceprav je Mate Boban najavil, da bo javnost sezna-

nil z mejami nove republike (že v soboto), dobro obveščeni o razmerah v Herceg-Bosni zatrjujejo, da meje niso najpomembnejše, da je razglasitev omenjene republike bolj politično dejanje, s katerim naj bi Hrvati popolnoma obrnili hrbet Sarajevu in bosansko-hercegovski predsedstvu. Ali bo le-to tako izgubilo legitimnost v svoji državi in v svetu, je težko predvideti, gotovo pa je, da so Hrvati z udeležbo v Predsedstvu BiH temu organu prinašali politično kredibilnost, kar jim danes očita opozicija, češ, če ste dokončno opravili z muslimansko politiko, zakaj se niste že prej umaknili iz predsedstva, saj njegova muslimanska sestava takrat brez vas ne bi imela javne podpore.

Hrvatska republika Herceg-Bosna je po trditvah snovalcev razglasa tudi zato, da bi oporekala »krivičnim zemljevidom, s katerimi se je premisljeno hotelo vnesti nemir med hrvatsko prebivalstvo v BiH, izzvati spore med Hrvati in oslabil enotnost hrvatskega naroda.« Za zdaj je znano, da bodo v novo republiko vključene vse občine zdaj že nekdanje Hrvatske skupnosti Herceg-Bosne, torej, od Posavine, Zepce in Kiseljaka do Neuma, Čitlika in Grude. Kako naj bi tu potekala meja, je težko uganiti.

Vodja bosanskih Hrvatov Mate Boban se še najbolje razume s - Srbi (Telefoto: AP)

Vendar je nekaj več svetlobe na vse to vrgla izjava poveljnika Glavnega staba HVO Herceg-Bosne generala Slobodana Praljka, ki je na tiskovni konferenci,

prav tako v torek, v Tomislavgradu dejal: »HVO je vsak dan bolje opremljena in imamo dovolj moči, da si nazaj priborimo dobesed del našega ozemlja, če mi-

rovnegega načrta v Zenevi ne bodo sprejeli kot politično rešitev. HVO bo spustoval vse politične odločitve vodstva.« Katere so te odločitve, pa bomo se videli.

ZRJ / KRIZA

»Organizirana preskrba«

Skromna podpora v hrani za socialno ogrožene državljane

ŽARKO RAIKOVIĆ / BEOGRAD

BEOGRAD - Točno 25 kilogramov moke, 3 litre olja, prav toliko pralnega praska in sladkorja, ena zobna pasta in eno milo - to bo odslej pripadlo sleherni socialno ogroženi družini v Srbiji in Crni gori. Presenetljiv je podatek, ki ga je objavila zvezna vlada, da bo pomoč potrebno zagotoviti kar 2, 5 milijona gospodinjstvom, to pa je cela Jugoslavija, saj po zadnjem popisu prebivalstva ne šteje več kot 10, 5 milijona prebivalcev.

Uvedba bonov in točk za prehrano se uradno imenuje »organizirana preskrba državljanov«. To preskrbo nameravajo uvesti konec tega tedna oziroma najkasneje v začetku

prihodnjega. Upokojeanci si bodo morali na združenih priskrbeti potrdila o socialni ogroženosti, čeprav je vsem jasno, da tudi najvišja pokojnina v ZRJ, ki znaša 50 nemških mark, nikomur ne more zagotoviti socialne varnosti. Tudi zaposleni, ki so na tako imenovanih prisilnih dopustih, bodo morali iz podjetij prinesiti potrdila, da so brez dela, s čimer bodo upravičeni do pomoči, ki naj bi jim zagotovila preživetje. Čeprav je skregano z logiko, je vendarle res, da so tudi zaposleni, tisti, ki delajo, a služijo manj kot 30 mark, uvrščeni med upravičence do »organizirane preskrbe«. (Z. R.)

KANADA / VOLITVE ŽE OKTOBRA?

Kim Campbell hoče dokazati, da ni le »poletna premierka«

Pričakovati je, da bo volitve razpisala najkasneje v štirinajstih dneh - Javnomnenjske raziskave kažejo na vse večjo popularnost njene stranke

Kanadska premierka Kim Campbell (Telefoto: AP)

prireditve. Opozicijski voditelji so jo že obtožili, da svojo predvolilno kampanjo vodi z denarjem davkoplačevalcev, prepričani, da mora volitve razpisati čim hitreje, zato da bi vse stranke lahko dobile dovolj časa za medijsko kampanjo. V skladu z določili kanadskega parlamenta, ki se zgleduje po britanskem, je Campbellova avtomatično prevzela mesto premierke s prevzemom vodstva v stranki meseca junija, vendar pa se njen strankarski mandat izteče jeseni. Neda-

vne raziskave kažejo, da se Campbellova na lestevici popularnosti uvršča precej višje kot Chretien, pridobila si je tudi podporo konservativne stranke, ki povečuje svojo prednost pred liberalci. Medtem ko si Campbellova prizadeva, da bi s številnimi stiski rok vzpostavila vtis prijazne in domiselne voditeljice, ji skušajo njeni nasprotniki naprtiti odgovornost za gospodarski položaj v državi, označujejo jo kot »Mulroneya v ženskem krilu«. Kanada porabi na leto

50 milijard ameriških dolarjev za svoj široko razvejani zdravstveni sistem, to je 10 odstotkov njenega celotnega gospodarskega proizvoda. V svoji junijski predvolilni kampanji, s katero se je prebila na čelo konservativne stranke, je Campbellova še predlagala uvedbo delnega placila strokov za zdravstveno oskrbo, pred prihajajočimi volitvami pa je to zamisel že opustila. Zato so jo njeni nasprotniki obtožili, da skuša volilce premamiti na hudo različne načine.

Še vedno ni znano, ali kitajska ladja prevaža snovi za bojne strupe

DUBAJ - Uradniki Savdske Arabije in Kitajske so se dogovorili, da bodo skupaj pregledali tovor na kitajski ladji Yinhe, za katerega ameriški obveščevalni viri trdijo, da med drugim prevaža tudi kemikalije, namenjene izdelavi bojnih strupov v Iranu, je povedal neimenovani kitajski diplomat. Ladja se je v sredo popoldan približevala savdskemu pristanišču Damman, kamor naj bi pozno zvečer pripotovala tudi delegacija kitajskega zunanjega ministrstva, ki bo sodelovala pri pregledu spornega tovara.

Namen pregleda ladijskega tovara je ugotoviti, če sta pod krovom ladje tudi dve vrsti kemikalij, ki ju omenjajo ameriški viri, je v telefonskem pogovoru Reuterjevemu novinarju povedal omenjeni diplomat iz Riada.

Washington trdi, da ladja med drugim prevaža tudi kemikalije, kot sta tioglikol tionilklorid, ki sta ju, kot trdijo vojaški viri, Irak in Iran uporabljala za izdelovanje topovskih izstrelkov z bojnimistrupi med vojno v letih 1980 - 1988. Omenjeni diplomat ni povedal, ali bodo pregledali ves ladijski tovor,

za katerega pravijo, da je shranjen kar v 2, 500 zabojnikih, ali pa le tisti del, v katerem naj bi bile navedene kemikalije. Na ladji je namreč le 24 zabojnikov, namenjenih Iranu.

Nesporazumi med Kitajsko, ZDA in arabskimi zalivskimi državami zaradi spornega tovara so se začeli že pred štirinajstimi dnevi, problem pa se vse bolj zaostrojuje, bolj ko se s ladja približuje pristanišču, v katerem naj bi sporni tovor izkrcali. Kitajska je pred tretjim avgustom, ko je ladja zaplula v arabske teritorialne vode, od takrat jo tudi spremljajo ameriške vojaške ladje, sploh zanikala njen obstoj. Spor je usmeril podi dve vrsti kemikalij, ki ju omenjajo ameriški viri, je v telefonskem pogovoru Reuterjevemu novinarju povedal omenjeni diplomat iz Riada.

Washington trdi, da ladja med drugim prevaža tudi kemikalije, kot sta tioglikol tionilklorid, ki sta ju, kot trdijo vojaški viri, Irak in Iran uporabljala za izdelovanje topovskih izstrelkov z bojnimistrupi med vojno v letih 1980 - 1988. Omenjeni diplomat ni povedal, ali bodo pregledali ves ladijski tovor,

VATIKAN / ŠTEVILNI IZVEDENCI PREUČUJEJO ŽIVLJENJE JANEZA PAVLA I..

Pred 15 leti izvolili Albina Lucianija, »papeža 33 dni«

Domneve o vzrokih njegove smrti so različni - Njegov brat trdi, da mu je skorajšnji konec napovedala prerokinja Lucija v Fatimi

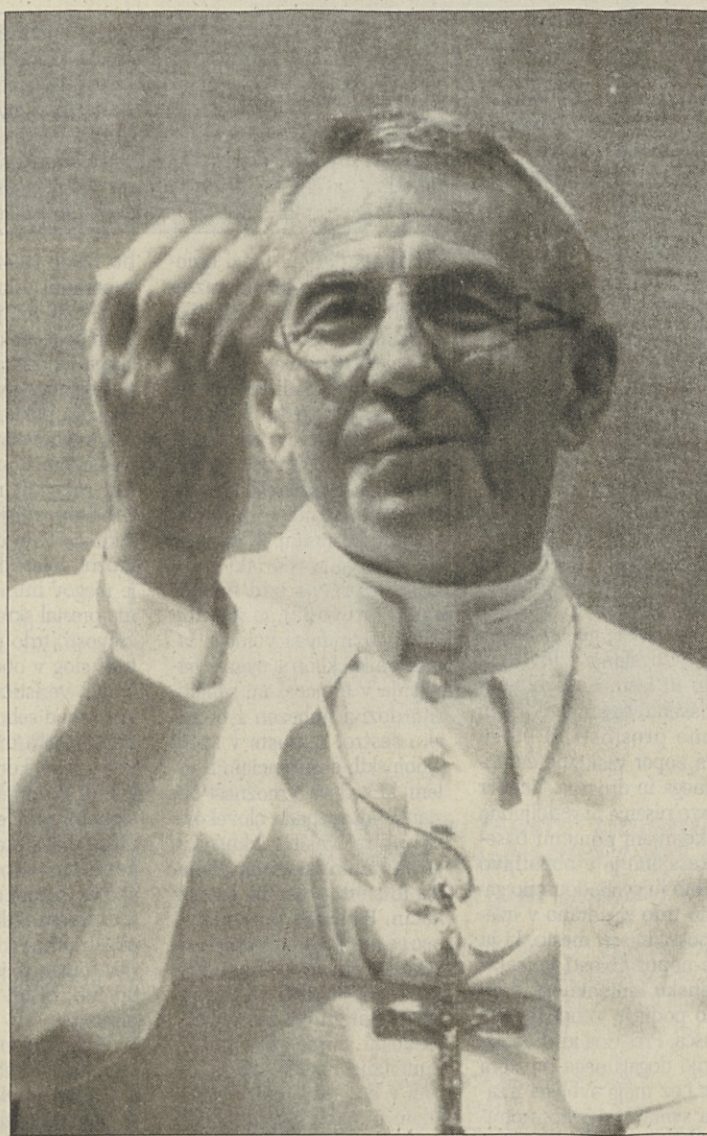
VATIKAN - Na današnji dan je bil pred 15. leti plebiscitarno izvoljen za papeža beneski patriarh Albino Luciani, ki si je dal ime Janez Pavel I. Ze 33 dni kasneje pa je nepričakovano umrl, po uradnih vesteh zaradi srčne kapi. Kljub izredno kratkemu obdobju, ki mu je bilo usojeno, pa je papež Luciani pustil za seboj pomembno sled. O njem je izšlo tudi nekaj knjig. Marsikdo je posumil, da Janez Pavel I. ni umrl naravne smrti, tako da je Vatikan imenoval posebno preiskovalno komisijo, ki je ugotovila, da je papeža zadela srčna kap, vendar pa Sveti sedež ni hotel dati dovoljenja za obdukcijo.

Po mnenju izvedencev in poznavalcev njegovega življenja in dela bi bilo paestvo Janeza Pavla I. sicer manj razgibano, verjetno ne bi bil postal »svetovni potnik« kot njegov naslednik, gotovo pa bi bil bližji preprostim ljudem. Življenjepisec Camillo Bassotto je prepričan, da bi bili njegovi govori bolj kleni, krajši, manj izumetničeni, a razumljivi »vsaki materi, ki dela v kuhinji«. Poleg tega pa bi bilo manj izjav v zvezi s spolnostjo in moralno. Po pričevanju njegovega prijatelja, msgr. Gottardija, nadškofa iz Trenta, je bil papež Luciani pred izidom enciklike Pavla VI. »Humanae vitae«, ki je prepovedala rabo kontracepcijskih sredstev, veliko bolj odprt do tega vprašanja. V času svojega papeštva se verjetno ne bi spušcal na to področje.

Albino Luciani je umrl v 66. letu starosti. Vrsto let je bil patriarh v beneski nadškofiji. Po smrti Pavla VI. so ga plebiscitarno izvolili za papeža. Njegova izvolitev je bila nepričakovana, saj je bilo nekaj »mocnih« kandidatov. Tudi njega samega je odločitev nadvse presenetila. Kot pravi izvedenci, so takrat zmogale njegova preprostost in skromnost, obenem pa sirina duha in visoka izobrazba. Bivši direktor poročil vaticanškega radia p. Farusi je dejal, da je Albino Luciani »takoj znal priti ljudem do srca«, ceprav »njegov večkrat preprost jezik ni vsem ugajal«.

Domneve o vzrokih smrti Janeza Pavla I. so različne in okoliščine se vedno niso dokončno razčistene. Po njegovi izvolitvi, je se ugotovil p. Farusi, je vladalo veliko pričakovanje, kaj bo storil z institutom Ior, ki upravlja imetje Vatikana. Biograf Robert Yallop je v svoji knjigi z naslovom »V Božjem imenu« izrazil prepričanje, da je smrt novega papeža zakrivila loza P2, ker naj bi bil nameraval odstraniti Paula Marcinkusa, ki je vodil Ior. V knjigi »Tat v noči« pa John Conwell piše popolnoma drugače. Janez Pavel I. naj bi po njegovem »umrl prostovoljno«. Kljub temu, da je imel že več let težave s srcem in s krvnim obtokom, je prenehal jemati zdravila, ker je bil prepričan, da so ga »izvolili po pomoti«.

Prav v teh dneh pa je Edoardo Luciani v interjuju za

casopis Sabato dejal, da se je njegov brat Janez Pavel I. levdal v Božjo voljo. Edina se ziveca prica Marijinega prika-

zovanja v Fatimi, sestra Lucija, naj bi mu bila leta 1977 napovedala, da mu je usojeno kmalu umreti.

ITALIJA / TIHOTAPSTVO

Na Brennerju zasegli Grkoma 125 kg zlata

Po obnašanju ovčakov naj bi v avtu pred kratkim skrili mamila

BOCEN - Na brenerskem mejnem prehodu so finančni stražniki zaplenili dvema grškima državljanima, ki sta prihajala iz Avstrije, kar 125 kilogramov zlata, ki je vredno približno 2, 5 milijarde lir in je bilo skrito v mercedesu grške registracije. 30-letni Panagiotis Papageorgoulou in 34-letni Hristos Benetulis sta finančnim stražnikom zatrdila, da sta zlato kupila v Svcici po nalogu grških in ciprskih državljanov. Po vsemu sodeč sta nameravala vkrcati se na kak trajekt, ki je iz Italije namenjen v Grčijo. Dvojico so seveda priprili in prijavi sodnim oblastem. Preiskava bo morala sedaj točno preveriti

izvor zlata in morebitne končne kupce. Dvojico pa dodatno bremeni dejstvo, da so tovor zlata finančni stražniki odkrili, potem ko je eden od njihovih ovčakov pokazal izredno zanimanje za grški mercedes. Zlato seveda nima vonja, ovcar Chito pa je dresiran za odkrivanje mamil, tako da so preiskovalci prepričani, da je mercedes pred kratkim služil tudi za prevoz mamil. Ob vsem tem je lahko vsakomur jasno, da so finančni stražniki onesposobili dva kurirja pomembne tihotapske organizacije, ker ze sama količina zlata dokazuje, da sta bila kurirja »zanestljiva«, organizacija pa »solidna«.

Andrew je vedel za Sarine počitnice

LONDON - Princa Andrewa je Sara lani obvestila, da namerava na počitnice z Johnom Bryanom, svojim »finančnim svetovalcem«, princ pa ji je odgovoril, naj le gre in naj se zabava, je izjavila vojvodinja v intervjuju za neko ameriško televizijsko mrežo. Afera princa najbrž ni hudo presenetila, pač pa je tako pretresla

rdecelaso Saro, da od takrat dva krat tedensko hodi h psihanalistu, kot je povedala sama. »Fergie« je se dejala, da je z bivšim mozem se vedno v odličnih odnosih. Njun zakon se je baje skrhal zaradi princevih mnogih obveznosti. Andrew je namreč neutrudno naglasal, da je najprej princ, nato castnik in se le nazadnje soprog.

NOVICE

S taksijem povozil slona

NEW DELHI - Indijsko sodisce je določilo, da mora taksist, ki je leta 1988 povozil in ubil slona, plačati odškodnino lastniku živali v višini 465.000 rupij (okrog 23 tisoč mark ali 23 milijonov lir).

Nesreca se je pripetila pred leti na ozki in strmi cesti pod staro zgradbo Amber. 38-letni slon je prevazal štiri angleske turiste, z nasprotni stani pa je s preveliko hitrostjo privozil taksist, ki je slonu zlomil obe nogi. Siddique, tako je bilo ime slonu, je kmalu po nesreči umrl, ranjena pa sta bila še dva druga slona. Po besedah tiskovne agencije Uni je to najvišja odškodnina, ki jo je kdo moral izplačati v Indiji zaradi podobnih primerov.

Zahodne Nemke živijo dlje od vzhodnih

BERLIN - Po statističnih podatkih zveznega urada v Wiesbadenu imajo zenske v bivši Zahodni Nemčiji povprečno dve leti več življenja kot njihove rojakinje iz bivše NDR. Na Zahodu je povprečje 79 let, na Vzhodu pa 77. Vsekakor, s poprečjem 77 let, imajo Nemke dokaj kratko življenjsko pot v primerjavi z ostalimi narodi. Japonke živijo povprečno kar 82 let, Francozinje, Italijanke, Kanadcanke, Svedinje in Svicarke pa 81. V Afriki znaša povprečno življenje zensk le 52 let.

Rodney King v rehabilitacijskem centru

LOS ANGELES - Rodney King, ki sta ga pred leti dva policaja pretelepa kar na cesti, a sta bila kljub temu oproščena, bo moral vsaj dva meseca preseediti v rehabilitacijskem centru za pomoč alkoholistom. King, ki je bil na zacasni svobodi, zaradi ropa v letu 1990, je bil pred nekaj dnevi ponovno aretiran zaradi vožnje v vinjenem stanju. Sodisce je določilo, naj King zbere, ce želi v rehabilitacijski center ali pa bo moral ponovno v zapor.

Bivša bolgarska kraljica speš doma

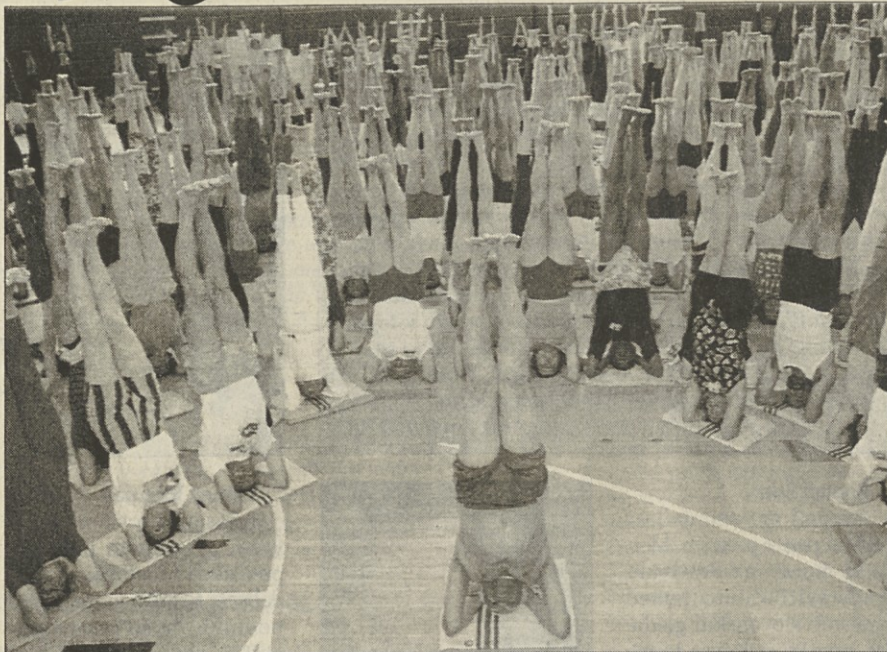
SOFIJA - Mati bivšega bolgarskega kralja Simeona II, Giovanna Savojska, se je po 47 letih spet vrnila v Bolgarijo, prvič odkar je leta 1946 odšla v Spanijo. Giovanna, hči Viktorja Emanuela III Savojskega in Elene Crnogorske, je dopotovala v Sofijo, ker bo v soboto prisostvovala mrtvaskemu obredu svojega bivšega moza, Borisa III. Mozevo truplo so izkopali leta 46, potem pa je izginilo. Leta 91 pa so našli njegovo srce, ki ga se danes hranijo v državni banki v Sofiji. Z vdovo je v Bolgarijo prišla tudi njena hči Maria Luisa, medtem ko je sin Simenone II ostal v Spaniji in izjavil, da se bo ponovno vrnil v svojo rojstno državo le, ce ga bodo poklicali državljani in ce jim bo s tem lahko pomagal.

Erotična razstava o znani igrački Barbie

LONDON - Dolgono go in svetlolaso plastično lepoticco Barbie bodo na razstavi v Parmi, ki bo trajala od 25. septembra do 3. oktobra, predstavili v dokaj dvomljivi luci Postala bo namreč protagonista raznih erotičnih figur iz Kamasutre. Na razstavi bo tako Barbie na ogled v raznih pozicijah v sobah in prostorih, opremljenih z miniaturnim pohištvom, s sebi enakimi lutkami in z zarocencem Kenom. Poleg teh malih »odrov« pa bodo na ogled tudi fotografije Roberta Gambe o »razgibanem spolnem življenju« lutke.

VELIKA BRITANIJA / ZA BOLJŠE POČUTJE

Prvo »srečanje« joge v Londonu

Indijski učitelj s svojimi učenci v značilni joga pozi na prvem mednarodnem srečanju o jogi, ki se ga v Londonu udeležuje več kot tisoč ljudi iz 30 držav (Telefoto AP)

BANGKOK

Jacksonu slabo

Odložili koncert v tajski prestolnici

BANGKOK - Pop zvezda Michael Jackson je odložil koncert, na katerem bi moral v sredo nastopiti v Bangkoku, tik preden bi stopil na oder, ces da se ne počuti dobro. Koncert je preložil na cetrtek. Ne ve se se, katera bolezen muči Jacksona. Na svojem prvem nastopu v Bangkoku je pevec baje občutil vročino in vlago, a se je se dobro počutil.

Policija v Los Angelesu je na Jacksonov račun odprla preiskavo, ceprav uradno noce pove-

dati s čim v zvezi. Ameriška televizijska postaja KNBC-TV je naglasila, da želijo ugotoviti, ali je Jackson na svojem domu res spolno zlorabil nekega 13-letnega dečka ali gre samo za mascevanje po spodletelem poskusu izsiljevanja. Jackson namreč trdi, da je zrtev malopridnezev, ki so ga hoteli prisiliti, naj plača 20 milijonov dolarjev, ker pa se je uprl, so ga prijavili. Pevcu je baje odleglo, da je zadeva prišla na dan in mu ni treba več skrbeti zaradi izsiljevanja.

ZDA / UBIL STARŠE IN SESTRI

Mladenič postrelil lastno družino in sodil še sebi

NEW YORK - 21 letni Ronald Harden je bil na zacasni svobodi v pričakovanju procesa zaradi ropa in zločina, ki sta ga skupaj z bratom Troyem zakrivila januarja letos. Svoj cas je preživljal v manjšem mestecu Willets, 200 kilometrov stran od San Francisca, kjer je stanoval doma z družino. Zaradi slabih družinskih razmer in v prepričanju, da ga bodo gotovo obsodili zaradi zločina, je fant pobesnel in postrelil najprej vse clane družine, zatem pa sodil še sebi.

Po pričanju sosedov, je marsikdo pričakoval, da

se bo v družini Harden pripetilo kaj hudega, saj so v zadnjih casih ze večkrat slišali močne prepire. V ponedeljek zvečer so tudi slišali strele, nihce pa se ni utegnili približati, ker je hiso varoval hud pes pasme rottweiler po imenu Satan. Policija je na kraju tragedije našla sama trupla, saj je Ronald najprej pobil starše, 49-letnega Claudea in eno leto mlajšo Sandro, zatem pa se je znesel se nad sestri, 19-letno Trino in komaj 16 mesecev staro Rebecca. Po pokolu se je tudi sam ustrelil v glavo.

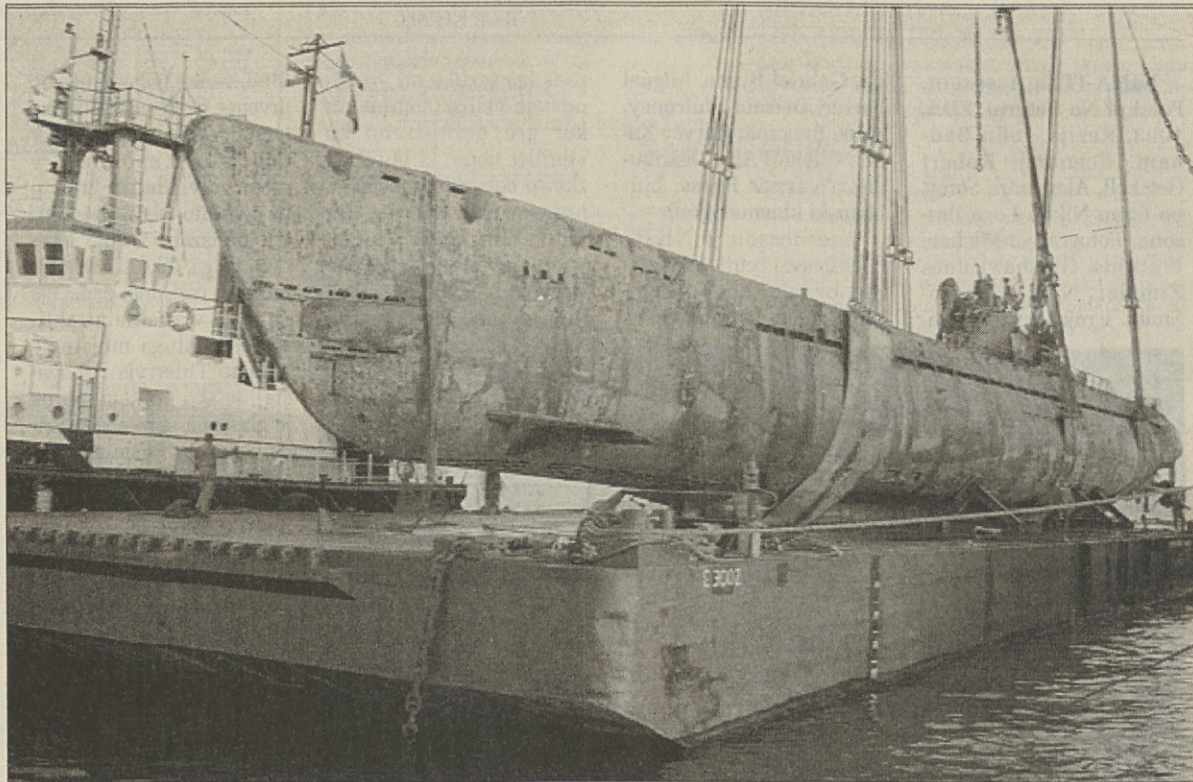
DANSKA / RAZOČARANJE

Iz U-534 francoski kondomi in vino namesto bajnega zaklada in kosti

V trupu pa je 15 še aktivnih torpedov in precejšnje količine municije

KØBENHAVN - Skatla francoskih kondomov, sto steklenic vina, pipa in daljnogled so prvi predmeti, ki so jih odkrili v trupu nemške podmornice U-534, ki jo je britanski bombnik potopil 5. maja 1945 v ozini med Dansko in Svedsko. Za sedaj niso odkrili nobenega trupla nacističnih gaulajterjev, prav tako ne sledov bajnega nacističnega zaklada. »Dobili boste predvsem krampir«, je pred casom trdil eden od članov nemške podmornice, razen treh se je namreč vsa posadka rešila. Večina je medtem že umrla, redki preživeli pa se posmehujejo fantastičnim domnevam. Bivši oficir na U-534, 82-letni William Brinkmann, ni bil na poslednji vojni podmornice, a leta 1978 je govoril z glavnim motoristom, ki mu je povedal, da je bila podmornica iz Kiela namenjena v Oslo. Trditve, da so z njo bežali nacistični veljaki, so torej izmišljotina. Podmornica je bila na »rutinski« misiji in je bila zato opremljena za boj in ne za dolgo plovbo preko Atlantika. Pirotehniki so morali včeraj priznati, da so bile trditve preživelih točne. Na krovu je namreč 15 torped in precejšnje količine municije, ki so v tako dobrem stanju, da bi jih lahko v teoriji se sedaj uporabili.

Nic cudnega torej, da bodo morali odstaniti vsa eksplozivna telesa, preden bodo podmornico povlekli do 150 kilometrov oddaljenega Hirtshalsa v severnem delu Jutlanda, kjer danski za-

ložnik Karsten Reed ustanavlja muzej druge svetovne vojne. 76 metrov dolga podmornica s 1.200 BRT bo glavna atrakcija tega muzeja, s katerim bo Reed skusl vsaj delno poravnati 4, 5 milijarde lir stroškov, ki jih je imel za dvig U-534. Po odstranitvi torpedov in municije bodo skrbno pregledali ves trup, saj upajo, da bodo v številnih zabojih našli kak zgodovinsko pomemben dokument.

Fantastičnim govoricam o U-534 je botrovalo predvsem dejstvo, da so to podmornico, ki je prvotno služila za prevoz blaga in ljudi med Nemcijo in Japonsko, pred koncem vojne preuredili in vanjo ugradili nekaj luksuznih kabin.

LITERATURA / OB 80 - LETNICI PISATELJA BORISA PAHORJA

Nomad brez oaze

Tržaski pisatelj Boris Pahor (Foto: Sergio Ferrari)

Vse zunanje muke in notranje poškodbe, ki so jih nanj nalagali evropski barbarizmi 20. stoletja, je Boris Pahor obvladal tako, da jih je potopil v svojo pisateljsko imaginacijo in iz njih ustvarjal literaturo, in sicer literaturo pričevanske, angažirane vrste. Tega tvornega obrata ne bi zmogel, če ne bi razpolagal z veliko jezikovno zmoglostjo, utrjeno že od otroških let, in pa s človeško naturo, ki je vsemu navkljub ohranila odprto in radoživno razmerje do sveta. Doživljajske plasti njegovega opusa so zapletene in gibljive, saj se od dela do dela spreminjajo, vendar je njihova najgloblja in najbolj odprta plast ljubezen do življenja, ki je lahko ogrožena, nikoli pa mrtva. Zato je tudi ljubezen intimne vrste, ljubezen kot erotika ena izmed njegovih središčnih tem. Tema, ki nenehoma konkurira pritiskom in nasilju zgodovine in vrača človeka v območje čisto človeškega.

Tematski tloris Pahorjeve proze je zarisana že v crticah in novelah, ki predstavljajo prvotno obliko njegovega pripovedništva in so izšle v starih zbirkah: Moj tržaski naslov (1948), Kres v pristanu (1959), pozneje Gmada v pristanu (1972), Na sipini (1960) in Varno naročje (1974). Gre za kratke, impresivne, večnoma avtobiografsko zaznamovane zgodbe, ki skozi živo zarisane osebe in dogodke kažejo težke izkušnje tržaskih in primorskih Slovencev v obdobju predvojnega fašističnega nasilja, zatem v vojnih letih upora in trpljenja, pri čemer so se posebej izpostavljene zgodbe preživelih taborisnikov, in nato v prevratnem povojnem času, polnem novih presenečenj in porazov. Iz teh glavnih tematskih krogov, ki jih je v življenje ljudi zarezala zgodovina, je poglaval tudi njegovih osem romanov, seveda na podlagi širših fabulativnih, globljih psiholoških in bolj izdelanih miseljskih zasnov: Mesto v zalivu (1955, revijalno že 1949 do 1951 pod naslovom Prevratna jesen), Vila ob jezeru (1955), Nomadi brez oaze (1956), Onkraj pekla so ljudje (1958, pozneje Spopad s pomladjo 1978), Pamik trobi nji (1964), Zatemnitev (1975, predelana izdaja 1987), Nekropola (1967) in V labirintu (1984).

Pahorjevo temeljno razporejanje dogajanja, človeških zgodb in lastnih misli sledi prvinskemu etosu narodne in osebne prostosti in etosu upora zoper vsakršno zatiranje enega in drugega. Vendar njegovo pisanje ni rodoljubno in nekdaj pomenu besede. Zasajeno je v občutljivo narodno in svobodoumno zavest in trdo zasidrano v tržasko pokrajino in mesto, ki ju je do nepozabnosti vpisal v slovensko književnost, vendar to podlago Pahor močno prerašča. Prestopa jo že z razširitvijo dogajalnega prostora daleč čez meje svojega tržskega sveta, v Afriko, notranjo Italijo, v nemška taborišča po Evropi, v Francijo in sirske Sredozemlje. In prestopa jo predvsem z odpiranjem psihološke in eksistencialne vertikale v razmerju med oseba

Danes, 26. avgusta, mineva 80 let od rojstva pisatelja Borisa Pahorja. Narodna in študijska knjižnica v Trstu bo sredi oktobra letos izdala Pahorjev zbornik, pri katerem sodeluje vrsta uglednih slovenskih pisateljev in znanstvenikov. Zbornik sta uredili Marija Pirjevec in Vera Ban Tuta. Iz prispevka profesorja **Borisa Paternuja**, ki daje pregleden zaris čez celoto Pahorjevega pisateljskega dela, objavljamo odlomek o njegovem pripovednistvu.

mi, to pa njegovi prozi omogoča globlje vsebinske razsežnosti, kar je francoska kritika opazila se bolj kot slovenska.

Tako na primer v »afriški kroniki« **Nomadi brez oaze**, ki opisuje vojaško življenje primorskih fantov, po sili italijanskih vojakov v puščavi Čirenaike, izpostavlja tudi vrsto zelo distanciranih intelektualnih vprašanj. V romanu Onkraj pekla (pariski založnik pripravlja izid francoskega prevoda) se zgodba travmatiziranega vojnega taborisnika, ki ob svojem zdravljenju v francoskem sanatoriju doživi ljubezen z bolniško sestro, razraste v splet globinskih eksistencialnih dilem, ki zadevajo možnost obstanka ali razpada človekove biti po razkrajalni izkušnji v taborišču, in vprašanje življenja in smrti postavlja na nov način. Pahorjev poškodovanec se osvobaja iz svojega notranjega pekla v »novo rojstvo« **ob ljubezni**, ki mu razdrti svet znova sestavlja v človeški smisel. Globinsko dimenzijo razvija zatem naprej v spominskem taboriščem romanu Nekropola, ki je doživel razmeroma močan odziv tudi v svetu, potem ko je izšel v francoskem prevodu (Pélerin parmi les ombres, Pariz 1990; angleški prevod Pilgrim among the Shadows

formbiro. Pahor je svoj pogled usmeril v novo obdobje tržaske slovenske eksistence in pokazal njeno notranje samorazkranje v navzkrižju političnih totalitarizmov in idejnih fundamentalizmov. Gre za zgodovinski trenutek, ko je Trst postal eno najbolj občutljivih stičišč Zahoda in Vzhoda, mesto, kjer se je v malem dogajala usoda sveta. Ideja svobode in demokracije iz let predvojnega in vojnega odpora se je v tem romanu sesula na vseh ravneh, od politične in kulturne do zasebne. Tudi ljubezenska osmišlitev življenja podlega razpadanju in pred Pahorjevim romanopisjem se odprejo nove možnosti.

Ko je Pahor nekoč poskušal poudariti svojo drugačnost od prijatelja Edvarda Kocbeka, se je označil za človeka, ki pripada imanenci in ne transcendenci. Odtod je razločljiv tudi njegov slog, ki mu je vsakršna abstraktnost tuja in se mediteransko drži nazornosti, živosti in slikovitosti, pa naj gre za opis ali pogovor, zamisel ali metaforo ali za naslov romana, ki zna biti izrazito domisel. Z besedami je raje radodaren kot skop. Pahorjeva poetika, ki je v osnovah realistična, je nenavadno gibljiva in raztegljiva, odprta v vse smeri: tako v stvaren podroben opis kot v poetično lirizacijo, v čisto fikcijo kot v esejistični diskurz, v klasično zaokroženo pripoved kot v moderno fragmentiranje, včasih se odpre impulzu italijanskega neorealizma, drugič francoskega eksistencializma, vendar zmeraj skozi

svojo osebno naravo. Njegov jezik se je sprico okoliscin, ki mu niso bile naklonjene, prebival do pisateljske suverenosti postopoma. Toda kritika je v njem že zgodaj zaznala tvorne regionalne posebnosti, na primer sestavine »arhaične trzascine«, in opazila zelo sproščeno stavčno okretost, ki je Pahorja od nekdaj nekoliko ločevala od osrednje knjižne norme in to normo odpirala v nove osebne in regionalne možnosti.

Danes lahko o Borisu Pahorju zapisemo, da velja za enega najbolj vidnih in zanimivih pisateljev sodobne slovenske književnosti, prodl pa je tudi v siri svet in v evropsko literarno kulturo razločno zarisal sled svoje osebne pa tudi nadosebne, slovenske usode.

NARODNI MUZEJ LJUBLJANA

61000 Ljubljana, Muzejska ulica 1
tel.: 061/218-876, fax: 061/221-882

Vabimo vas na spominsko razstavo ob 400-letnici bitke pri Sisku. Narodni muzej, torek-sobota od 10. do 18. ure, nedelja od 10. do 13. ure.

RECENZIJA / FILM

Od Nikite do Nine

IGOR KERNEL

NINA (The Assassin, Point of No Return), ZDA, 1993. Režija: John Badham. Scenarij: Robert Getchell, Alexandra Seros, po filmu Nikita Luca Bessona. Fotografija: Michael Watkins. Glasba: Hanes Zimmer, Nick Glennie-Smith. Igrajo: Bridget Fon-

da, Gabriel Byrne, Miguel Ferrer, Dermot Mulroney, Anne Bancroft, Harvey Keitel, Olivia D'Abo. Distribucija: Warner Bros. Ljubljanski kinematografi.

Luc Besson je Nikito (1990), svoj četrti celovečerec, označil kot »urban« **film**, ki obravnava »morske

pse« **(za razliko od »delfinov« **iz Velike modrine) in ker gre definitivno za »thriller noir«**, ki bi bil težko se bolj »noir«, se ga je oprijel vzdevek »The Big Black« **(kot nasprotje njegovemu predhodniku - The Big Blue). Nikita je najbolj mračen med Bessonovimi****

filmi, veliko bolj kot njegov prvenec Le Dernier Combat (1983), na katerega sicer v tem smislu spominja, v njem prevladujeta brezup in grafično, skoraj sadistično prikazano nasilje. Obenem pa ga, tako kot vse filme tega režiserja, označuje izrazita vizualna atraktivnost (zaslugla mojstrske kamere Thierryja Arbogasta), enako pomembna pa je glasbena spremljava Erica Serraja, Bessonovega stalnega sodelavca. In ker je Besson v tem oziru gotovo eden najbolj svetovljanskih francoskih in nasploh evropskih avtorjev, ni presenetljivo, če se njegovi filmi dobro odrežejo na mednarodnem tržišču. Ker pa noben film ni zares uspešen, če se ne prebije v ZDA, tam pa ne more uspeti, če ni posnet v angleški jezikovni verziji in z ameriškim igralci, je to tudi eden od razlogov, da je že veliko število francoskih (in nekaj italijanskih) uspešnic, ki so bile ocenjene kot potencialne uspešnice v ZDA, doživelo ameriške »remake« **(npr. Placilo za strah, In Bog je ustvaril žensko, Plavalasec z enim crnim cevjem, Če skače slon zez plot, Trije moški in zibelka, Ubeznika in punčka idr.). Nina, kot ameriška inacija Nikite, torej sodi v veliko družino »remakov«, pri čemer je zanimivo, da je ogromno sekvenc v Badhamovi verziji dobesedno prekopiranih iz Bessonove, kar ni ravno običajno (med novjšimi remaki se je od izvirnika verjetno še najbolj oddaljil Vonj po ženski). Če smo malce zlobni, bi lahko rekli, da je razlog te pretirane**

Badhamove »zvestobe« **do svojega predhodnika preprosto nesposobnost tega režiserja (sicer avtorja vrste uspešnic: Vročica sobotne noči, Dracula, Sinja strela, Vojne igre, Policijska zaseda, Ptica na zici itd.), da bi vrhunske akcijske prizore posnel bolje od Bessona, morda pa gre le za Američanov poklon svojem evropskemu kolegu. Značilni so tudi poudarki, ki ločijo oba filma: Nikito obsodijo na dosmrtno ječo in njeno »smrt« **prikazujejo kot samomor, Nino pa dejansko obsodijo na smrt (naj to razumemo kot namig, da naj bi ameriška tajna služba - v primerjavi s francosko - »ubijala« **le tiste, ki so bili pred tem že »de iure« **mrtvi?); Renojev Victor »Cistilec« **pomaga Nikiti in pade med opravljanjem svoje dolžnosti, isti lik v interpretaciji Harveya Keitela ima namen zahrbtno pokoncati Nino, Jeane Moreau v vlogi Amande v Nikiti prebujata čutnost, Anne Bancroft pa Nino uci lepega vedenja za obloženo mizo; prav tako se Nina - v razliko od Nikite - konča bolj eksplicitno. Če Anne Parillaud s svojo ženskostjo izzareva krhkost in ranljivost, Bridget Fonda svojo vlogo interpretira z več trdote in ostrine, pri čemer je videti, da ima tudi večji igralski razpon in izrazno moč. Sicer pa sta zdajnja dva meseca očitno v znamenju te mlade igralke (ki smo jo pred tem videli le v Doc Hollywoodu), saj so se v kratkem času drug za drugim zvrstili kar stiri njeni filmi: Ne meč te se stran, Boter III, Nina in Stanovalka.**********

ANKETA / O 41. MEDNARODNEM POLETNEM FESTIVALU

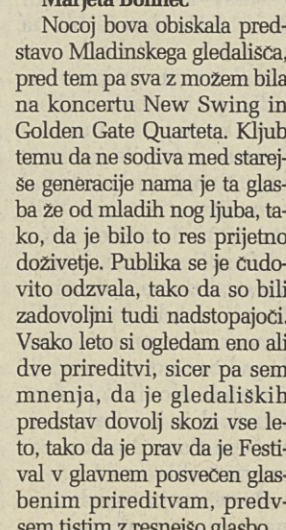
Luči festivala so se prižgale za gledališče

LJUBLJANA - V torek zvečer je v okviru 41. Mednarodnega poletnega festivala v ljubljanskih Krizankah nastopilo Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane, s predstavo Tartif Andreja Anabaptista Rozmana, v režiji Vita Tauferja, ki je v letni avditorij privabila nekaj manj kot tristo obiskovalcev. Ker se festivalne luči to poretje že počasi ugasajo - festival se bo iztekel zadnji dan avgusta s Straussovim Netopirjem v izvedbi ljubljanske Opere - smo nekatere izmed obiskovalcev predstave Mladinskega gledališča povprašali, kaj menijo o programu letšnjega festivala, česa bi si morda v naslednjih letih želeli več, kaj menijo o cenah vstopnic, prav tako pa smo jim zastavili vprašanje, zakaj so si to predstavo ogledali šele konec poletja, čeprav je bila igrana že v rednem gledališkem repertoarju.
(Foto: Ales Pavletic/TRIO)

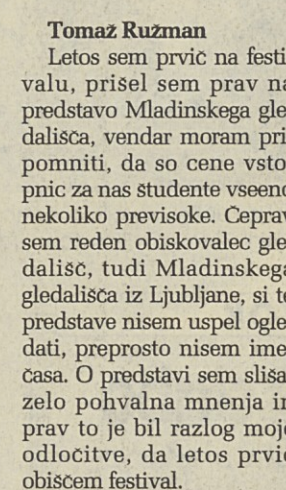
Roman Žun
Priznati moram, da ima Festival pester program. Morda bi morali na Festivalu predstaviti katero izmed uspešnic slovenskih gledališč, npr. PG iz Kranja in njihove uspešnice Zbeži od zene. Bila bi dobrodošla tudi kakšna operna predstava. Če so to nocoj redni obiskovalci gledališč? Publika je mesana, nekateri želijo videti predstavo na prostem, vendar pa to vseeno niso obiskovalci Mladinskega gledališča, saj tudi to gledališče ni več, kar je bilo nekoč.

Marjeta Bohneč
Nocoj bova obiskala predstavo Mladinskega gledališča, pred tem pa sva z možem bila na koncertu New Swing in Golden Gate Quarteta. Kljub temu da ne sodiva med starejšo generacijo nama je ta glasba že od mladih nog ljuba, tako, da je bilo to res prijetno doživetje. Publika se je čudovito odzvala, tako da so bili zadovoljni tudi nadstopajoči. Vsako leto si ogledam eno ali dve prireditvi, sicer pa sem mnenja, da je gledaliških predstav dovolj skozi vse leto, tako da je prav da je Festival v glavnem posvečen glasbenim prireditvam, predvsem tistim z resnejšo glasbo.

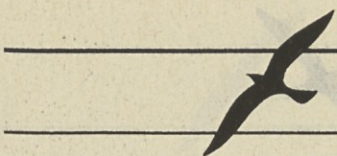
Tomaz Ruzman
Letos sem prvič na festivalu, prišel sem prav na predstavo Mladinskega gledališča, vendar moram pripomniti, da so cene vstopnic za nas študente vseeno nekoliko previsoke. Čeprav sem reden obiskovalec gledališč, tudi Mladinskega gledališča iz Ljubljane, si te predstave nisem uspel ogledati, preprosto nisem imel casa. O predstavi sem slisal zelo pohvalna mnenja in prav to je bil razlog moje odločitve, da letos prvič obiščem festival.

Matjana Vogrič
Ker festival obiskujejo pretežno Slovenci, sem mnenja da bi gledaliških predstav na Festivalu moralo biti več, če pa bi festival v večini obiskovali tujci bi program moral ostati tak kot je, ker je glasba le jezik, ki ne pozna meja. Kaj mislim o ljudeh ki so tukaj? Težko rečem, izhajam iz sebe in vem, da sem tu zaradi predstave, čeprav ne zanimam, da nekateri obiskovalci obiskujejo Festival tudi iz snobizma, vendar upam, da je le večina tu zaradi gledališkega užitka. Netopirja si ne bom ogledala, počakala bom, da bo ponovno na rednem programu ljubljanske Opere.

Metoda Ursic
Zadovoljna sem z Festivalom, priznati moram, da sem v primerjavi z prejšnjimi leti opazila večjo reklamo. Letos sem obiskala dve prireditvi. Po pregledu programa pa sem ugotovila, da je dovolj raznolik. Ogledala sem si tudi koncert z dirigentom Menuhinom, ki je bil izjemen. Nekateri izmed obiskovalcev so stoji prisostvovali koncertu, kar samo dokazuje njegovo kvaliteto in s tem kvaliteto festivala. Mislim da so cene primerne, saj dobre stvari tudi stanejo in prav je tako.

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN

V petek, 27. 8., in v soboto, 28. 8., bo ob 22. uri z monodramo GLUMAC... JE GLUMAC... JE GLUMAC nastopil ZIJAH SOKOLOVIC.

CELJE

Anton Novacan: HERMAN CELJSKI, SLG Celje. V avtentičnem prostoru pod Friderikovim stolpom bo rodina Celjskih snela svoje posmrtno maske in znova odigrala začetek svojega konca... (Četrtek, 26. 8., ob 20.30 na celjskem Starem gradu. Festival Ljubljana je za vas organiziral prevoz z avtobusi, odhod bo ob 18.30 s Trga francoske revolucije in je vključen v ceno vstopnice. V primeru slabega vremena bo predstava prestavljena na 29. avgust ali 4. september.)

POSTOJNA

Ciklus Monodrama in avtorska poezija:

TONE GOGALA, dr. M. Kmecl: ANDREJ SMOLE - ZNAMENITI SLOVENE. Monodrama o Andreju Smoletu je gledališki portret enega najzanimivejših Ljubljancanov in Slovencev iz Presernovega casa. Igralec Tone Gogala je eden vidnejših predstavnikov na področju gledališča in filma, priznan doma in na tujem. Kmalu po končani igralski akademiji je odšel v ljubljansko Dramo, od tam pa v Trzasko gledališče in se ponovno vrnil v Ljubljano.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

GLEDALISCE VERDI

Jesenska simfoniczna sezona - Festival Horowitz Europa

Vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih bo možno od 14. septembra dalje, medtem ko se bo pričela prodaja vstopnic dne 21. septembra pri blagajni Dvorane Tripcevih od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprt.

GLEDALISCE ROSSETTI

Vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih bo možno od 1. septembra dalje (gledališka sezona se bo pričela 20. oktobra) pri blagajni gledališča Rossetti (ob delavnikih 8.30-10.00, 14.00-19.30) in v Pasazi Protti (ob delavnikih 9.00-12.30, 15.30-19.00, ob praznikih in nedeljah 9.00-12.30).

GRAD SV. JUSTA

Poletne prireditve - Straordinario estivo

V torek, 31. t. m., ob 21.30 uri nastop saksofonista Maceo Parker & Roots Revisited iz ZDA. V četrtek, 2. septembra., ob 21.30 uri nastop Touré Kunda iz Senegala. Prodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti (tel. 630063).

MIRAMARSKI GRAD

Luci in zvoki

Danes, 26. t. m., ob 21.00 v nemščini in ob

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče

Danes, 26. t. m., ob 20. uri rockopera v angleščini »Jesus Christ Superstar«.

BILČOVŠ

Pri Korenu se bodo do 28. t. m. vršili krea-

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

DOMUS, Slovenska cesta 17

Do 1. 9. poteka informativno-svetovalna razstava GREMO NA PIZZO. Na razstavi je predstavljeno skoraj vse, kar sodi k pizzi, popestrile pa jo bodo tudi demonstracije priprave pizz, pokušine, predavanja in informativni dnevi posameznih razstavljalcev.

DOBRNA

V dvorani zdraviliškega doma Dobrna bo do petka, 27. 8., vsak večer nastopal plesni klub iz Slovenj Gradca.

LAŠKO

Festival večnih melodij ZLATI ROG Laško '93 na Grasičinskem dvorcu v soboto, 28. avgusta, ob 19.30. Nastopajo: Irena Vrckovnik, Alenka Godec, Lidija Kodric, Branka Kraner, Betty Jurkovic, Oto Pestner, Stane Mancini, Matija Cerar, Janko Ropret, New Swing Quartet; castni gost in vodja festivalskega ansambla Mojmir Sepe in povezovalac Vili Vodopivec.

10. OBCINSKA REVIIJA STARIH SEG IN OPRAVIL na Reki pri Laskem (nedelja, 29. 8., ob 15. uri).

MURSKA SOBOTA

POLETJE NA GRAJSKEM DVORISCU

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN

V četrtek, 2. 9., bo ob 19. uri z lutkovno predstavo O KUŽKU, KI NI ZNAL LAJATI nastopilo češko lutkovno gledališče NAIVNI DIVALDO. Vstopnine ni.

LITJA

OTROSKA ZGAGARIJA je naslov prireditve, ki bo v soboto, 28. 8., od 15. ure dalje na ploščadi pred obcino.

MURSKA SOBOTA

V ponedeljek, 30. 8., bo ob 17. uri na grajskem dvoriscu gostovalo lutkovno gledališče MINOR iz Prage. Najmlajšim se bo predstavilo z igrico

no. Ta povezava med Trstom in Ljubljano ga spremlja še danes. Za seboj ima številne odmevne vloge, veliko pa dela samostojno pri svojih projektih za radio in televizijo. Z najrazličnejšimi predstavami je veliko nastopal po Evropi, gostoval pa je tudi po Severni Ameriki in v Avstraliji, bodisi samostojno ali v različnih igralskih zasedbah. Je dobitnik Severjeve nagrade leta 1980 (danes, 26. 8., ob 20.30, Immensum ad antrum aditus).

IZTOK MLAKAR (četrtek, 2. 9., ob 20.30, gostilna Zapravljivček).

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

V petek, 27. 8., in v soboto, 28. 8., bodo ob 20.30 pred gradom Kromberk za red izven uprizorili strupeno komedijo TICO-TICO-BAR v režiji VITA TAUFERJA.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Johann Strauss: opereta NETOPIR, gostovanje SNG Ljubljana. Solisti, zbor in orkester Opere in baleta pod vodstvom dirigenta Igorja Svare; režiser Zvone Sedlbauer, kostumograf in scenograf Atilla Csikos, koreograf Ivo Kosi (sobota, 28. 8., ob 21. uri).

22.15 predstava v italijanscini.

Ponovitev v soboto, ob 21.00 in ob 22.15 v italijanscini in v torek, ob 21.00 v angleščini in ob 22.15 v italijanscini.

GRADEŽ

DEŽELNA KONGRESNA PALACA

V nedeljo, 29. t. m., ob 21.30 poklon skladatelju Antoniu Smareglia - »Oceana«. Nastopili bodo Jasna Corrado Merlak (harfa), Neva Merlak (klavir), Stelia Doz (sopran) in Paolo Zudich (tenor).

LIGNANO

ARENA ALPE ADRIA

V ponedeljek, 30. t.m., ob 21.00 - gledališka predstava »Preludio a un bacio«, ki jo predstavlja skupina ITT Theatre.

V petek, 3. septembra, ob 21.00 - Operne in operetne arie. Pojeta Lorella Turina (sopranistka) in Roberto Miani (tenor). Pri klavirju spremlja David Lonardi.

Skulptura iz kremnjaka

V ljubljanski Mestni galeriji se z izborom skulptur iz let 1983-1993 predstavlja japonski kipar MASAYUKI NAGASE

Razstava, ki bo na ogled od 27. avgusta, je rezultat sodelovanja Mestne galerije z Obalnimi galerijami iz Pirana. Nagaseja, razpetega med Istro in Japonsko, poznamo v slovenskem prostoru po njegovih javnih spomenikih, številnih udeležbah na domačih in tujih kiparskih simpozijih ter razstavah. Pri opredeljevanju umetnikove kiparske misli sledimo tradiciji starodavne japonske kulture, ki se manifestira še posebej v umetnikovi navezanosti na naravo in zemljo. Z njima se identificira v svojih individualiziranih manjših, tudi za razstavni interier primernih kamnitih plastik.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

41. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL

Koncert: VOKAL TOTAL, Frankfurt (jazz, swing, jazzrock) v soboto, 28. 8., ob 20.30.

CANKARJEV DOM

Sezona 93/94 se bo pričela z gostovanjem plesnega teatra iz Anglije. Performance Michaela Clarka z naslovom MODERNA MOJSTROVINA si boste lahko ogledali v soboto, 11. 9., ob 20. uri v Gallusovi dvorani.

V sredo, 22. 9., bo v Gallusovi dvorani nastopila solopevka in pianistka DIAMANDA GALAS, ki jo imenujejo kar demonski glas devetdesetih. Sodelovala je s skladateljem Vinkom Globokarjem, režiserju F. F. Coppoli pa je pomagala pri glasbi za film Drakula.

POLETJE V STARI LJUBLJANI

Danes, 26. 8., bosta ob 21. uri v atriju magistrata nastopila violinist JAMES CREITZ in harmonikas STEFAN HUSSONG. Umetnika bosta izvajala dela iz različnih obdobj glasbene zgodovine od J. S. Bacha do J. Cagea. Obeta se zanimiv glasbeni večer, se posebno zato, ker sta oba izvajalca zelo dobro znana in cenjena tudi v tujini. Vstop prost. V primeru slabega vremena bo koncert v cerkvi sv. Florjana na Gornjem trgu.

Koncert: ALES KACJAN, flavta in ALEKSANDER MILOSEV, viola. Program: J. S. Bach, H. Vieuxtemps, C. Debussy, W. A. Mozart (četrtek, 2. 9., ob 20.30 v cerkvi sv. Florjana).

GORNJA RADGONA

Na sejmišču v Gornji Radgoni bo v petek, 10. 9., od 16. ure dalje veliki rock koncert POMURJE POJE 93. Sodelovalo bodo vse skupine, ki se trenutno pojavljajo na rockovski sceni Pomurja: THE BAD ARTIST, CRUCIFIXION, CODA, YELLOW MINUTE, G.R.B., ZELEDZOBETON, PSIHOPATTI, THE SEARCH FOR WHAT?, HLADNO PIVO.

JEZERSKO

Koncert ALPSKEGA KVINTETA (nedelja, 29. 8.,

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

LIGNANO

Arena Alpe Adria

Za 27. avgusta napovedan koncert Enrica Ruggierija ODPADÉ.

V soboto, 28. t.m., ob 21. uri - Solidarnostni večer: sodeluje Brigata Alpina Julia. V primeru slabega vremena bo predstava v nedeljo, 29. t.m.

V sredo, 1. septembra, ob 21. uri -Koncert Annie Oakley. V nedeljo, 5. septembra, ob 21. - Glasbeni maraton s sodelovanjem skupin: Errata Corrigé, Altair in Ego.

VIDEM

Giardino del Torso

28. avgusta ob 21. uri bo na sporedu skupina Mitili Folk.

ob 17. uri na športnem igrišču pri hotelu Kazina).

KRANJ

V petek, 3. 9., bo ob 20.30 na grajskem vrtu nastopil priznani komorni orkester CARNIUM pod vodstvom dirigenta PETRA SKRJANCA.

LAŠKO

Grajske poletne prireditve v Laskem: STANKO ARNOLD, trobenta, BRANIMIR SLOKAR, pozavna, RADOVAN VLATKOVIC, rog, WOLFGANG WAGENHAUSER, klavir. Svetovno priznani umetniki so tokrat prvič kot kvartet na koncertnem odru, izvajali bodo novitete. Odlični umetniki so nosilci številnih nagrad in priznanj, koncertirajo po vseh svetovnih odrih kot solisti in v komornih zasedbah (petek, 3. 9., ob 20.30).

ROGAŠKA SLATINA

Barocni koncert, MAJDA SVAGAN, mezosopran, VITOMIR MAROF, tenor, IVICA TRUBIC, bas, DALIBOR BERNATOVIC, harfa, ROBERT MRACSEK, klavir; program: Bach, Haendel, Pergolesi, Stradella, Lukacic (četrtek, 2. 9. ob 20. uri, Kristalna dvorana).

ŠENTILJ

V petek, 27. 8., se bo ob 16. uri pričel underground rock festival z naslovom FESTIVAL NA MEJI.

TRZIC

V soboto, 28. 8., bo v trziški farni cerkvi nastopil organist TOMAZ MOCNIK z deli J. S. Bacha (Gott durch deine Güter, Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ, Gelobte seide du, Jesu Christ, Toccata Adagio in fuga v C-duru) in J. Clarka (Trumpet Voluntary).

VELENJE

Prvi koncert udeležencev MEDNARODNE POLETNE KLAVIRŠKE SOLE JACOB A LATEINERJA in DUBRAVKE TOMŠIC - SREBOTNJAK bo danes, 26. 8., ob 20. uri v Veliki dvorani glasbene sole Velenje.

Drugi koncert udeležencev mednarodne poletne klavirške sole Jacoba Lateinerja (New York) in Dubravke Tomšic - Srebotnjak bo v petek, 27. 8., ob 20. uri v Veliki dvorani glasbene sole Velenje.

PORTOGRUARO

FESTIVAL KOMORNE GLASBE

Danes, 26. t. m., ob 18. uri Portogruaro (obcina) koncert studentov iz Portogruara; ob 21. uri Portogruaro (Gledališče Pellico): koncert »La musica di Parigi e dei parigini«.

Jutri, 27. t. m., ob 11. uri Portogruaro (Collegio Marconi): nastop studentov iz Portogruara; ob 18. uri Portogruaro (Obcina): nastop orkestra »Nuovi concertisti«; ob 21. uri Portogruaro (Gledališče Pellico): večer komorne glasbe.

V soboto, 28. t. m., ob 9.30 Portogruaro (cerkev S. Luigi) glasbena maratona - prvi del; ob 11.30 Portogruaro (Obcina) glasbena maratona - drugi del; ob 15. uri Portogruaro (Gledališče Pellico) glasbeni maraton - tretji del; ob 18.30 Portogruaro - cetrti del glasbene maratone.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava SLOVENSKI MITI IN LEGENDE je ciklus skulptur in risb, ki jih je STOJAN BATIĆ ustvaril v preteklem letu. Razstava bo na ogled do 28. avgusta.

Dokumentarna razstava 40 LET GRAFIČNEGA BIENALA LJUBLJANA (Mala galerija).

GALERIJA SKUC

Na ogled je instalacija NEVIDNA glasba umetnika CISA BIERNICXA. Razstava bo na ogled do 27. avgusta.

Cis Bierinckx, rojen v Belgiji, dela in živi v Gentu, New Yorku in Ljubljani. Od konca sedemdesetih let deluje kot producent, umetniški svetovalc, direktor, scenograf in kritik na plesnem, gledališkem in filmskem področju. Poleg lastnih projektov - performancev je sodeloval tudi z umetniki, kot so Chris Dercon, Peter Halasz, Meg Stuart, Jan Fabre in drugi.

MALA GALERIJA, Slovenska 35

Predstavitve najnovejših del slikarja EMERIKA BERNARDA bo na ogled do 29. 8.

MODERNA GALERIJA

20. MEDNARODNI GRAFIČNI BIENALE

MESTNA GALERIJA

V ljubljanski Mestni galeriji se z izborom skulptur iz let 1983-1993 predstavlja japonski kipar MASAYUKI NAGASE. Otvoritev razstave bo v petek, 27. 8., ob 20. uri.

NARODNA GALERIJA

Razstavi EVROPSKI SLIKARJI IZ SLOVENSkih ZBIRK in RIHARD JAKOPIC - TO SEM JAZ, UMETNIK...

Bartolomeo Bettera: Tihozitje z glasbili in nebesnim globusom

SLOVENSKI GLEDALISKI IN FILMSKI MUZEJ, Mestni trg 17

Razstava slik igralk METE VRANIC bo na ogled do 1. septembra.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik, unikatnega stekla in nakita UMETNIKOV IZ UKRAJINE bo na ogled do 3. septembra.

GALERIJA ILIRIJA VEDROG

Pripravljajo razstavo slik slikarja MARTINA BIZJAKA.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava likovnih del članic in članov društva likovnih samorastnikov iz Ljubljane bo odprta do 8. septembra.

GALERIJA TIVOLI

Razstava nagrajenecv 19. mednarodnega grafičnega bienala (DAVID SALLE, JANEZ BERNIK, A. R. PENOK, DIMCE NIKOLOV).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TKB - AGENCIJA MITNICA

V razstavnih prostorih razstavlja najnovejša materična dela Deziderij Svara.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

LETOVISCARSKA USTANOVA (UL. S. Nicolò 20)

Do 28. t. m. razstavlja slikar Augusto Bartoli. Umnik ob ponedeljku do petka 9-19, ob sobotah 9-13.

ART GALLERY

V soboto, 28. t. m., ob 18. uri otvoritev skupinske razstave Artestate '93 na kateri bodo razstajljali Serena Bellini, Fernanda Goia Gordini, Guido Massaria, Sergio Micallesco, Livio Officia, Sergio Perini, Renzo Pilon, Olivia Siaux, Sisto Fulvio in Mario Zoccolan. Razstava bo odprta do 30. septembra. MUZEJ ZIDOVŠKE SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Umnik :ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrtek od 10. do 13. ure

MUZEJ REVOLTILLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«.

V organizaciji Trzasko letoviscarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vršijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

KOROŠKA

CELOVEC

UMETNA HISA

Do 19. septembra razstavlja svoja dela Janez Bernik.

GALERIJA SCHNITZER

Do 3. septembra so na ogled dela koroskih umetnikov 1955 - 1985.

RITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)

Do 1. oktobra je na ogled razstava »Misere-re« G. Herolda in W. Büttnerja. GALERIJA MOHOREVE KNJIGARNE Stane Jarm razstavlja svoje akvarele in kipe.

GALERIJA CARINTHIA

Do 29. avgusta razstavlja Nicolaus Moser.

KOROSKA DEZELNA GALERIJA

(Burgasse 8)

BLED

HOTEL ASTORIA

Razstava akademskega slikarja JOZETA SLAKA -DOKE bo na ogled do 4. septembra.

CELJE

GALERIJA KOMPAS

Razstava slik BOZIDARJA SCURKA bo na ogled do 31. avgusta.

LIKOVNI SALON CELJE

Do 1. 9. bo na ogled razstava slikarskih del JONANA GALA PLANINCA.

KOPER

GALERIJA LOZA

Razstava del prekmurskega slikarja MARIJANA GUMILARJA, dobitnika letosnjega Rembrandtovega cekina.

KRANJ

GALERIJA V PRESERNOVI HISI

Razstava otroških in mladinskih ilustracij FOJZA A. ZORMANA.

GALERIJA MESTNE HISE

Spominska razstava del slikarja AVGUSTA ČERNIGOJA.

KOSTANJEVICA NA KRKI

LAMUTOV LIKOVNI SALON

Razstava izbranih slik ob 35-letnici Lamutovega likovnega salona: IVANA KOBILCA in FERDO VESEL (do 31. 8.).

LAŠKO

Razstava z naslovom 10 LET OBUJANJA IN OHRANJANJA STARIH SEG IN OPRAVIL v Laskem in okolici.

MARIBOR

Fotoklub Maribor in Fotogalerija Stolz vas vabita na otvoritev razstave fotografij FRAN HLUPIC v četrtek, 26. 8., ob 19. uri v Fotogaleriji Stolz v zidovskem stolpu.

MULJAVNA

BISTRO KLEPEC

Do konca poletja je na ogled razstava akvarelov in gvašev z naslovom DOLENJSKA POKRAJINA akademskega slikarja DUSANA LIPOVCA.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ

V galeriji Pokrajinskega muzeja bo do 30. 8. na ogled pregledna razstava del akademskega slikarja FERENCA KIRALYA.

GALERIJA KULTURNEGA CENTRA MISKO

Civilna služba še buri duhove

DUNAJ - Predlog avstrijskega obrambnega ministra Wernerja Fasslabenda za podaljšanje civilne službe od trenutno 10 na 12 mesecev, se vedno buri duhove v avstrijski notranji politiki.

Staliska znotraj vlade koalicije se niso spremenila, k večjemu se je nesoglasje med socialdemokrati in ljudski stranki se poglobilo.

V razpravo se je včeraj vključil klubski predsednik ljudske stranke Hubert Neisser in poudaril, da je zahteva po podaljšanju civilne službe na 12 mesecev »edino sredstvo proti razvoju, ki bi lahko resno prizadel živce obrambe avstrijske države«. Bolj diplomatsko se je izrazil zunanji minister Alois Mock ko je dejal, da je treba zahtevo po podaljšanju »resno preveriti«, menil pa je tudi, da gre za vprašanje, ki je pomembno iz vidika varnosti.

S strani SPÖ se je včeraj oglasil predsednik mladinske organizacije SPÖ Marcher in dejal, da je zanj predlog nesprejemljiv.

KOROŠKA / DVOJEZIČNO ŠOLSTVO

Dvojezičnost bo le upoštevana

Dvojezičen ravnatelj za Škofiče

IVAN LUKAN

CELOVEC - Deželni svetnik Herbert Schiller, pristojen za obvezno šolstvo pri Uradu koroške deželne vlade, ni klonil skandalozni odločitvi okrajnega šolskega sveta za okraj Celovec-dezela v zvezi zasedbo ravnateljskega mesta na dvojezični ljudski soli v Škofičah ob Vrbskem jezeru. Socialdemokratski deželni politik je v razgovoru za Republiko potrdil, da je zavrnil predlog okrajnega šolskega sveta, po katerem naj bi ravnateljsko mesto zasedla kandidatka brez dvojezične kvalifikacije. V novem razpisu zahteva deželni šolski referent od kandidatov dvojezično kvalifikacijo, »saj gre konec koncem za dvojezično solo, na kateri poteka dvojezičen pouk na vseh štirih šolskih stopnjah.

Kot smo poročali, so tako stari kot tudi slovensko prosvetno društvo »Edinost« v Škofičah že ob začetku šolskega leta 1992/93 in po sklepu okrajnega šolskega sveta koroške šolske opozorili tako koroške oblasti kot tudi zvezno ministrstvo za pouk na Dunaju, da je položaj na soli nevzdržen.

Med petimi kandidati, ki so se prijavili za mesto

ravnatelja/ice na ljudski (osnovni) soli v Škofičah, so stirje dvojezični. Schiller je v pogovoru za naš list dejal, da že ve, koga izmed dvojezičnih kandidatov bo imenoval za ravnatelja, storiti pa želi to se pred začetkom novega šolskega leta, torej v naslednjih treh tednih.

Napoved deželnega poslanca Haderjeve svobodnjaške stranke, Oleschka, ces da bo FPÖ

podprla pritožbo sedanje provizorične (enojezične) ravnateljice pri Ustavnem sodišču, pa je deželni svetnik Schiller komentiral takole: »Pritožbe se ne bojim, saj je razpis ravnateljskega mesta v skladu z veljavnim zakonom. Vrh tega gre v Škofičah za dvojezično solo, v kateri poteka pouk od prvega do četrtega razreda v obeh deželnih jezikih«.

ŠVEDSKA / OBISK KLESTILA

Evropska skupnost in vojna v Bosni v središču razprav

STOCKHOLM - Avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil je včeraj popoldne sklenil svoj uradni obisk na Švedskem. Klestil je v okviru svojega dvodnevne obiske imel razgovore s švedskim kraljem Carl XVI., ministrskemu predsedniku Carlom Bildtu, ministrom za evropska vprašanja Ulfo Dinkel-spielom, z ministrico za zunanje zadeve Ugglas-ter s predsednikom socialdemokratske stranke Carlssonom.

Glavni temi razgovorov Klestila s švedskimi politikami so bili prizade-

vanja obeh držav za pristop v Evropsko skupnost in vojna v Bosni in Hercegovini.

V zvezi z vstopom Švedske k Evropski skupnosti je bilo s strani gostiteljev povedano, da je odstotek nasprotnikov ES na Švedskem zelo visok (po zadnji anketi 43 odstotkov - op. ured.), vlada pa je zato sklenila obširno informacijsko kampanjo, s katero želi prebivalstvo prepričati o pravilnosti pristopa. Tudi v Avstriji je odstotek nasprotnikov ES se vedno visok, je pa več Avstrijcev za vstop kot proti.

KOROŠKA / POČITNIŠKI TABOR OB BAŠKEM JEZERU

Zgrajen nov most sodelovanja mladine

ALOIS ANGERER

BASKO JEZERO - Prvi počitniški tabor Zveze prijateljev mladine Slovenije in avstrijske organizacije »Kinderfreunde« ob Baskem jezeru na avstrijskem Koroškem ni le uspel, presegel je vsa pričakovanja.

Pomembno vlogo pri gradnji »mostu sodelovanja« med mladino sedanjih držav (Slovenije in Avstrije) je pri tem izpolnila Slovenska prosvetna zveza v Celovcu na celu s tajnikom Jankom Mallejem in sodelavci, ki je posredovala prve stike med slovensko in avstrijsko mladinsko organizacijo. Po uspelem skupnem taborjenju se zdaj obeta nadaljnje plodno sodelovanje.

To je bilo tudi enotno mnenje vseh, organizatorjev in otrok, ki smo jih obiskali v mladinskem domu ob Baskem jezeru.

Malo so se slovenski otroci že bali, ko so se v večini prvi srečali z otroki iz Salzburga, Gradiscanske in z nemško govorečimi otroki iz Koroške. Vendar se je dobro obnesla posredovalna vloga koroških Slovencev, ki so znali oba jezika in tako gradili mostove med kulturama.

Nad 140 otrok iz Slo-

venije in Avstrije so organizatorji razporedili po starosti, v vsaki skupini (bilo jih je deset) pa je bila tudi oseba, ki je obvladala oba jezika in s tem pospešila komunikacijo med mladinci.

Ljubica Kosmac, učiteljica in spremljevalka iz Slovenije, je zadrženo ugotovila, da je slovenski narod zunaj Koroške komaj znan in zato izkoristila vsako priliko, da bo nadoknadila zamujeno. »Vesela sem, da smo prisli sem in uspeh je prekosil vsa nasa pričakovanja. Najbolj presenečena pa sem nad vzorno organizacijo tega počitniškega tabora in prijateljskim vzdušjem. Odlična oskrba,

bogat in mladini prilagojen program s plavalni tečaj, s stiki z okolico, ter seveda tudi vreme in narava - vse je pozitivno prispevalo k splošnemu zadovoljstvu«, je učiteljica opisala doživljanje dveh taborniških tednov.

Avstrijska mladinska organizacija »Kinderfreunde« pa je tudi poudarila na dolgotrajnem izkušnjem, ki temeljijo na strpnosti in medkulturnem sporazumevanju. »Prejšnja leta smo hodili v Savudrijo in Pulo, po vojni in političnih spremembah na ozemlju bivše Jugoslavije pa smo veseli, da smo našli nov dostop«, je povedala pedagoška voditeljica Dagmar Klau-

tzer. »Otroci iz Slovenije so bili prijetni in upam, da se bodo medsebojni stiki razširili še na druga področja. Po-pestri so naš program, prav tako pa smo tudi mi njim pokazali, kaj zmoremo. Nase letosnje geslo je bilo »Pravice otrok - skrb nas vseh« in bolj kakor doslej smo pazili na to, da so se otroci počutili enakovredni. Delegati skupin, ki so sestavljali Otroško skupščino, so se udeležili rednih posvetovanj vseh odgovornih na počitniškem taboru, igre in ustvarjalno dejavnost pa smo razširili na evropske države in tako vsem otrokom odprli tudi pogled v svet.«

Temu je bil prilagojen vsakodnevni spored: poleg posebnih domislic posameznih skupin je bilo po skupnem zajtrku obvezno zborovanje vseh, na katerem so sestavili spored za tisti dan. Vsak večer pa so bile posebne prireditve, na primer modna revija, spretnostna tekmovanja, baklada (slika), ter družabne igre.

Odgovorni so letos imeli se posebno srečo: nihče od mladih udeležencev ni zbolel ali se celo ponesrecil.

OROŽJE

Avstrijec glavna figura kupčije?

DUNAJ - V kupcijo z orožjem za Bosno in Hercegovino je po poročilih avstrijskih medijev vpleten nek Avstrijec kot »centralna oseba« pravocasnno odkrite kupcije. Avstrijske oblasti so sprožili tozadevno preiskavo na željo Organizacije združenih narodov, pristojno ministrstvo za notranje zadeve pa to novico doslej ni potrdilo. Sproceno pa je bilo, da doslej niso ugotovili kaksnih nalog za izvoz orožja v Panamo.

Kot je Republika ekskluzivno poročala, je vladna preiskovalna komisija v Panami odkrila, da je neka mednarodna agencija trgovcev z orožjem skušala tihotapiti v Bosno veliko količino orožja avstrijskega in češkega izvora. Komisija v Panami je bila ustanovljena, ker je bil namembni kraj pošiljke Panama, v skandalu pa so po doslej znanih rezultatih vpleteni tudi panamski diplomati.

Posiljka naj bi vsebovala 28.600 strojnih pušk ter 17 milijonov komadov strelne mušice, večina orožja pa naj bi prišla iz Češke. Deklaracija orožja in tudi namembni kraj sta bili ceskim oblastem od vsega začetka sumljivi, tako da so o tem obvestili panamsko vlado, ki je tudi o takoj urejala.

PRED OBISKOM ITALIJANSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Italija z nameščanjem vojske na mejah noče škoditi naši samostojnosti

Beniamino Andreatta namerava s sabo pripeljati številno delegacijo

BOSTJAN LAJOVIC

LJUBLJANA - Če bi današnji obisk italijanskega zunanjega ministra Beniamina Andreatta ocenjevali po urah trajanja in številu pomembnih političnih predstavnikov, ki bodo italijanskega gosta sprejeli, bi ga mirno lahko uvrstili v rubriko »manj pomembno«. Seveda pa v diplomaciji stvari se zdalec niso takšne, kot so videti, zato bo obisk Andreatta, ki bo s seboj pripeljal nenavadno močno delegacijo (z njim bo tudi Bruno Bottai, generalni sekretar v italijanskem zunanjem ministertvu), nedvomno eden od vrhuncev letošnje slovenske zunanje poli-

tične bere. Vsem našim pobožnim željam navkljub je Slovenija vendarle žepna državnica skoraj obiskurnega pomena za velike evropske in svetovne dogovore, Italija pa kljub »čisti roki« se vedno vplivno (so) oblikuje svetovno politiko. Italija lahko v dobrih meri pospeši ali zavre slovensko vključevanje v Evropsko skupnost, od česar je v mnogocem odvisna naša gospodarsko-politična prihodnost. Ravno zato je pomembno, da ima Slovenija s svojo zahodno sosedo dobre odnose. Če sestajemo vsa dejstva, bi težko trdili, da državi slabo in težavno sodelu-

jeta. To dokazuje tudi današnji »triurni« obisk Andreatta, ki učinkovito zavrca ocene, češ da želi Italija z nameščanjem vojske na državno mejo skodovati slovenski samostojnosti in njenemu uveljavljanju. Italija doslej Sloveniji ni zaprla še nobene poti v Evropo, ponuja ji celo konkretno pomoč pri odpiranju vrat v Zahodnoevropsko unijo in seveda Evropsko skupnost. Pogovori na gradu Strmol in v Rimu so pripeljali do ustanovitve delovnih komisij za gospodarsko-financijske odnose, imovinski pravne odnose ter za kulturno sodelovanje, manjšine in socialna

Problematika manjšin je že od dneva mednarodnega priznanja Slovenije jabolko spora v odnosih med državama. Slovenska vlada tedaj ni podpisala tristranskega sporazuma z Italijo in Hrvaško, ker ni vseboval zadostnih jamstev za slovensko manjšino v Italiji. Od tistega dne se status manjšine ni spremenil, italijanski parlament ni odobril zaščitne zakonodaje, italijanska vlada pa niti ni zagotovila sredstev za financiranje manjšinskih kulturnih ustanov za prihodnje leto. Poleg tega je nova italijanska volilna zakonodaja bistveno okrnila možnost izvolitve predstavnikov manjšine v voljene organe. Slovenija je na vseh dosedanjih srečanjih odločno zahtevala ustrezno zaščito; prejela je nekaj polovičnih zagotovil, to pa je tudi vse. (C.B.).

vprašanja, vse pa naj bi jeseni začele z delom. Andreattov obisk torej pomeni predvsem politični blagoslov državnim uradnikom, ki vzpostavljajo nove odnose med državama in jasen namig, da namestitve ita-

janske vojske na državni meji se zdalec ne gre jemati tako resno in tragično. To je pač del politične stvarnosti naše apeninske sosedice, ki niha od ljubezni do sovratva. Zdjaj je očitno čas ljubezni.

Ob obisku Cosige državi navežeta diplomatske odnose (Foto: Srđan Živulović / TRIO)

Kronologija dogodkov

15. januarja 1992 Italija prizna neodvisnost in samostojnost Slovenije;

17. januarja državi navežeta diplomatske odnose, Slovenijo pa uradno obišče italijanski predsednik Francesco Cossiga;

8. septembra Slovenija tudi uradno postane pravna naslednica sporazumov, podpisanih med Italijo in nekdanjo SFRJ, vključno z osimskimi sporazumi. Državi sta tako med drugim priznali tudi obstoječe meje, kar je v desničarskih krogih povzročilo veliko razburjenja;

16. februarja 1993 sta se ob otvoritvi mejnega prehoda Nebo v stari Gorici srečala Lojze Peterle in Emilio Colombo in se dogovorila za skorajšnji sestanek pogajalskih skupin, ki se sestajajo izmenoma na gradu Strmol in v Rimu;

15. marca italijanski parlamentarci napišejo pismo, v katerem dvomijo v upravičenost sprejema Slovenije v Svet Evrope, vendar je Slovenija v začetku maja 1993 kljub temu soglasno sprejeta v SE;

16. julija se v Budimpešti srečata premiera Drnovsek in Ciampi ter zunanja ministra Peterle in Andreatta, ki se dogovorita za avgustovski obisk;

12. avgusta italijanska vlada sprejme sklep o povečanem nadzoru na državni meji, da bi preprečila morebitni terorizem. Slovenija zahteva uradno pojasnilo, s katerim pa ni povsem zadovoljna;

26. avgusta obisk Andreatte. Septembra naj bi na uradni obisk v Italijo odpoval slovenski premier dr. Janez Drnovsek.

ANDREATTA V SLOVENIJI / DELOVNI OBISK

Težave naj bi razrešili z uporabo dvojezičnosti

Med triumfom pogovorom se bosta naš in italijanski zunanji minister pogovarjala tudi o manjšinah

Lojze Peterle (Foto: TRIO)

LJUBLJANA - Slovenski zunanji minister Lojze Peterle nam je pred današnjim delovnim sestankom z italijanskim kolegom Andreatto takole opisal poglobljena vprašanja, ki jih bodo obravnavali: slo bo predvsem za delovni pogovor, časovno omejen, tako da ne bodo mogli izčrpano spregovoriti o vseh podrobnostih, v ospredju pa bodo naslednje tri teme:

Položaj slovenske manjšine v Italiji, saj se je poslabšal. Odstranjujejo dvojezične napise, omejujejo rabo slovenskega jezi-

BOGO SAMS

ka, zaradi nove volilne zakonodaje se je resno skrdilo zastopstvo Slovencev in ogroženo je financiranje slovenskih kulturnih in drugih organizacij in ustanov. Slovenija želi zagotovilo, da se bo položaj manjšine izboljšal.

Pomembno je gospodarsko sodelovanje, ki ni zadovoljivo. Vedno bolj je očitna komplementarnost pri izgradnji prometne infrastrukture in se zlasti avtocest. Zeljajo pojasnila o že odobrenih sredstvih za izgradnjo

osimskih cest in razpoložljivih sredstvih za ostale ceste. Predvsem pa Slovenijo zanima realen interes Italije za izgradnjo cestne infrastrukture v Sloveniji, ki jo misli Slovenija pospešeno graditi.

Odprtih je mnogo gospodarskih vprašanj in sodelovanje ni zadovoljivo. Glede nekaterih stvari ni prave pravne podlage, na primer za dvojno obdavčevanje.

Slovenijo zanima italijanska podpora pri vsto-

pu v Evropsko gospodarsko skupnost, katere polnopravni član želi postati čimprej. Prva stopnja na tej poti pa je pridruženost članstvo.

Italijanski zunanji minister Beniamino Andreatta bo prišel ob 11.10 s posebnim letalom na letališče Brnik. Obisk bo imel izrazito delovni značaj, intenzivni pogovori se bodo odvijali od 15. ure v vili Bled. Tu bo ob 15. uri tiskovna konferenca obeh ministrov, morda bodo predstavili tudi skupno izjavo. Ob 16. uri se bo Andreatta vrnil v Rim.

LJUBLJANA - Med razgovorom s predstavniki italijanske manjšine je načelnik urada za narodnost Peter Vinkler povedal predstavitev osnutka »zakona o samoupravnih narodnostnih skupnostih«. Karsneje nam je pojasnil, da so bili pred dilemo. Ali iti po poti globalnega zaščitnega manjšinskega zakona, ki bi bil vseobsežen in nujno generičen. Podobna je bila zahteva Slovencev v Italiji. Ali slediti dosedanjim učinkovitejšemu sistemu, ko manjšinsko zaščito organsko vključuje-

jo v zakonske predpise. Ta pot je boljša, odraža življenjske potrebe in je učinkovitejša. V Sloveniji je tako okrog trideset splošnih zakonov, norm in predpisov, ki vključujejo konkretno manjšinsko zaščito.

Z novo ustavo in zlasti novim upravnim sistemom je treba manjšino uradno organizirati, da bo legitimni sogovornik oblasti. To ni individualna zaščita, ki je že zagotovljena v ustavi in v že omenjenih razpršenih normah, temveč urejanje kolektivnega zastopstva narodnostne

skupnosti.

Prvi prednosutek zakonskega predloga obravnava manjšinske skupnosti, ureja njih vlogo, pravice in obveznosti in njih organiziranost. Državni zbor je obvezal vlado, da izdela zakonski osnutek se prd ključkom razprave o krajevni samoupravi. Zato bo že prihodnji teden posebna delovna skupina, v katero bodo vključeni manjšinci, izdelala osnutek zakona. Sledili bodo posveti z zainteresiranimi občinami, septembra bo o osnutku razpravljala in odločala

vlada in ga predložila državnemu zboru.

Novi manjšinski zakon torej ne bo vseobsegajoče uveljavljanje načela narodnostne skupnosti kot subjekta odločanja. Nadomestil bo sedanji četrty zbor v manjšinskih občinah in določil precizne okvire organiziranja italijanske in madžarske narodnostne skupnosti. S tem Slovenija dograjuje zgradbo manjšinske zaščite, dopolnjuje vrzeli, vedno dosledno v neposrednem razgovoru in sodelovanju s prizadetimi narodnostmi. (B. S.)

NARODNOSTNE SKUPNOSTI / ZAKON

Manjšina kot legitimni sogovornik oblasti

Z osnutkom Slovenija zapolnjuje vrzel, saj manjšinsko zaščito vključuje v zakonske predpise

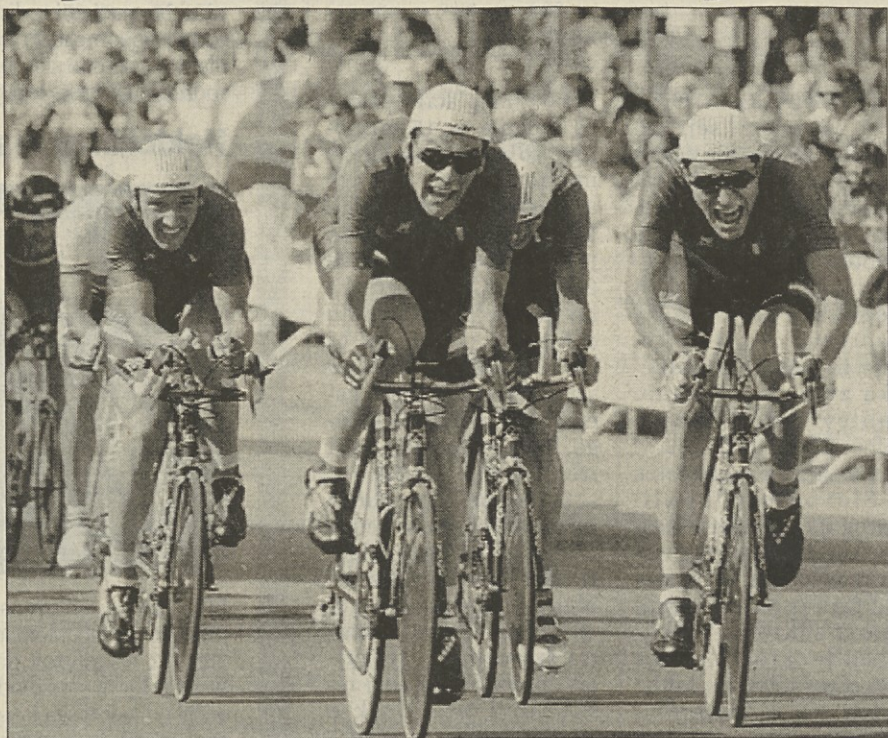
KOLESARSTVO / SVETOVNO PRVENSTVO V OSLU

Na kronometer slavje Italije, Slovenija 14.

OSLO - Včerajšnji, uvodni dan cestnega dela svetovnega kolesarskega prvenstva je bil v znamenju velikega italijanskega slavlja. Na sporedu sta bila dirki za mostveni kronometer in med moskimi so namreč azzurri osvojili zlato medaljo, med ženskami pa je bila Italija tretja za Rusijo in ZDA.

Azzurri, v postavi Gianfranco Contri, ki je tudi najizkušenejši v italijanski ekipi, Rossano Brasi, Rosario Fina in Cristian Salvato, so prevzeli vodstvo že po uvodnih kilometrih in po prvih 25 km so imeli že 44 sekund prednosti pred drugouvrščenimi Nemci in skoraj minuto pred Švicarji, ki so privozili na cilj kot tretji. Italijani so imeli se ojašano delo, saj so Nemci sedem km pred ciljem izgubili enega od kolesarjev (Walzerja). Azzurri so se tako oddolžili Nemcem, ki so bili na olimpijskih igrah v Barceloni prvi, Contri in ostali pa so se morali zadovoljiti »le« s srebrno medaljo.

Slovenska reprezentanca, v postavi Brane Ugrenovic, Sandi Papez, Marko Baloh in Gorazd Stangelj, je računala na visoko uvrstitev (napovedovali so boj za 6. mesto), bila pa je le stinirajša. Slovenski predstavniki so dirko odlično

Četverica »azzurrov« med včerajšnjo zmagovito vožnjo (Telefoto AP)

zaceli in bili po prvi četrtini proge na 9. mestu. Manjši vzpon na četrtini proge pa jih je precej utrudil in so tako zaceli zaostajati. Po polovici proge so bili 11., na trideset proge so zdrknili na 13., da bi sklenili svoj napor na 14. mestu.

Med ženskami je presenetljivo zmagala Rusija, ki je obnovila svojo postavbo. Veterankama Aleksandri Koljasevi in Valentini Polhanovi sta se pridružili mladi Olga Sokolova in Svetlana Bu-

benkova. Ruske kolesarke so že po starih kilometrih prevzele vodstvo in nato tudi zmagale pred Americankami, ki so nastopile z isto postavbo, ki je lani osvojila zlato medaljo na olimpijskih igrah v Spaniji. Zelo pa preseneca tretje mesto Italije, saj je včerajšnja četverica zacela trenirati skupaj sele pred dvema tednoma.

Prvenstvo se bo nadaljevalo v soboto s cestno vožnjo za amaterke ob 10. in ob 13. uri za

amaterje. V nedeljo pa bo na sporedu cestna vožnja za profesionalce, s startom ob 10. uri.

100 KM EKIPNO NA KRONOMETER - MOSKI
VRSTNI RED: Italija (Brasi, Contri, Fina, Salvato) 2.00, 18:8, 2. Nemcija (Meyer, Pewsche, Rich, Walzer) 2:01:40, 7; 3. Švica (Jeker, Meister, Kennel, Meier) 2:02:47, 1; 4. Francija 2:03:20, 1; 5. Republika Češka 2:03:55, 6; 6. Avstralija 2:04:08, 5;

7. Belorusija 2:04:28, 4; 8. Švedska 2:04:40, 6; 9. Poljska 2:04:43, 3; 10. Nizozemska 2:05:56, 2; 11. Španija 2:06:19, 8; 12. Velika Britanija 2:06:26, 2; 13. Rusija 2:06:55, 6; 14. Slovenija (Ugrenovic, Papez, Baloh, Stangelj) 2:07:05, 8; 15. Danska 2:07:17, 7; 16. Belgija 2:08:29, 6; 17. Norveška 2:10:01, 2; 18. Kolumbija 2:10:21, 8; 19. Litva 2:10:24, 3; 20. Ukrajina 2:11:24, 1; 21. Kazakistan 2:13:03, 6; 22. Tajvan 2:22:45, 3.

50 KM EKIPNO NA KRONOMETER ŽENSKO

VRSTNI RED: 1. Rusija (Ogla Sokolova, Svetlana Bubenkova, Aleksandra Koljaseva, Valentina Polhanova) 1:06:31, 6 s poprečno hitrostjo 45, 323 km na uro; 2. ZDA Eve Stephenson, Jeann Golay, Jan Bolland, Dede Demet) 1:09:32, 2; 3. Italija (Roberta Bonamoni, Alessandra Cappellotto, Michela Fanini, Fabiana Lupercini) 1:09:42, 5; 5. Francija 1:10:35, 8; 6. Kanada 1:10:38, 8; 7. Litva 1:10:55, 6; 8. Norveška 1:11:01, 4; 9. Španija 1:11:12, 1; 10. Nizozemska 1:11:28, 2; 11. Ukrajina 1:11:34, 0; 12. Švedska 1:12:22, 9; 13. Švica 1:13:36, 0; 14. Finska 1:14:41, 5.

UGLEDEN OBISK / KDAJ SLOVENSKI PREDSTAVNIK V IO MOK?

Predsednik MOK Samaranch v Sloveniji

Prišel je na vabilo slovenskega olimpijskega komiteja

PETER BUTOLN

LJUBLJANA - Na vabilo Olimpijskega komiteja Slovenije se je včeraj na uradnem obisku v Sloveniji mudil predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja, markiz Juan Antonio Samaranch. Na prvem uradnem obisku v Sloveniji sta ga spremljala tudi belgijski član MOK-a in predsednik evropskega združenja nacionalnih olimpijskih komitejev dr. Jacques Rogge, ter sportni direktor MOK-a Gilbert Felli. Po slavnostni seji IO OKS in kosilu v ljubljanskem hotelu Holiday Inn je predsednik MOK nekaj dragocenih minut namenil tudi predstavnikom sedme sile. Predsednik Samaranch, ki je na celu olimpijskega gibanja že 13 let (kandidirati misli tudi v prihodnje), je najprej spregovoril o vedno večji moči in utrjevanju letnega. Ta bo leta 1994 praznoval stoletnico obstoja in je tako močnejši kot kdaj. Ob tem seveda ni pozabil poudariti prizadevanja MOK-a za priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije leta 1992 v Franciji, kar je mladi slovenski državi omogočilo polnopravno in samostojno sodelovanje na zimskih in letnih olimpijskih igrah.

Predsednik MOK Samaranch (levo) in predsednik OKS Kocijancič (Foto Pavletič/TRIO)

Predsednikovo redkobesednost so nato z malce provokativnimi vprašanji zelo učinkovito zapolnili radovedni novinarji. Dejstvo olimpijske megalomanije je predsednik zelo uspešno zanikal, saj je bil mnenja, da je vedno večje število udeležencev olimpijskih iger le rezultat uspeha »olimpizma« in olimpijskega gibanja. Udeležbo sportnikov namreč uspešno omejujejo, zadržane kvote 10.000 sportnikov in 5000 funkcionarjev pa tudi v Atlanti ne bodo presegli. Prisotni novinarji so zeleli izvedeti, kdaj bo Slovenija zaradi bogate športne tradicije in najstarejšega se živečega olimpijskega

zmagovalca Leona Stuklja dobila svojega predstavnika v MOK-u. Da je Juan Antonio Samaranch tudi dober diplomat, je potrdil s številnimi diplomatskimi odgovori, eden izmed takšnih pa je namigoval tudi na to, da bo Slovenija svojega predstavnika v MOK-u dobila, vendar v doglednem času (morda kot zamenjavo za Arturja Takaca).

Seveda tudi pri »olimpizmu« ne gre brez denarja. Vendar pa po predsednikovih besedah slednji ni ključni faktor. Dejstvo pa je, da države tretjega sveta ne morejo organizirati OI ali kaksnega drugega večjega športnega dogodka, če-

prav člani MOK-a upajo na OI v Afriki (kandidata za igre leta 2004 sta Egipt in Južna Afrika), na edini celini, kjer se niso okusili blisca največjega športnega dogodka na svetu. Čeprav beseda o skupni kandidaturi treh dežel za ZOI leta 2002 ni stekla, je bil predsednik OKS Janez Kocijancič zelo zadovoljen z obiskom visokega gosta. »Obisk prvega človeka MOK-a je vsekakor zelo pomemben dogodek z velikim simboličnim pomenom. Priznanje in samostojnost smo dobili najprej prav na športnem področju, sedaj pa se proces popolne uveljavitve Slovenije v olimpijskem gibanju počasi končuje.«

JADRANJE

Doslej najboljša uvrstitev (11. mesto) Omarjeve

ST. MORITZ - Siremina jadralka Katja Omari je v tork na mladinskem evropskem prvenstvu v razredu Evropa, ki se odvija na slikovitem jezeru Silvaplana pri St. Moritzu, dosegla svojo doslej najboljšo uvrstitev. Na drugi regati je namreč osvojila 11. mesto v konkurenci približno 80 jadralk. Veter je pihal z nižjo jakostjo in nasa jadralka se je v teh vremenskih pogojih odlično znašla in tudi dosegla odlično uvrstitev. Na prvi regati v tork pa ji ni slo najbolje, tako da je prijadrala med zadnjimi.

Tudi včeraj so opravili dve regati in na obeh se je Siremina jadralka uvrstila okoli 60. mesta. Vreme, ki je precej nestalno, z močnim vetrom, ki večkrat sunkovito spreminja smer, je kot nalašč za predstavnice »severne jadralske sole«. Danske in švedske jadralkke namreč zmagujejo kot za stav.

Fantje pa na tem evropskem prvenstvu imajo precej smole: tudi včeraj so zaradi neugodnih vremenskih pogojev opravili le eno regato.

Sinoci je organizator priredil sprejem za vse reprezentance, prvenstvo pa naj bi se končalo danes, seveda če ne bo dodatnih regat.

MOTOCIKLIZEM

Alberto Zenic na Slovaškem

Še nekaj važnih nastopov

Alberto Zenic

Slovenski zamejski motociklist Alberto Zenic bo v naslednjih dneh pred pomembnimi preizkusnjami.

V soboto, 28. in v nedeljo, 29. t.m. bo nastopil na mednarodni dirki v Piešťanyju (približno 50 km od Bratislave) za Grand Prix Republike Slovaške. Poleg našega predstavnika, ki bo vozil motor honda v razredu 125 GP, bo na tej dirki, toda v razredu superbike, nastopil se Ljubljancan Marko Mihic.

Ceprav bo isti dan na sporedu tudi evropsko prvenstvo na Irskem, bo vseeno konkurenca tudi na GP Slovaške kar huda, saj se bo dirke udeležilo

veliko število močnih pilotov.

Zenic bo 4. in 5. septembra nastopil na Grobniku na Reki na 4. in zadnji dirki za državno prvenstvo Slovenije.

Po treh preizkusnjah v razredu 125 Grand Prix vodi Igor Jerman (Domžale) s 54 točkami (eno prvo in dvakrat drugo mesto) pred Gregorjem Gorcem (Kamnik) s 50 točkami in Albertom Zenicem (AMD Novo Mesto), ki je bil enkrat drugi, dvakrat pa tretji in ima 47 točk. Vsi trije tekmujejo na hondi. V tem razredu si Zenic lahko največ obeta drugo mesto.

Nas motociklist pa ima možnost osvojitve prvega mesta v razredu 125 Sport Production. Na aprilu je sedaj s 40 točkami tretji na lestvici. Vodi Roman Zbicajnik (Velenje) z 48 pred Bostjanom Urbancicem (Ljubljana) s 43 točkami. Oba vozita na aprilu.

Dirka 5. septembra na Grobniku bo veljavna tudi kot 3. in zadnja preizkusnja za Trofej Alpe Adria 1993.

V razredu 125 Grand Prix je Zenic trenutno 3. na skupnem vrstnem redu, v razredu 125 Sport Production pa 7. Tu je premoc italijanskih pilotov več kot očita, saj so na prvih 15 mestih (razen sedmega) sami Italijani. Vodi pa C. Pellizzon, ki je na obeh dirkah (6.6. in 25.7.) zmagal in ima 40 točk. Drugi je njegov rojak P. Tessari s 34 točkami (dvakrat drugo mesto). Sele na 16. mestu je Slovenec Zbicajnik, Dončić in Urbancic pa si delita 17. mesto. (bl)

POLETNE AKTIVNOSTI / NE SAMO TEKMOVALNOST

Smučarski klub Brdina poleti pripravil vrsto zanimivih akcij

Ob treningih tudi kultura, izleti, kolesarstvo in telovadba

Najmlajši so se lahko pomerili v najrazličnejših spretnostih

Vcasih so se podali tudi na krajše sprehode, da bi od blize spoznali krasne lepote. Skupinsko pa so se udeležili iger v poligonu in pokazali vse svoje sposobnosti.

Ljubitelji smučanja oziroma tekmovalci so preživeli tri weekende na ledenikih v Kaprunu in Moollatu v Avstriji. Tam so snežne razmere res zelo dobre, tako da so smučarji lahko izpeljali treninge sto odsočno, rekreativci pa so se lahko v kopalkah smucali in sončili na višini 3000 metrov. V popoldanskih urah so se zabavali v bazenu in pa trenirali po bližnjih vzpetinah.

Poletna smučarja je res enkratna priložnost, da tako odrasli kot otroci spoznajo lepote tega sporta, saj ni ne pre nizkih temperatur, ne

preostrega vetra. Prijetno je kot na morju oziroma na počitnicah. Po prihodu z ledenikov se za tekmovalce nadaljujejo treningi na domačih tleh in za trening izkoristijo tudi dvodnevne pohode v hribe ali nekaj dni pri morju, kjer vadijo s smučanjem na vodi.

Kdor pa je zamudil priložnost za smučanje na ledeniku v Avstriji, se je v nedeljo 18. julija lahko podal z ladjo na izlet iz Tržica v Benetke. Lepo vreme in malo gneče je omogočilo petdesetim popotnikom zabavno ceprav malo utrudljivo nedeljo. Za ljubitelje kulturnih programov so organizatorji pripravili tudi gledališki večer.

V četrtek 29. julija so na dvorišču nove društvene gostilne na Opcinah priredili igro

Srečanje z Mirando Caharijo in Livijem Bogatcem. Odlična igralca in sugestivna scena pod kostonji je vse navdušila.

Pestri poletni program pa se nadaljuje. Tekmovalci so se pravkar vrnili iz enotedenskih priprav na mariborskem Pohorju, od 24. do 29. tega meseca pa klub sodeluje tudi na Kraski ochei v Repnu. Ze vnaprej so vsi vabljeni na dobro krasko jed in kapljico domačega. Septembra se bodo zopet pričeli smučarski dnevi, od 17. do 19. istega meseca pa je predviden pohod na Triglav.

S tem se zaključuje poletna aktivnost SK Brdine, za sezono 1993/94 pa je na papirju že mnogo drugih iniciativ, za vse zelje in okuse. B.S.T.

NOVICE

Van Basten spet na igriščih še pred koncem leta

BRUSELJ - Nizozemski nogometaš Marco van Basten bo lahko za Milan ponovno zaigral pred koncem leta. To je včeraj izjavil prof. marc Martens, ki je nogometaša tudi operiral. »Predel je pokazal, da po operaciji van Basten zelo dobro okrevaja.« je se povedal Martens. Van Bastnu, ki lani večji del sezone sploh ni igral, so dvakrat - zadnjič junija - operirali poškodovani desni glezenj. Zdaj naj bi bilo nogometaševih težav konec.

Zmaga Bruna Cenghialte v Cordignanu

TREVISO - Italijanski kolesar Bruno Cenghialta je dobil 206, 5 km dolgo dirko v Cordignanu (Treviso), ki je bila v bistvu zadnja preizkusnja pred nedeljsko dirko profesionalcev na svetovnem prvenstvu v Oslu. Drugi je na cilj z 22 sekundami zaostanka prispel Cenghialtov rojak Alberto Elli, v nejegovme casu pa se je zvrstilo še več kolesarjev, med katerimi so bili v prvi deseterici vsi razen Danca Bjarnesa Rijsa Italijani.

Francoska nogometna zveza bo Marseilleu dovolila igranje

PARIZ - Francoska nogometna zveza bo do 30. avgusta odlocila o usodi Olympiquea iz Marseilla v zvezi z domnevni dogovorjanjem rezultata z Valenciennom v lanskem prvenstvu, vendar pa to najbrz ne bo vplivalo na nastop marseillskega kluba v evropskem pokalu prvakov. Predsednik francoske zveze je s tem v zvezi izjavil, da bo Marseille po vsej verjetnosti zacel s tekmovanjem v pokalu prvakov razvoj preiskave o kršitvah civilnega in športnega zakonika pa naj bi potem odlocal o tem, če bo Olympique nastope v pokalu evropskih nogometnih prvakov, kjer brani naslov, tudi nadaljeval. Kot je znano, se bo Olympique v prvem kolu pomeril z grškim AEK iz Aten. Jutri in v soboto bodo v zvezi s celotno zadevo zaslišali se sedem nogometašev, med katerimi pa ne bo argentinskega nogometaša Valencienna Jorgeja Burruchage, ki je trenutno v Buenos Airesu.

Zaradi napada na sodnika odpustili očeta Stephana Chapuisata

LOCARNO - Vodstvo švicarskega drugoligasa Locarna je včeraj odpustilo trenerja Pierre-Alberta Chapuisata, očeta švicarskega reprezentanta Stephana Chapuisata. Ukrep so pri Locarnu sprejeli potem, ko je švicarska nogometna zveza kaznovala Chapuisata starejšega s prepovedjo opravljanja poklica zaradi napada na sodnika. V lanskem prvenstvu je Chapuisat treniral ekipo Renensa in konec junija je fizično napadel sodnika, ki je proti njegovi ekipi dosodil enajstmetrovko, ki je njegovo ekipo tudi stala napredovanja. V prestopnem roku je nato podpisal dvoletno pogodbo z Locarnom, včeraj pa je švicarska nogometna zveza potrdila trimesecno prepoved opravljanja trenerškega poklica od 27. avgusta dalje, poleg tega pa bo moral plačati še 10 tisoč frankov (več kot 10 milijonov lir) kazni.

NALOŽBE

Začenja se lov na imetnike lastninskih certifikatov

BORUT ISTENIC

Kot kaže, bodo z začetkom lastninjenja med investitorji v delnice večji dobiček imeli tisti, ki bodo poznali finančne kriterije uspešnosti podjetja in s tem tečaja delnice. Lastninjenje, ki naj bi po napovedih vlade zazvelo letošnji jesen, je kljub medijski popularnosti se vedno neznanka dobršnemu delu slovenske javnosti, kajti kljub napovedim se doslej ni olastnilo še nobeno podjetje, čeprav je menda Agencija dala zeleno luc že 3 podjetjem izmed tistih enaindvajsetih, ki so pripravila svoje programe izvedbe privatizacije. Vsekakor gre za kompleksne procese, s katerimi se v našem okolju srečujemo prvič, tako da je počasnost upravičena. Prva podjetja, ki se bodo olastnila, so tako po večini dobro stoječa podjetja, ki so se na privatizacijo strokovno pripravljala že dalj časa. Lastninjenje pa ne bo med najpomembnejšimi aktivnostmi le letošnji jesen, saj bo tovrstna dejavnost v glavnem zazvela naslednje leto, zadnja podjetja pa naj bi se olastnila šele v letu 1995. Kaj to pomeni za lastnike certifikatov na eni in podjetja na drugi strani? Nedvomno si podjetja delnice družbenega premoženja želijo čimprej olastniti in zaceti poslovati kot prava delniška družba, posamezniki pa si želijo pridobiti delnice boljših podjetij. Podjetja, ki bodo svoje delnice ponudila tudi v javni odkup, si želijo, da bi jih kar najhitreje odprodala, zato se bodo s pomočjo medijev še dodatno promovirala. Seveda bo tudi tu veljala zapoved, da tisti, ki prvi pride, tudi prvi melje, in podjetja, ki se bodo lastnila kasneje, bodo svoje delnice težje prodala. Podobno velja tudi za pooblaščenke investicijske družbe, ki bodo s podjetji tekmovala za naklonjenost lastnikov certifikatov. Lazje delo caka lastnike certifikatov, ki bodo glede na informacije izbrali podjetja, katerih delnice si želijo imeti. Vendar se zna tudi na tej strani zapletiti. Lahko se namreč zgodi, da si bo zazele delnice nekega podjetja več delničarjev, kot ima podjetje razpoložljivih delnic. Prave, predvsem pa pravične rešitve takšnih zapletov zakonodajalec doslej še ni našel, čeprav je dejstvo, da se bo za delnice dobro stoječih podjetij potegovalo več lastnikov certifikatov, kot bo na voljo delnic. Drugo »zanimivost« pa predstavlja možnost nakupa več delnic, kot ima posameznik dodeljenih sredstev, vendar, kot zatrjujejo pristojni, zaradi tega obveščanje o stanju na posameznem računu ne bo nič manj hitro.

KUČAN IN OSTERC V POMURJU

Obiskala sta sejem

Gosta sta se s kmeti pogovarjala o odpravi posledic suše

BORIS HEGEDŮS

BELTINCI - Včeraj so v Pomurju potekali razgovori o ukrepih za odpravo škode, ki jo je povzročila letošnja suša. Razgovorov so se poleg predsednika Slovenije Milana Kučana in ministra za kmetijstvo dr. Jožeta Osterca udeležili se predsedniki IS pomurskih občin in kmetijci.

Slišali smo, da je samo v beltiškem okolišu suša prizadela 8.000 hektarov njiv, od katerih bolj ali manj živi 15.000 ljudi. V t.i. »črnem pasu« med Beltinci in Bogojno so kmetje v šestih vaseh po hektarju pridelali 1, 5 tone pšenice, kar znese le za 30 do 40 odstotkov normalnega pridelka. Tudi krompirja so na hektar pridelali le 3 do 4 tone namesto običajnih 20 ton. Travinja je uničena. Podobno je na drugih območjih Pomurja, kjer je poleg suše veliko škode naredila še toča, posebej v Filovskih, Lendavskih, Ljutomerskih in Radgonskih goricah.

Hlevi se praznijo. Kmetje, ki so redili po 15 glav živine, imajo zdaj v hlevu le se po 4 goveda. Poleg tega morajo ljudem in živini vsak dan voziti še pitno vodo. Škoda v Pomurju so ocenili na več milijard dolarjev.

Na sestanku v Beltincih je dr. Jože Osterc povedal,

da je odbor za gospodarstvo pri Ministrstvu za kmetijstvo, da bi odpravili škodo zaradi suše, ocenjujejo, da je le-te v celi Sloveniji za blizu 35 milijard dolarjev, kar pomeni 3, 2 odstotka bruto družbenega proizvoda in 48 odstotkov taistega proizvoda v kmetijstvu, že pripravil nekaj ukrepov.

Občinske komisije pa morajo pripraviti metodologijo za ocenjevanje škode in delitev odškodnin. Pri dodelitvi bosta najbrž dva kriterija odvisna od višine škode. Seveda pa je že zdaj jasno, da vse škode se zdalec ne bo mogoče sanirati.

Predsednik Milan Kučan je ob koncu razgovorov povedal, da je vesel, da so bili vsi udeleženci med pogovori strpnji, njihovi predlogi pa konstruktivni.

Predsednik Milan Kučan in kmetijski minister dr. Jože Osterc sta si ogledala tudi prizadete pomurske posevke, obiskala pa sta tudi 31. mednarodni kmetijski žviški sejem v Gornji Radgoni. Stalni gost sejma Milan Kučan je po ogledu povedal naslednje: »Dobro je, da ima sejem zaledje in da se kmetijski proizvodi najuspešneje prodajajo prav na sejmu oziroma prek njega.«

Med šampioni vino iz Medane

LJUBLJANA - Na včerajšnji novinarski konferenci so predstavniki Slovenijavina podpisali desetletno pogodbo z Dusanom Kristancem iz Medane, ki je prvič v zgodovini na letošnjem mednarodnem ocenjevanju vina kot zasebnik za svoj chardonnay prejel naziv šampion. Slovenijavino bo Kristancičev ekskluzivni zastopnik in prodajalec. Poleg tega so predstavili še najnovejši izdelek Slovenijavina, penec vino Vincent, in s tem zaokrožili blagovno znamko obednih vin Vincent, ki so jo zaceli proizvajati lani. Generalni direktor Jože Kovič je med drugim poudaril, da se po osamosvojitvi Slovenije vsakodnevno spet poskušajo uveljaviti na trgu. »Slovenski potrošnik je vse bolj zahteven in vse bolj reven,« je dejal, »potrošnja vina, razen vrhunskega, upada, vse bolj ga nadomešča pivo. Po stari jugoslovanski zakonodaji niti ne smemo propagirati vin, o čemer se nameravamo pogovarjati na bližnjem vinskem sejmu.« Kovič je se dejal, da zaenkrat suša predvsem stajarskih vinogradov ni ogrozila, tako da pričakuje zelo uspešen letnik vin 1993.

Novost pri Slovenijavinu je se steklenice vin v manjše steklenice »evropskega formata« ter pridobitev certifikata ISO 9001, ki ga imajo edini v živilski panogi v Sloveniji. (I. P.)

ZADRUŽNA ZVEZA SLOVENIJE

O odkupu pšenice

Vlada zamuja s plačilom

GEZA GRABAR

GORNJA RADGONA - Na včerajšnji seji Zadružne zveze Slovenije (ZZS), ki je bila tokrat kar v sejemskih prostorih, so člani upravnega odbora največ pozornosti namenili realizaciji dogovora med vlado, Zadružno zvezo Slovenije in Slovensko kmetičko zvezo o reševanju zahtev stavekovega odbora.

Kot je znano, so letos v Sloveniji odkupili okrog 86.000 ton pšenice, kar je okrog 52 odstotkov vsega pridelka. Od tega je bilo v zadružnem sektorju odkupljenih okrog 33 tisoč ton. Če so kmetje lahko relativno zadovoljni z odkupno ceno pšenice, pa nikakor ne morejo biti zadovoljni z izvedbenim delom plačila. Po sklepu vlade naj bi plačilo dobili v roku 30 dni po odkupu. Vendar so se težave pojavile predvsem pri garanciji vlade za posojila, ki naj bi jih dale banke, in pri plačilu stroškov prevoza.

Zadružniki so menili, da glede tega ne morejo narediti nič konkretnega, saj to ni bil predmet dogovora. Po besedah direktorja Kmetijske zadruge Gornja Radgona Janeza Krambergerja jim

država za plačilo pšenice dolguje se 15 milijonov dolarjev, se za 10 milijonov več pa tudi soboski KZ Panonka. Vse bolj pomembno pa je tudi vprašanje setve 93/94, ZZS podpira izključno organizirano setev, se pravi, da bi glavno breme stroškov setve, tako kot vrsto zadnjih let, nosile zadruge. Potem bi bila tudi izbira semen enotna.

Odkupne cene mleka in mesa se po mnenju članov upravnega odbora Zadružne zveze gibljejo v okviru dogovora, pač pa, zaradi prehitre spremembe kriterijev, povzroča precej težav novi pravilnik o kvaliteti mleka.

Prelevmane za jabolka in krompir bo vlada objavila prihodnji teden, vendar bi moralo biti vanje vključeno tudi blago iz industrijskega in ne le iz namiznega programa. Izpuščeni pa so prelevmani za hruske. Veliko pripomb je bilo mogoče slišati na račun prelevmanov pri uvozu vina, ki so po mnenju nekaterih članov nepopolni. Uvesti pa bi kazalo tudi prelevmane za vrtnine, ki bi veljali, ko bi bilo omenjenega blaga pri nas dovolj.

Podelitev priznanja inovatorjem

GORNJA RADGONA - Na kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni, kjer svoje dosežke predstavljajo tudi slovenski inovatorji, je posebna komisija Slovenske podjetniške inovacijske mreže (SPIM) podelila sedem zlatih, petnajst srebrnih in dve bronasti priznanji za inovativne izdelke, tehnologije in storitve, ki izpolnjujejo kriterije mednarodnega projekta SPRINT. Član komisije Marijan Stele z ministrstva za gospodarske dejavnosti, ki je poleg ministrstva za znanost, Gospodarske in Obrtne zbornice ter Zveze inovatorjev podprlo Slovensko podjetniško inovacijsko mrežo, je povedal, da so med nagradjenimi inovacijami tudi takšne, ki so zbudile mednarodno pozornost. Pričujejo celo obisk nekaterih članic Evropske skupnosti, ki je pokrovitelj mednarodnega inovacijskega projekta SPRINT. (STA)

Hektolitr piva za poletne mesece

LJUBLJANA - Slovenske pivovarne so v letošnjem juliju za potrebe domačega in tujega trga proizvedle 255.732 hektolitrov piva in 2.875 hmeljskih napitkov. Julijska proizvodnja piva je za 72 odstotkov večja od celotnega lanskega povprečja. Proizvodnja piva v juliju je bila skoraj dvainpolkrat večja od julijske proizvodnje brezalkoholnih pijač, ki je znašala 108.467 hektolitrov. (STA)

Na pizzo v Domus

LJUBLJANA - Domus, center za dom, ustvarjalnost, svetovanje, med 25. avgustom in 1. septembrom organizira informativno-svetovalno razstavo Gremo na pizzo. Namenjena je potrošnikom, ki radi pripravljajo pizze, in tudi lastnikom pizzerij. Na razstavi, ki jo bodo popestrile demonstracije, pokusi, predavanja in informativni dnevi posameznih razstavljalcev, bo tako moč videti skoraj vse, kar sodi k pizzi v pizzeriji in v gospodinjstvu, od opreme za pripravljalne pizze do raznih dišavnic in začimb, s katerimi lahko popestrimo pizzo doma ali v restavraciji. V akcijo so se med drugim vključili Droga Portorož, Eta Kamnik, Slovinska IBB Ljubljana, Mercator - Mesoizdelki ter Fines - Proizvodnja in prodaja kovinske opreme Grosuplje. (I. P.)

GOSPODARSKI ODNOSI MED ZDA IN JAPONSKO

Se začenja novo obdobje tesnega monetarnega in notranjepolitičnega sodelovanja?

Američani so se s finančno intervencijo odločili podpreti japonski jen, sami pa imajo rekorden primanjkljaj

KNOXVILLE - Borzni spekulanti - beri: multinacionalne družbe, banke in lastniki skladov, ki služijo z mednarodno selitvijo denarja v skladu s svojimi političnimi in gospodarskimi predvidevanji - so doživeli že drugi udarec v mesecu dni. Najprej so jih presenetile evropske prestolnice. Kljub novi svobodi po razpadu monetarnega sistema in kljub neznoznemu bremenu nemških obresti se se niso lotile ozivljanja gospodarstev. Zdaj pa je lastnike kapitala presenetila še Bela hiša. Isto finančno ministrstvo, ki se je prej veselilo naraščanja vrednosti jena ter s tem povezanih možnosti za ameriški izvoz in znanjsanje primanjkljaja z Japonsko, je pred tednom zaprosilo ameriško različico

osrednje banke, naj prepriči skok japonske valute čez magično mejo 100 jenov za dolar.

Federal Reserve je za prodajo japonske in nakup ameriške valute porabila milijardo dolarjev. Na mednarodnih borzah, kjer so ostali brez predvidenega dobička, pa odmeva: »Zakaj?« Zakaj je ameriška vlada podprla japonsko gospodarstvo v mesecu, v katerem je sama dobila napoved rekordnega letnega primanjkljaja čez sto milijard dolarjev? Ameriški komentatorji soglašajo, da ima Clintonova vlada dobre razloge za ignoriranje kratkoročnih interesov. Primanjkljaj pravzaprav opisuje zdravje ameriškega gospodarstva, ki si lahko edino od velikih ekonomij privoščijo nakupe v tujini. Toda

gospodarstva razvitih so preveč povezana, da bi se lahko v Washingtonu veselili sibičnosti tekmecev. Ponedeljkov govor japonskega premiera Hosokawe na-

kazuje, da so se Američani z Japonci raje dogovorili za korenite spremembe v trgovanju, namesto da bi uživali v prednosti zmanjšanja japonske konkurenčnosti.

Nova vlada v Tokiu je zato napovedala zmanjšanje ovir za tuje proizvajalce ter deregulacijo gospodarstva, ki ga obvladujejo s politiki tesno povezane korporacije. Če bo napovedi uresničila, se bo predsedniku Clintonu posrečilo pokopati enega od temeljev zahodne hladne vojne: gospodarske in politične ureditve. Po drugi svetovni vojni, ko je ameriško gospodarstvo še suvereno obvladovalo vse Zahod, so v Washingtonu poleg evropskega Marshallovega načrta omogočili tudi japonske prenoske med najrazvitejše, da bi tako obkrožili in osamili Sovjetsko zvezo. Japonska je dobila blagoslov za zaščito svojega gospodarstva pred tujimi, tudi ameriški proizvajalci, sami Američani

pa deželi vzhajajočega sonca niso zaprli vrat. Tokio je izkoristil prednosti in spremenil državo, ki je leta 1960 ustvarila samo tri odstotke svetovnega bruto dohodka, v najmočnejšo finančno silo zahodne poloble - dokler je niso v zadnjih letih vrgli iz tečajev prav vsemogočno vladno načrtovanje, korupcija in dejstvo, da preveč prihrani in premalo porabi. Do hitrega naraščanja vrednosti jena so lahko japonske družbe plemenitile dobičke v tujini. Sedanja japonsko-ameriško sodelovanje pa bo prelomnica, ki bi bila prilagojena domačim težavam. »Poskus, da bi sledili naraščanju vrednosti nemške marke, bi skodoval belgijski industriji, po vsej verjetnosti pa tudi belgijskemu franku, predvsem zaradi velikanjskega državnega dolga in nezadostne odpornosti domače valute do spekulacij, so zapisali. Ta dokument

BRUSELJ - Ekonomisti z največje belgijske univerze so vladi včeraj predlagali, naj se belgijski frank ne bi več vezal na nemško marko, kar naj bi bilo sestavni del načrta za ožvitev gospodarstva in odpiranja novih delovnih mest. Stirinajst od šestnajstih ekonomistov s Katoliške univerze iz Leuvena je podpisalo pet strani dolg dokument, v katerem zastopajo stališče, da bi morala Belgija imeti monetarno politiko, ki bi bila prilagojena domačim težavam. »Poskus, da bi sledili naraščanju vrednosti nemške marke, bi skodoval belgijski industriji, po vsej verjetnosti pa tudi belgijskemu franku, predvsem zaradi velikanjskega državnega dolga in nezadostne odpornosti domače valute do spekulacij, so zapisali. Ta dokument

uglednih ekonomistov pomeni pravzaprav prvi večji izziv za tri leta staro politiko navezave belgijskega franka na marko, kar je temelj sedanjega belgijskega monetarne politike. Dokument je tudi prva domača kritika monetarne politike po pretresu, ki ga je doživel Evropski denarni sistem konec julija in zaradi katerega so morale evropske vlade za 15 odstotkov razsiriti mejo, znotraj katere se lahko gibljejo vse valute Evropskega menjalnega sistema razen nemške marke in nizozemskega guldna. Belgijska Narodna banka se je takoj odzvala in znova potrdila, da si prizadeva predvsem za trdnost belgijskega franka. »Vz povsem racionalnih razlogov in specifičnega belgijskega okolja se Belgijska Narodna banka strogo drži ortodoksnih

okvirov denarne politike«, so zapisali v svojem stališču predstavniki centralne banke. Analitiki poudarjajo, da Belgija se zmeraj ohranja visoke obrestne mere, zato da bi ubranila razmerje belgijskega franka do nemške marke. Ekonomisti so prepričani, da bi tiste evropske države, v katerih je inflacijska stopnja še »sprejemljiva«, lahko nekoliko spustile svojo denarno politiko, zlasti če bi to prva storila Francija. Belgijski tisk je opozoril na dejstvo, da je skupina istih uglednih ekonomistov svoje priporočilo vladi prvič poslala že decembra 1981 ter se v njem zavzela za devalvacijo belgijskega franka za nekaj mesecev prej, preden je ta valuta leta 1982 devalvirala znotraj Evropskega tečajnega mehanizma. (Reuter)

NEMČIJA / PREDNOST OŽIVLJANJU GOSPODARSKE RASTI

Vse za denarno unijo

KLAUS BINDER / REUTERS

BONN - Nemška vlada je sporočila, da bo Evropska skupnost v prihodnje zagotovila prednost oživljanju gospodarske rasti in zmanjševanju strukturne nezaposlenosti. V soglasju z evropsko komisijo, ki ga je nemška vlada dosegla včeraj, so prav tako potrdili, da se morajo nadaljevati prizadevanja za denarno unijo, evropska trziska pa morajo biti odprta navzven in navznoter. Evropska komisija je namreč zaprosila vlade držav članic za pomoč pri pripravi dolgoročne strategije gospo-

darske rasti, konkurenčnosti in zaposlovanja. Nemcija si menda že prizadeva uveljaviti konvergentna načela, ki izhajajo iz maastrichtskega sporazuma, ter za odprtost mednarodnih tržisc. Prav zato je pomemben uspešen zaključek pogajanj urugvajskega kriza in konsolidacija proračunov zaradi poglobljanja zaupanja proizvajalcev in porabnikov ter znižanja obrestnih stopenj. Potrebna je tudi reforma tržisc delovne si-

le, zlasti z večjo fleksibilnostjo plač in delovnih pogojev, ter deregulacija in zmanjševanje birokratskega aparata zaradi večje odzivnosti gospodarstev ES na izzive svetovnih tržisc. Pozornost velja posvetiti tudi učinkovitemu izobraževalnemu sistemu in visokokakovostni infrastrukturi, ki bo dolgoročno vse bolj financirana iz zasebnih virov, pa tudi spodbuditi raziskave in razvoj. Vprašanje pa je, če bo državam članicam v obdobju gospodarske recesije vse to tudi uspelo.

HRVAŠKA / PODRAŽITEV CEN NAFTNIH DERIVATOV

V pričakovanju splošne rasti cen

Tečaj hrvaškega dinarja ne spremlja inflacije

GORAN MORAVCEK

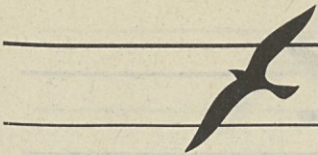
REKA - Vlada Nikice Valentica je v terek ponoči odobrila nove cene naftnih derivatov, ki so v povprečju višje za 30 odstotkov. Tako je zdaj cena super bencina 3.100 hrvaških dinarjev oziroma 1, 13 nemške marke, kar je za Hrvate, ki v povprečju zaslužijo komaj 180 mark, pravi sok. Podražitev bencina bo brez dvoma močno spodbudila tudi druge, da bodo povišali svoje cene, kar obubožani prebivalci, med katerimi je tudi 200.000 družin, ki prejemajo socialno pomoč, prenašajo vse težje.

Inflacije, ki mesečno naraste povprečno za 30 odstotkov, tečaj hrvaškega dinarja ne spremlja, saj se je v zadnjem mesecu vrednost nacionalne valute uradno zmanjšala le za 23 odstotkov glede na marko ter za 22, 5 odstotka v primerjavi s slovenskim tolarjem. Kljub temu pa so, kot zatrjujejo v Zagrebu, skoraj povsem odpravili črno devizno trzišče, tako da zdaj zaradi tega, pa tudi zaradi zaslužkov v turizmu, že računajo na približno

1, 2 milijarde dolarjev deviznih rezerv. Valentič napoveduje, da bo prihodnje leto sedanjo inflacijo prepolovil in da bo lahko, če bodo načrtovane devizne rezerve dosegle 2, 5 milijarde dolarjev, uvedel notranjo konvertibilnost nacionalne valute. Do takrat pa Hrvatom preostaja edino upanje, da bo res tako, ter vsakovrstna iznajdljivost v spopadanju z visoko inflacijo, ki uničujejo ne puštos samo celotne družbe, ampak spodbujajo tudi gospodarske temelje države.

Zagreb:hrvaški bencin je med najdražjimi v Evropi (Foto:TRIO)

MENJALNIŠKI TEČAJI

25. avgusta 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	69,95	70,60	9,61	10,00	7,90	7,55
Amfik Plus Ljubljana	70,20	70,70	9,85	10,00	7,25	7,50
Avtohisa Ljubljana*	69,90	70,30	9,80	9,97	7,20	7,40
Azur	70,00	70,55	9,90	10,04	7,30	7,54
Banka Vipra Nova Gorica	70,11	70,55	9,75	9,93	7,35	7,43
Bela vrtnica Ljubljana	70,10	70,70	9,85	10,05	7,30	7,50
Bobr Trzin	70,10	70,40	9,94	10,00	7,10	7,40
Bobr Fuzine	70,10	70,40	9,94	10,00	7,10	7,40
Brod Ljubljana	70,10	70,60	9,75	10,00	7,25	7,50
BTC Sezana	69,80	70,55	9,80	10,00	7,20	7,40
BTC Ljubljana	69,80	70,55	9,50	9,98	6,90	7,40
Come 2 us*	70,10	70,40	9,88	10,00	7,30	7,45
Creditanstalt Nova Banka	70,25	70,60	9,90	10,10	7,25	7,60
Dom Kaffe Domžale*	70,00	70,50	9,94	10,05	7,25	7,45
Emona Globtur	69,95	70,90	9,89	10,00	7,27	7,47
Eros Ljubljana*	70,10	70,40	9,90	10,00	7,20	7,40
Eros Kranj*	70,10	70,40	9,92	10,00	7,15	7,45
Eurotours Internacional LJ	69,95	70,45	9,80	9,95	7,25	7,40
Feniks Koper	70,00	70,60	9,72	9,99	7,22	7,40
Firadas Idrija	70,30	71,10	9,75	10,10	7,10	7,40
Golfurist Domžale	69,95	70,40	9,80	10,00	7,10	7,50
Hipotekarna banka Brežice*	69,95	70,55	9,80	10,02	7,20	7,45
Hram Rožica Menges	70,10	70,45	9,94	10,03	7,36	7,43
Ilirika Jesenice	69,00	70,75	9,20	10,00	7,00	7,40
Ilirika Postojna	70,20	70,55	9,75	10,00	7,21	7,40
Ilirika Sezana	70,30	70,59	9,80	10,00	7,33	7,40
Ilirika Slovenj Gradec	70,16	70,49	9,50	9,97	7,16	7,40
Invest Skofja Loka	70,00	70,50	9,90	10,02	7,25	7,52
Italdesign Nova Gorica	70,20	70,60	9,85	10,00	7,35	7,42
Klub Slovenijales	70,15	70,55	9,80	10,00	7,30	7,50
Komercialna banka Triglav	69,80	70,85	9,69	10,07	6,75	7,68
Kompas Fintrade	70,15	70,35	9,85	10,05	7,30	7,49
Kompas Herz Celje*	70,10	70,50	9,89	10,00	7,27	7,47
Kompas Herz Velenje*	70,00	70,50	9,89	10,00	7,27	7,47
Kompas Herz Idrija*	70,10	70,50	9,89	10,00	7,27	7,47
Kompas Herz Tolmin*	70,10	70,50	9,89	10,00	7,27	7,47
Kompas Herz Novo mesto*	70,10	70,50	9,89	10,00	7,27	7,47
Kompas Herz Krško*	70,10	70,50	9,89	10,00	7,27	7,47
Kompas Herz Bled*	70,10	70,50	9,89	10,00	7,27	7,47
Kompas Herz Nova Gorica*	70,10	70,50	9,89	10,00	7,27	7,43
Kompas Herz Maribor*	70,10	70,50	9,89	10,00	7,27	7,45
Kompas Holidays	70,25	70,50	9,90	9,99	7,35	7,45
LB Banka Zasavje, Trbovlje	69,90	70,70	9,93	10,05	7,37	7,46
LB d.d. Ljubljana	69,95	71,50	9,89	10,16	7,27	7,54
LB Dolenjska banka NM	70,00	71,20	9,90	10,10	7,30	7,55
LB Kredita banka MB d.d. **	69,73	71,00	9,90	10,08	7,35	7,70
LB Splošna banka Celje	69,90	70,90	9,70	10,10	7,20	7,50
LB Komercialna banka NG	70,10	70,95	9,83	10,20	7,31	7,45
LB Splošna banka Koper	68,00	70,90	9,14	10,07	6,91	7,41
Libertas*	70,05	70,55	9,76	9,96	7,22	7,38
Ma Vir	70,00	70,50	9,80	10,00	7,20	7,50
Madai Nova Gorica*	70,10	70,55	9,85	9,96	7,35	7,42
Media Ljubljana*	70,30	70,70	9,95	10,05	7,35	7,45
Moneta Invest	70,30	70,50	9,93	9,99	7,36	7,46
Niprom I, Niprom II	70,20	70,40	9,92	9,99	7,30	7,45
Otok Bled	70,00	70,70	9,84	9,96	7,20	7,39
Petrol Ljubljana*	70,35	70,40	9,90	9,95	7,20	7,40
Pigal Solkan*	70,00	70,50	9,85	10,06	7,33	7,42
Pigal Kobarič*	70,00	70,50	9,85	10,06	7,33	7,42
Pigal Obutek*	70,00	70,50	9,85	10,06	7,33	7,42
Pigal Diskont*	70,00	70,50	9,85	10,06	7,33	7,42
Pigal Vrhnika*	70,00	70,50	9,85	10,06	7,33	7,42
Poštna banka Slovenije*	68,63	70,46	9,25	9,96	6,92	7,41
Probanka Maribor	69,65	70,90	9,80	10,10	7,30	7,70
PTP Integral Ljubljana	70,20	70,50	9,90	10,00	7,35	7,55
Publikum Ljubljana	70,34	70,39	9,93	9,98	7,32	7,39
Publikum Celje	70,10	70,45	9,90	9,99	7,32	7,45
Publikum Krško	69,90	70,40	9,80	9,95	7,35	7,50
Publikum Maribor	70,05	70,35	9,92	9,97	7,15	7,40
Publikum Metlika	70,10	70,70	9,85	10,00	7,25	7,45
Publikum Mozirje	70,10	70,65	9,85	9,96	7,30	7,43
Publikum Novo Mesto	70,10	70,70	9,85	10,00	7,25	7,45
Publikum Tolmin	70,12	70,54	9,82	9,92	7,30	7,39
Publikum Sevnica	69,90	70,30	9,92	10,00	7,20	7,47
Publikum Šentilj	69,70	70,55	9,85	10,05	7,15	7,40
Publikum Šentjur pri Celju	70,10	70,50	9,80	9,94	7,30	7,42
Publikum Trebnje	70,00	70,70	9,87	9,99	7,35	7,46
Publikum Zalec	70,10	70,47	9,85	9,97	7,34	7,45
Roja Ljubljana	70,10	70,15	9,80	10,00	7,20	7,45
Shalaby Koper	70,10	70,50	9,60	9,90	7,25	7,38
Sit - on Ljubljana	69,80	70,80	9,80	10,00	7,10	7,50
Slovenijaturist zel. p. Ljubljana*	70,13	70,48	9,90	9,97	7,18	7,35
Slovenijaturist zel. p. MB*	70,00	70,90	9,85	10,05	6,20	7,30
Slovenska Investicijska Banka	70,15	70,60	9,85	10,15	7,20	7,50
Slov. hran. in pos. Bled	70,15	70,40	9,90	9,99	7,10	7,40
Slov. hran. in pos. Kranj	70,15	70,40	9,90	9,99	7,20	7,40
Slov. hran. in pos. Trzin	70,15	70,40	9,90	9,99	7,20	7,40
SKB Banka d.d.* **	70,00	70,15	9,94	9,96	7,36	7,41
Sonce	70,30	70,40	9,92	10,02	7,30	7,48
SZKB d.d.	70,10	70,45	9,87	10,01	7,00	7,55
Tartarus Postojna	69,06	70,64	9,44	10,03	7,06	7,40
Tentours Domžale	70,20	70,50	9,80	10,00	7,25	7,50
Upimo	70,40	70,50	9,95	10,00	7,38	7,46

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrila trznica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANK, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 165 z dne 25. avgusta 1993 — Tečaji veljajo od 26.8.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	79,1920	79,4303	79,6686
Avstrija	040	šiling	100	995,1349	998,1293	1001,1237
Belgija	056	frank	100	331,3615	332,3586	333,3557
Kanada	124	dolar	1	89,6609	89,9307	90,2005
Danska	208	krona	100	1705,1252	1710,2560	1715,3868
Finska	246	marka	100	2026,5432	2032,6411	2038,7390
Francija	250	frank	100	2009,3869	2015,4332	2021,4795
Nemčija	280	marka	100	7002,5679	7023,6388	7044,7097
Grčija	300	drahma	100	—	50,0364	50,1865
Irsko	372	funt	1	—	165,8281	166,3256
Italija	380	lira	100	7,3842	7,4064	7,4286
Rep. Hrvatska	385	hrv. dinar	100	—	2,7000	—
Japonska	392	jen	100	112,2161	112,5538	112,8915
Nizozemska	528	gulden	100	6229,1343	6247,9779	6266,6215
Norveška	578	krona	100	1614,0919	1618,9487	1623,8055
Portugalska	620	escudo	100	68,8353	69,0424	69,2495
Švedska	752	krona	100	1458,6349	1463,0240	1467,4131
Švica	756	frank	100	7990,1264	8004,1388	8028,1512
Velika Britanija	826	funt šterling	1	176,4647	176,9957	177,5267
ZDA	840	dolar	1	117,9793	118,3343	118,6893
Evropska Skupnost	955	ECU	1	133,7560	134,1585	134,5610
Španija	995	peseta	100	86,8318	87,0931	87,3544

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 26. AVGUSTA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1.300,000	680,088	697,175	1.377,263
40		104,6289%	107,2577%	105,9433%	130,000	68,009	69,718	137,726
2) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 20. 1. 1994:					1.300,000	665,588	687,053	1.352,641
147		102,3981%	105,7005%	104,0493%	130,000	66,559	68,705	135,264

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

25. AVGUST 1993	v SIT za 100 HRD	
	nakupni	prodajni
menjalnica		
A banka	1,50	2,80
Kompas Fintrade	2,00	2,89
Hipotekarna banka Brežice	2,30	3,00
Upimo Ljubljana	2,00	2,70
Ilirika Jesenice	2,45	3,08
LB Banka Zasavje, Trbovlje	2,30	3,00
Shalaby	2,00	3,30
Moneta Invest	2,20	2,69
Otok Bled	2,00	2,76
Invest Skofja Loka	2,30	3,10
Slovenijaturist zel. pos. Ljubljana	2,05	2,95

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

25. AVGUST 1993	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1567,00	1617,00
nemška marka	939,00	959,00
francoski frank	268,00	276,00
holandski gulden	831,00	857,00
belgijski frank	44,10	45,50
funt šterling	2355,00	2415,00
irski šterling	2212,00	2275,00
danska krona	227,00	235,00
grška dramma	6,50	7,20
kanadski dolar	1192,00	1228,00
japonski jen	14,90	15,55
švicarski frank	1068,00	1090,00
avstrijski šiling	132,60	136,60
norveška krona	215,00	222,00
švedska krona	194,00	200,00
portugalski escudo	8,90	9,65
španska peseta	11,50	12,10
avstralski dolar	1052,00	1085,00
madžarski forint	11,00	15,00
slovenski tolar	13,15	13,65
hrvaški dinar	0,20	0,32

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

25. AVGUST 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	10,00	12,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,50	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,25	10,25
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	10,00	10,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,50	10,40
Italija	Kmečka banka Gorica	13,15	13,65
Italija	Tržaška kreditna banka	13,00	13,50

DEVIZNI TRG BEOGRAD

23. JULIJ 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	-	-	-
Francija	frank	100	-	-	-
Nemčija	marka	100	-	-	-
Italija	lira	100	-	-	-
Švica	frank	100	-	-	-
ZDA	dolar	1	-	-	-
V.Britanija	funt	1	-	-	-

Opomba: povzeto po Reutersu, ki na 80-odstotni devalvaciji v ZRJ ni objavil podatkov o tečajih.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.40	Zgodbe iz školjke, ponovitev
11.30	20. mednarodni mladinski pevski festival Celje '93, ponovitev
12.00	Analitična mehanika, nemška izobraževalna serija, 29/52, VPS 1200
13.00	Domaci ansambli
13.00	Ansambel Ivana Ruparja
13.00	Poročila
15.15	Pro et contra, ponovitev
16.00	Opus
17.30	Otroški program: Snorčki, ameriška risana nanizanka, 8/11
18.00	TV dnevnik 1
18.10	Kronika, ponovitev
18.10	18. del kanadske dokumentarne serije, VPS 1810
18.35	Ze veste, VPS 1835
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2
20.05	Zarišce
20.05	Gozdarska hiša Falkenau, VPS 2005
20.05	nemška nanizanka, 12/13
21.00	Skandal, 4. zadnji del angleške dokumentarne serije
22.30	TV dnevnik 3, VPS 2230
22.30	Sova
22.55	Novopečeni princ z Bel-aira, 11. del ameriške nanizanke, VPS 2235
23.20	Zakulisje, angleška nadaljevanka, 3/6, VPS 2320

SLOVENIJA 2

16.15	Film tedna, ponovitev
16.15	Mladi Cassidy, ponovitev angleškega filma
16.15	Sova, ponovitev
18.00	Ribčičja, 6. zadnji del ameriške risane nanizanke
18.30	Zakulisje, angleška nadaljevanka, 2/6
19.30	Dnevnik 2
19.55	Sport
20.00	TV nocoj
20.05	Postelja, angleška dokumentarna oddaja
20.35	Umetniški večer
20.35	Večer sarajevskega režiserja Vlatka Filipovića; Trije filmi:
20.35	Oporoka, Sporočilo s steckov, Ognji Sarajeva
21.50	Znanost in resnica: Dvom, 6. zadnji del ameriške znanstvene serije
00.00	Video strani

KANAL A

09.00	CMT
11.00	Zločini proti človeštvu - Bosna, dokumentarni film
11.55	Helena, ponovitev oddaje
12.35	Sejemska reportaža
17.45	Drugačen svet, ponovitev 233. dela ameriške nadaljevanke
18.45	Rock starine, ponovitev 28. oddaje
20.10	Poročila
20.30	Tekma z vetrom, ameriški film
22.10	Ubežnik, dokumentarni film o filmu Ubežnik
22.30	Poročila
22.35	Drugačen svet, 234. del ameriške nadaljevanke
23.55	CMT

KOPER

18.50 Primorska kronika

KOROŠKA

13.45 Dober dan, Koroška

RAI 1

6.50	Jutranja odd. Unomat-tina, vmes dnevnik
9.05	Film: Una spia di troppo (krim., '66)
11.00	Dnevnik
11.05	Nan.: Versilia '66
11.40	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik in nan. Benvenuti sulla Terra
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: Le meraviglie avventure di Marco Polo (i. H. Buchholz)
15.55	Film: Papà diventa nonn (kom., ZDA '51)
17.15	Risanka: Gummies
18.00	Dnevnik 1
18.15	Nan.: Cose dell'altro mondo, 18.40 Lenny, 19.10 Good morning, Miss Bliss
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Giochi senza frontiere
22.40	Dnevnik 1
22.45	Aktualno: Bella estate, 23.30 Emergenza estate, 24.00 dnevnik
0.30	Rubrika opolnoci

RAI 2

7.00	Dok. o naravi, nan. Xerxes, nato risanke
9.55	Nan.: Furia
10.20	Rubrika o vrtinarstvu
10.45	Nan.: Amore e ghiaccio, 11.35 Lassie, 12.10 L'arca del dottor Bayer, vmes vesti
13.00	Dnevnik in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.30	Film: Sabbie rosse (western, i. K. Douglas)
17.10	Ristorante Italia
17.30	Dnevnik 2 iz Milana
17.35	Nan.: Hill Street, 18.30 Un caso per due vmes (18.20) sport
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventientini
20.40	Film: Bravados (western, ZDA '58, i. G. Peck, Joan Collins)
22.20	Glasba: Rock Café
23.25	Dnevnik in vreme
23.50	Film: Assicurazione sulla morte (krim. It.)

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'at-trarete
11.30	Rubrika: Green
12.00	Dnevnik 3 iz Milana
12.05	Knjiga na dan, kino
14.00	Deželne vesti
14.10	Popoldanski dnevnik
14.30	Srečanja z avtorjem
15.00	Drobcji jazza
15.15	Sport: SP v boks, 16.00 avtomobilizem
17.00	Film: Duell sulla Sierra Madre (dram.)
18.50	Sport, vreme, dnevnik
19.30	Deželne vesti
19.50	Risanka: BlobCartoon
20.15	Film: Lord Jim (pust., VB '65, i. P. O'Toole)
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Sport: E' quasigol
24.00	Variete: Fuori orario
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

6.40	Nanizanke
8.45	Nad.: Marilena, 9.40 La ragazza del circo, 10.15 Soledad
10.45	Nan.: Love Boat
11.45	Kviz: Gioco delle cop-pie, nato nad. Celeste, 13.00 Sentieri
13.30	TG 4 vesti
14.00	Nad.: Sentieri, 14.30 Milagros, 15.30 Quan-do arriva l'amore
16.00	Aktualno: Lui lei l'al-tro, 16.30 La verità
17.00	Nan.: Grecia, vesti
18.00	Nan.: Colombo, vmes (19.00) dnevnik TG 4
20.30	Filma: Agente 007-Si vive solo due volte(i. S. Connery), 22.30 Gli spostat, (dram., ZDA '61, i. M. Monroe), vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. in film Guendalina (kom., It. '57)
11.30	Nan.: Sposati con figli
12.00	Kviz: Si o no
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Forum
14.30	Nan.: Casa Vianello, 15.00 Pappa e ciccio, 15.30 Otto sotto un tetto
16.00	Otroški variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.35	Film: Il gioiello del Nilo (pust., '85, i. M. Douglas, K. Turner)
22.30	I misteri della notte
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.30	Odprti studio
12.50	Otroški variete
14.15	Nan.: Riptide
15.15	Film: Vacanze d'estate (kom., It. '85, i. P. Pellegri, Y. Porzio)
17.00	Variete: Unomania
17.05	Nan.: Ultraman, 18.00 T.J. Hooker, 19.00 Baywatch, vmes (17.55) sport
20.00	Kviz: Campionissimo (vodi Gerry Scotti)
20.30	Film: Class Cruise-Una vacanza esagerata (kom., ZDA '90)
22.30	Variete: La strana coppia (vodi M. Boldi)
24.00	Variete: Playboy Show
0.30	Sport studio
0.50	Nan.: Baywatch

TELE 4

13.30	Lastne oddaje:
19.30	Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

KOPER

15.00	Nadaljevanka
15.50	Delo narava, italijan-sko/francoska doku-mentarna serija, ponovitev
16.40	Euroturizem: Born-holm
17.25	Arhitektovi nasveti
18.00	V nedeljo popoldan
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Nadaljevanka
20.15	Nočni sodnik, tv nan.
20.40	Reilly - vohun nad vohuni, angleška tv nanizanka
21.30	Ob izvirih zvoka, dokumentarna oddaja
22.05	TV dnevnik
22.10	V pričakovanju beneškega filmskega festivala
22.50	Videti Benetke in umreti, francoski vohunski film, 1966
22.50	igrajo: Sean Flynn, Hans Messeme, Madeleine Robinson in drugi
22.50	režija: Andre Versini

AVSTRIJA 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Medeni tedni v troje, ponovitev filma
13.10	Tri zenske
14.20	Upornik, nemski film, 1932
16.35	Kot pes in mačka, 6. del avstralske nadaljevanke
18.00	Cas v sliki
18.30	Doktor in ljube zivali, 5. del serije
19.22	Znanost
20.15	Sanjska ladja, 12 del
21.15	Ambo terno, svet ste-vilk
21.25	Pogledi od strani
21.25	Hunter, Informantova identiteta
22.20	Električni jezdec, ame-riski film, 1978
00.20	Obracun, francoska psihološka kriminal-ka, 1984
01.40	Sence moči, serija
01.40	Porocila
01.40	Tisoč mojstrov

AVSTRIJA 2

14.50	Tisoč mojstrov
15.00	Lipova ulica: Zapusce-ne duše
15.30	Sport
17.15	Doba vesoljskih pole-tov
18.00	Policijska postaja 1: Kolektivni izlet
18.30	Gaudimax Show
19.00	Regionalni program
19.30	Cas v sliki
20.15	Domače reportaze
21.00	Trailer
21.30	Pozor, kultura
22.30	Glave, Joseph A. Schumpeter
23.15	Nočni studio: Cas, minljivost, večnost
00.45	Porocila
00.45	Tisoč mojstrov

HRVAŠKA 1

08.00	TV koledar
08.10	Porocila
09.00	Ziveti kot se spodobi: Cobijeva četa, 10. del
10.00	Porocila
10.05	Poletni solski spored
11.00	Beverly Hills, 12/23 del ameriške nanizanke
12.00	Porocila
12.05	Luc svetlobe, 37. del
13.35	Price iz Monticella, 200. del
14.00	Porocila
14.05	Poletni predah
14.05	'Alo, 'alo, 8/17 del angleške humoristične nanizanke
14.35	Roseanne, 19/20 del
15.05	Tusitala, 3/6 britan-sko-avstralske nadaljevanke
16.10	Zgodba o Mentinu, 1. del
18.00	Porocila
18.05	Informatika
18.35	Santa Barbara, 491. del ameriške nadalj.
19.30	Dnevnik 1
20.10	Nocoj z vami, Dalibor Brun
21.40	Ekran brez okvirja
22.40	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.50	Porocila
23.50	Sanje brez meja

HRVAŠKA 2

16.00	Tenis ATP Croatia open, prenos iz Uma-ga
19.30	Dnevnik
20.10	Jeeves in Wooster, 7/11 del hum. serije
21.05	Miss Hrvaske za miss sveta, reportaža 8/9 del
21.20	Zivalski svet, 7. del dokumentarne serije
21.55	Tusitala, britansko-avstralska nadaljevan-ka, 4/6
22.50	Blaznost, 5. zadnji del britanske dokumentar-ne serije
23.50	Metalamania
00.50	Horoskop

MADŽARSKA

06.03	Dobro jutro, magazin
09.00	Cez dan
09.30	Sotrpini
09.45	Prirodno zdravilstvo
10.30	Novi reflektor, maga-zin
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
16.00	Dnevnik
16.10	Strast in oblast, av-stralska serija, 57. del
17.50	Mesečni saldo
18.20	Ljubezen - Kaj je to?
19.05	Večerna pravljica
19.30	Dnevnik
20.10	Teater
20.10	Bradburyja, kanadski tv film
20.40	24 ur
21.15	Kralj dejanja, nemška kriminalka
23.40	Dnevnik

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4 ; MHz, od 16,00 SV 918 kHz)

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.30, 16.30, 17.30, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Staro gramofon; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

(UKV 87,8; 92,4; 93,5; 95,3; 96,9; 97,7; 98,9; 99,9 MHz)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.40 Koledar prireditve; 10.35 Komposovo turistično oko; 10.50 Primorski val; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 12.40 Stajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobčinice; 15.10 Prenos 1. progr.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbene novice; 17.50 Sport; 19.30 Jazz; 21.00 Uspešnice; 22.20 Rock underground.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz, od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16,00 SV 918 kHz)

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasba; 10.05 Otroška igra; 11.05 Lahka glasba; 12.05 Pojemo in igramo; 13.05 Počitniško popotovanje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Izvirniki in priredbe; 16.45 Tretja stopnica; 17.00 Glasb. umetnost; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.35 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrineki.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjki in osmrtnice; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informa-

cije; 9.45 Souvenir d'Italy; 10.00 Mnenjsko rešeto; 10.30 Primorski val; 11.30 Hladno-toplo-vroče; 12.00 Tropicana; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Hit Nova Gorica; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Počitniški vrtljak; 16.45 Napovednik; 17.15 Primorski boben; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Na vročem pesku-Na zvezi z mladimi poslušalci; 19.00 Dnevnik, prenos RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.20 Drobci; 7.45 Prišlo je poletje; 8.05 Horoskop; 8.35 Popevka tedna; 8.40 Ob pogrnjeni mizi; 8.45 Igrajte z nami; 9.05 Baby radio; 9.15 Svet mladih; 9.45 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.45 Popotovanja po Istri; 11.00 Randevous; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Glasbene novice in recenzije z Angelom Baiguero; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve; 16.35 Boutique Gallus; 16.45 Globoka grla; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Jazzovski kotiček; 20.00 Nočni program.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Duh casa in čar odra v spominih J. Babića; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Muzeji v naši deželi; 9.35 Revival; 10.10 Koncert; 11.10 Pot-puri; 11.30 Odprta knjiga: Vojna in mir (r. M. Prepe-luh, 43. del); 11.45 Orkestralna glasba; 12.00 Vojna je obit, kruta in egoistična; 12.20 Potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Filmska srečanja; 14.30 Kantavtorji in sansoni; 15.00 Poletni mozaike: Informatika za vsakogar, Pesem dneva; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: teden P. I. Čajkovskega; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Blues; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.30 Revolution rock.

Radio Koroška

18.10-19.00 Rož - Podjuna - Zila.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side, vodi Rebecca de Ruvo; 10.00 Video, vodi Richie Rich; 13.00 Video, vodi Simone Engelen; 15.30 Video Music Awards Spotlight; 16.00 Greatest Hits, vodi Paul King; 17.00 Coca Cola Report; 17.15 MTV v kinu; 18.00 The Soul of MTV; 18.30 MTV Prime, vodi Pip Dann; 20.00 Dial MTV; 20.30 Duran, Duran: Past, Present and Future; 21.00 Unplugge, Roxette; 21.00 Partyzone; 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanka; 10.30 The Pyramid Game; 11.10 Card Sharks; 12.00 Sally Jessi Raphael; 12.30 E Street; 15.00 Once an Eagle, 9. zadnji del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 20.30 Polna hiša; 21.00 Paper Chase; 22.00 Chances; 23.00 Star Trek: The next generation; 00.00 Ulice San Franciska

PRO 7

05.10 Serije; 09.50 Vlog na ljudi v džungli, ameriški film 1958; 13.15 Neukročni, ameriški vester, 1955; 18.25 Strani fant z dve-h

JUTRI

Pisalo se je leto
1972Teroristi na 20.
olimpijskih igrah

Zaplapolala je olimpijska zastava, izzvenela je himna, prebrana je bila svečana zaobljuba sportnikov in sodnikov - 20. olimpijske igre v Münchnu so bile uradno odprte. Po 36-tih letih so Nemci spet dočakali težko pričakovani vrhunski sportni dogodek. Najbrž tistega svečanega večera 26. avgusta leta 1972 prav nihče ni pričakoval, da bi kar koli lahko skalilo izjemno pripravljeno in sportno zagretost tako tekmovalcev kot tudi gostiteljev in številnih obiskovalcev. Navdušila je mlada sovjetska telovadka Olga Kurbut, nenadkriljiva sta bila ameriski plavalec Mark Spitz in britanska atletinja Mary Peters. Žal pa bodo 20. OI ostale v grenkem spominu tudi po terorističnem izgredu v olimpijski vasi. Zločin so zagrešili zakrinkani arabski teroristi, ki so pobili 11 izraelskih atletov. In ozadje zločina? Rekli so, da politično. Najbrž res.

PREBLISK
Ne umakni se zlu;
se drzneje mu stopi
nasproti.
Vergil

POGOVOR Z RENATOM KRANJCEM, DIREKTORJEM URADA ZA PRISELJEVANJE IN BEGUNCE

Povezujoče hotenje, da se vojna čimprej konča

ALISA SOKOLOVIČ

Vec kot leto in pol se Republika Slovenija ze sooca s problemom beguncev iz BiH. Ceprav je sama v težkem položaju, je bila ob Hrvaški tista, ki je ze v samem začetku sprejela največje število beguncev. Kako zdaj pre-

nasa to breme, smo vprašali Renata Kranjca, direktorja Urada za priseljevanje in begunce vlade Republike Slovenije, ki se nahaja na Riharjevi 38 v Ljubljani.

S katero poglavitno problematiko v zvezi z

begunci se vaš urad ukvarja?

Nas urad deluje na dva načina. Eden je pripravljanje sistema priseljevanja v Slovenijo, drug pa se nanasa na vse ostale probleme, povezane z begunci. Približno 95 odstotkov naše dejavnosti je povezano prav s temi vprašanji. Vodstva vseh zbirnih centrov so nam podrejena. V dogovoru z Rdečim križem skrbimo tudi za tiste, ki živijo pri posameznih družinah. Ti prejemajo v glavnem enako pomoč kot oni iz zbirnih centrov. Tudi psihosocialne dejavnosti in zdravstvene storitve potekajo v sodelovanju z uradom.

Koliko beguncev iz BiH je zdaj registriranih?

Do zdaj smo registrirali 70.000 beguncev. Med njimi jih je 32.000 začasnih, ki imajo begunski status. Jeseni bomo opravili novo registracijo, tako da bomo dobili relativno točno število.

Kolikšno je po vašem število beguncev, ki tega statusa nimajo?

Številka se giblje okrog 12.000, a tudi ti, podobno kot tisti s statusom, prejemajo pomoč RK, saj je sistem pomoči enak za vse. Ocenjujemo tudi, da več kot 20.000 beguncev iz

BiH sploh ni registriranih in da doslej niso iskali pomoči.

Kako dolgo bo Slovenija se lahko prenašala breme beguncev?

To breme je za Slovenijo vse težje. Če bi bila pomoč kratkotrajna, bi bilo drugače. Vsi ti ljudje, pa tudi mi, nekaj pričakujemo. A tega »nekaj« ni. Tudi mednarodna pomoč je vse bolj pila. Letos je Slovenija iz proračuna namenila manj sredstev kot lani, ker denarja preprosto ni.

Kaj potrebuje država BiH, da dobi status begunca v Sloveniji?

Tega statusa od avgusta lani ne more več dobiti, saj ne more več

Agencija Szoros pomaga studentom-pribežnikom

Med bosanskimi pribežniki v Sloveniji je tudi večje število studentov. Njihov osnovni problem je, kako nadaljevati študij na obeh slovenskih univerzah, kajti razlike med slovenskimi in bosanskimi študijskimi programi so vendarle precejšnje, pa tudi tukajšnje solnine za tuje so dokaj visoke. Mnogi bosanski študenti so iz visjih letnikov ali celo absolventi in le redkim je uspelo, da jim ni treba plačati solnine. Prav zato je znova prišlo na pomoč Open Society Szoros v Ljubljani. Ta agencija je zagotovila deset enkratnih stipendij za solnine, ki so namenjene študentom iz Bosne v Sloveniji. Razpisni rok je 30. september 1993. Do tega datuma naj se študenti prijavijo na ministrstvu za solstvo in sport, prijavam pa priložijo se potrdilo o državljanstvu, o vpisu na eno izmed slovenskih visokosolskih ustanov, potrdilo o opravljenih izpitih in priporočilo profesorja ali kakšnega drugega strokovnjaka. Podrobnejše informacije so na voljo pri Open Society Fund-Slovenia, Miklošičeva 13, 61000 Ljubljana ali po telefonu 061/302-912. Po dosedanjih odzivih lahko sklepamo, da se za stipendije Szoroseve fundacije bosanski študenti zelo zanimajo. Aida Sokolović

vstopiti v naslo državo. Če bi druge države pomagale tako kot Slovenija, bi bilo veliko lažje. Ob registraciji, ki smo jo omenili, pa bomo vseeno

na določen način legalizirali tudi položaj tistih, ki tega statusa nimajo. Najbolj pa si vsi skupaj želimo, da bi se ta vojna čimprej končala.

Nekaj uradnih podatkov

Po zadnjih podatkih je v Republiki Sloveniji približno 70.000 beguncev, med njimi 32.000 oseb, ki imajo status začasnega begunca. Če upoštevamo uradne ocene, je na slovenskem ozemlju brez taksnega statusa se veliko pribežnikov iz Bosne in Hercegovine, ki se iz različnih razlogov niso prijavili na pristojnih uradih, niti niso iskali pomoči. Od Rdečega križa organizirano prejema pomoč več kot 10.000 začasnih beguncev brez urejenega statusa. Urad za priseljevanje in begunce je sklenil prvo fazo reorganizacije zbirnih centrov. V enaintridesetih zbirnih centrih je nastanjenih več kot 10.700 začasnih beguncev iz Bosne. Prav tako je uradu uspelo razrešiti nekaj najtežjih problemov pribežnikov, ki so bili nastanjeni pri družinah-gostiteljih, sorodnikih in znancih, pa jim je bilo gostoljubje odpovedano.

Vlada Republike Slovenije se je leta 1992 odločila pomagati tudi slovenskim rojakom, ki so se nahajali na ogroženih območjih v Bosni. Prek zunanjega ministrstva je pripravila dve organizirani evakuaciji. Na ta način je prišlo v Slovenijo skupno 370 oseb, med katerimi je bilo le manjše število takih, ki so imele v času prihoda slovensko državljanstvo. Samo nekateri so imeli pogoje za pridobitev državljanstva Republike Slovenije. Ker se vedno ostaja večina evakuirancev brez možnosti za pridobitev državljanstva, bo vlada v bližnji prihodnosti izoblikovala enotno politiko za razreševanje statusnih vprašanj evakuirancev, njihovih možnosti za solanje, zdravstveno varstvo, zaposlovanje ter zagotavljanje socialne varnosti za nezaposlene in upokojece, kakor tudi za tiste, ki so nastanjeni pri družinah ali v Luciji. (R. K.)

Foto: Jean-Claude Courtausse

POTOPIS

JANEZ ROZMAN

Dobrodošli na Orientu (5)

Verski fanatizem je bil ljudem v tistih casih se tako tuj, da so verniki obeh religij skupaj uporabljali cerkev. Kalif Walid iz slavnega rodu Omajadov pa je od kristjanov odkupil njihov del cerkve in jo spremenil v mosejo. Stevilni grški stavbeniki iz Bizanca so iz propadajočih rimskih mest spravili najlepše stebre v Damask.

Zaradi pogostih požarov in ropanj so iz moseje Omajadov sčasoma izginili zlato okrasje in dragocena oprema. Trenutno jo poleg korintskih stebrov krasijo številne preproge. Na sredini stoji kapela, v kateri je shranjena glava Janeza Krstnika.

Janez Krstnik je krstil svojega bratranca Jezusa v reki Jordan. Z njegovim obglavljenjem je povezana zanimiva zgodba. Kralj Herod Antipa je za svoj rojstni dan priredil gostijo. Njegova hči je s plesom prevzela gledalce in od navdušenja ji je obljubil uresničiti katerokoli željo. Na materino prigovarjanje je zahtevala glavo Janeza Krstnika. Herod se je sicer zgrozil, a kljub vsemu držal obljubo. Vojaki so prinesli Krstnikovo glavo.

Enega izmed minare-

tov imenujejo Jezusov minaret, castijo ga kot preroka in na sodni dan naj bi se Janez prikazal na vrhu tega minareta.

Zgodbe iz Korana lahko primerjamo z ustreznimi biblijskimi zgodbami. Mohamedu, ki v Islamu velja za zadnjega in največjega preroka, je Bog posredoval številna besedila, ki so jih zapisali pisarji - on sam je bil namrec nepismen. Njegovi privrženci so iz zapiskov uredili Koran. Napisan je le v arabsčini, saj je besedilo težko prevedljivo. Tudi Turki, ki uporabljajo latinico, ga prebirajo v arabski pisavi.

Goboke misli je prekinilo trpko spoznanje, da mi je neki nepridiprav odnesel superge. Pri vstopu v mosejo se moras namrec sezuti, in pustil sem jih pri vходу. Ni mi preostalo drugega, kakor da se bos odpravim na bazar in si kupim sandale, ki jih nosi večina Arabcev. Ti so prijetni za poletno vročino, vendar postane podplat trd in razpokan.

V mirnem lokalcku med samimi domaćini sva si privoščila čaj. Večina gostov uživa ob vodni pipi. Na vrhu vodne pipe je svitek tobaka,

nanj položijo kosček zergjvice, tako da počasi tli. Dim potuje skozi vodo, kjer se izloči katran. Prečiščen in ohlajen dim prihaja do kadilca, ki ga ne inhalira, ampak puha kakor pri običajni pipi. Tobaka je za dve do tri ure kajenja; medtem pijejo čaj v družbi s prijatelji.

Turistov skoraj ne srečam in se bolj izrazito kakor v Turciji opazim, da žensk v javnem življenju ni. V restavracijah in lokalih nisva nikoli naletela na domaćinke. V spremstvu mož in otrok se odpravljajo le po nakupih, sicer pa morajo biti doma. Za nevesto potrebuješ denar in večina mladih moskih je samskih, dekleta pa stariš omožijo ze v mladosti. Obledena so v tradicionalna oblacila in se vedno uporabljajo tancico. Večina moskih je ze zavrgla tradicionalna oblacila in si dovoljuje večja odstopanja od verskih nacel.

Sirska hrana je podobna turski, na novo sva spoznala tabule, neko vrsto arabske solate. Pripravljajo jo iz zmečkane pšenice, jajčevcev, cebule in listov poprove mete, pomešano z olivnim oljem. V solato pomakajo svoj palacin-kam podoben nekvasen

kruh. Na mizi je vedno vrč z vodo in kozarci, ki jih ne pomivajo. Pri pitju se jih z ustnicami ne dotikajo, ampak tekočino zlivajo v usta. V srednjem veku je Damask slovel po odličnih nozih, sabljah na svilenem brokatu. Tradicija obrtništva se je obdržala in na voljo je nešteto lepih stvari, ki jih ze stoletja izdelujejo v majhnih družinskih delavnicah. Stari del mesta s pokritim bazarjem ponuja največjo izbiro. Najdes lahko ročno rezljane sahar, zlat in srebrne nakite, mozaik skatlice z vdolano biserno matico, perzijske preproge, veliko izbiro oblacil in obutve ter obilico lepo zloženega sadja in slaščic.

Domaćini so prijazni in radi pomagajo turistom. V miru si ogledam nekaj mosej. Vera prepoveduje upodabljanje živih likov in energija umetnikov se je preusmerila h geometričnemu, cvetličnemu in epigrafskemu okrasju.

Ulica stebrov v jordanem mestu Jarash (Foto: Janez Rozman)

Namesto kipov mosejo krasijo arabske, zapisi iz Korana in cudoviti mozaiki z geometričnimi vzorci. Na odprtem dvorišču pred mosejo je vedno vodnjak, kjer se verniki pred molitvijo umivajo. Nekoc so mu jezini z vrha minareto petkrat na dan klicali k molitvi. Zdaj si jih zamenjali zvočniki, ki so

naju prebudili vsak dan ob prvem svitu.

V petek so vse trgovine in bazarji zaprti, saj je za muslimane to dela prost dan in ga prebijajo v mosejah, pomembnejši in izobraženi ljudje prebirajo poglavja iz Korana; poklica duhovnika namrec ne poznajo. Ravno v petek sva si ogledovala nacionalni

muzej, ki je bil na srečo odprt. Ko sva hotela oditi iz muzeja, so naju kakala zaklenjena izhodna vrata. Cuvaji in vrtar so se namrec odpravili k molitvi. Resil naju je lokal na muzejskem vrtu, kjer sva nekaj ur kakala na vrnitev muzejskih uslužbencev.

(nadaljevanje jutri)

Kdo je kje, kako in zakaj?

Ibrahim Hondzo, novinar in pesnik iz Bosanskega Broda, ki je doslej objavil šest pesniških zbirk, ze več kot eno leto živi v Ljubljani. Ker sam vzdrzuje svojo družino, je bil v tem casu prisiljen večkrat menjati zaposlitev in poprijeti za vsako delo, pri čemer pa ni pozabil na svoje pesmi. Pripravil je ze svojo sedmo pesniško zbirko, prežeto s tragicno usodo Bosne in njenih narodov, ki bo verjetno objavljena v bližnji prihodnosti. Hondzo je tudi slikar. Upamo, da si bomo skoraj lahko ogledali razstavo njegovih slik, ki so nastale v Sloveniji.

Dr. Ismet Dizdarević, profesor na oddelku za psihologijo in pedagogijo sarajevske Filozofske fakultete, je z družino pribežal v Makedonijo, kjer predava na Filozofski fakulteti v Skoplju. (A. S.)

Zoran Popovski, eden znanih sarajevskih sportnih novinarjev in nekdanji urednik sportnih oddaj TV Sarajeva, je z družino nasel pribežalce v Makedoniji. Zaposlil se je na makedonski televiziji. (Ai. S.)

Sanja Garic Komnenic, asistentka na Akademiji scenskih umetnosti v Sarajevu, ze od prvih vojskih spopadov v Bosni prebiva v Ljubljani. Na ljubljanski Filozofski fakulteti končuje podiplomski študij in se pripravlja na zagovor magistrskega dela. Na tukajšnji akademiji za gledališce je uspešno hospitalna pri predmetu scenski govor. Ko je v Ljubljani začela delovati Ambasada Republike BiH, so ji predlagali, naj sprejme mesto sekretarke ambasade.

Suzana Hadzialagic, stomatologinja iz Sarajeva, ze dve leti živi v Ljubljani. Aktivno govori anglesko in nemško. Na Ambasadi Republike BiH je zaposlena kot sekretarka odpravnika poslov. (T. L.)

Mirza Prljaca, dolgoletni sodelavec RTV Sarajeva, zacasno živi v Ljubljani, potem ko je skoraj eno leto preživljal vojno v Sarajevu. Na sarajevski televiziji je bil Mirza tonski mojster na oddelku za glasbeno produkcijo. Sodeloval je tudi pri pripravi zadnjega večjega glasbenega dogodka, velikega koncerta Glasba dobre volje v dvorani Skenderija, ki je potekal neposredno pred vojno. Danes je brez zaposlitve. Dela v ljubljanski podružnici nedavno ustanovljenega Društva Slovencev v BiH. (M. T.)

Kerim Dizdar, gradbeni inženir iz Donjega Vakufa, je bil zaradi »etničnega čiščenja« ze na samem začetku vojne prisiljen zapustiti svoje mesto. Dizdar je sicer znan družbenopolitični delavec. V casu prvih demokratičnih volitev, na katerih so zmagale nacionalne stranke, je bil član predsedstva CK ZK BiH. Kot begunec živi v samskem domu Kraski zidar v Sezani, njegova družina pa je nastanjena v Zagrebu. V bližnji prihodnosti se bo zaposlil v svoji stroki kot gradbeni inženir. (A. S.)

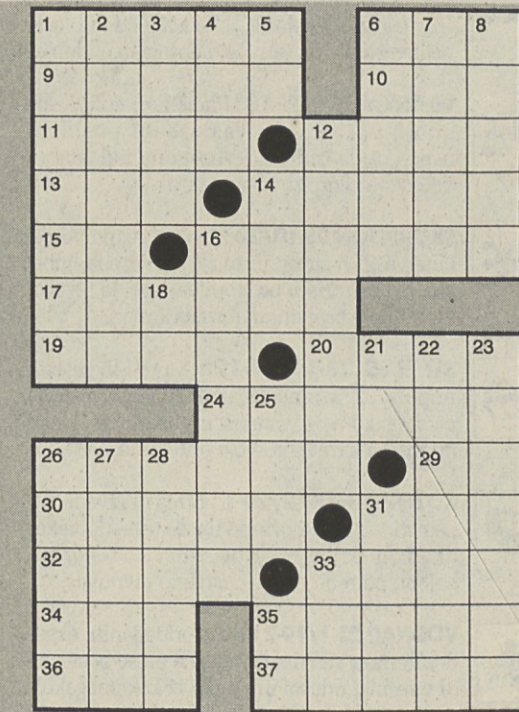
KRIZANKA

Vodoravno:

1. znamka angleških avtomobilov, 6. zmaga pri sahu, 9. ziraфа kongoskih pragozdov, 10. rimska boginja jeze, 11. težka tkanina, 12. ritmično gibanje telesa ob glasbi, 13. plesna prireditev, 14. zabija jajčeca, 15. staro pomorsko mesto v Kilikiji, 16. opoldanski pocitek v Spaniji, 17. pijaca grških bogov, 19. glavno mesto Gane, 20. ime slovenskega violinista Ozima, 24. posoda, kamor molzejo mleko, dojilnica, 26. Vergilov ep, 29. začetek azbuke, 30. otocje v Tihem oceanu, 31. pritok Rena iz Avstrije, 32. prestol, 33. indijski bog ognja, 34. krajsa oblika angleškega moškega imena Ronald, 35. ljubezenski pesnik, 36. ime slovenske filmske igralkе Kravanc, znane pod umetniškim imenom Ita Rina, 37. vele-mesto na japonskem otoku Honšu.

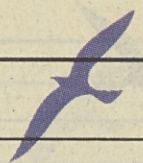
Navpično:

1. skupina oseb, ki izvirajo od skupnega prednika, 2. ornament, 3. reka v Južnoafriški republiki, 4. avstrijski gledališki režiser (Leon), 5. avtomobilska oznaka Reke, 6. ime umrlega jazz glasilnika Davisa, 7. jeca, 8. tipka, 12. severnoameriška travnata pokrajina brez drevja, 14. ime ameriške filmske igralkе Farrow, 16. veliko sportno igrišče s tribunami, 18. avtomobilska oznaka Kranja, 21. kemijski znak za galij, 22. naslovna oseba Suhodolcanovega dela (Naocnik in ...), 23. rezultat odštevanja, 25. pesem hvalnica, 26. produkti reakcije med alkoholi in kislinami, 27. nacija, 28. Ljubljana v antiki, 31. otroška zabava, 33. za polton zvišana nota a, 35. različni crki.

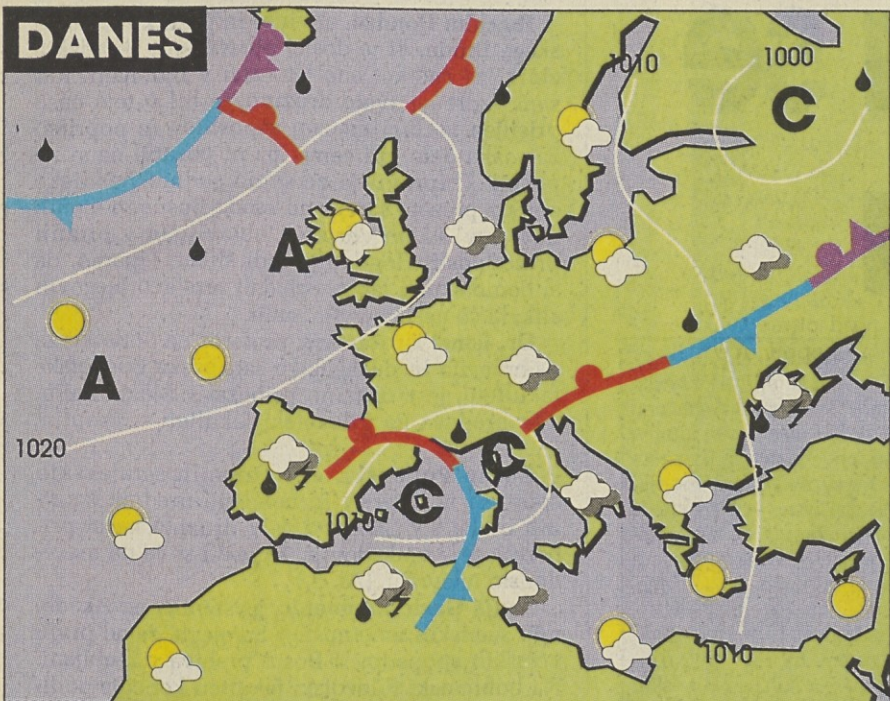

Vodoravno: 1. Rover, 2. mat, 3. okapi, 4. Ira, 5. drap, 6. ples, 7. bal, 8. Samsa, 9. Ill, 10. tron, 11. Agni, 12. Ron, 13. hink, 14. Ida, 15. Osa, 16. Uza.

REŠITVE

EVROPA / OBLAČNO

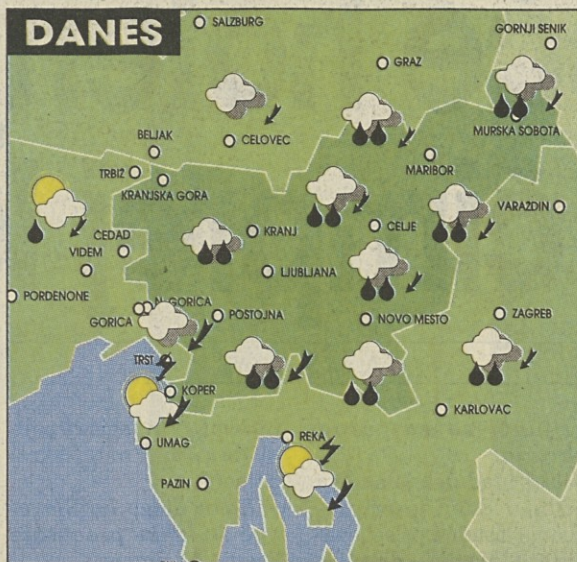
Vremenska slika

Oslabljen frontalni val se zadržuje nad severnim Balkanom. Nad zahodnim Sredozemljem je se vedno plitvo območje nizkega zračnega pritiska. S severozahodnikom doteka nad naše kraje hladen zrak.

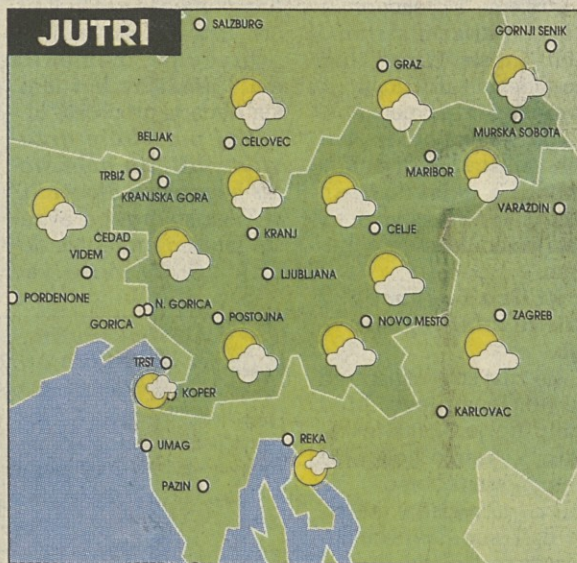
ALPE JADRAN / SVEŽE

OBLAČNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	

Slovenija: Oblačno bo, manjše padavine bodo postopno ponehale. Na Primorskem bo pihala burja. Najvišje dnevne temperature bodo od 13 do 18°C.

Sosednje pokrajine: Ob Jadranu ter ponekod v severni Italiji se bo delno zjasnilo, drugod bo oblačno. Ob Jadranu bo pihala zmerna burja.

V Sloveniji: Suho bo in sveže, v noči na soboto od zahoda novo poslabšanje s padavinami.

Obeti: V soboto bo oblačno, občasno bo deževalo.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI
Ceste po Sloveniji so večinoma mokre. Promet po notranjosti države in prek vseh mejnih prehodov je tekoc.

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 8. in ob 14. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LIUBLJANA..... 16/15	HELSINKI..... 10/13
TRST..... 25/24	STOCKHOLM..... 10/13
CELOVEC..... 15/14	KOPENHAVN..... 8/18
BRNIK..... 14/11	MOSKVA..... 8/17
MARIBOR..... 14/11	BERLIN..... 10/19
CELJE..... 14/14	VARSAVA..... 8/19
NOVO MESTO..... 15/15	LONDON..... 6/17
NOVA GORICA..... 21/21	AMSTERDAM..... 9/18
MUR. SOBOTA..... 13/11	BRUSELJ..... 8/17
PORTOROŽ..... 22/26	PARIZ..... 9/20
POSTOJNA..... 17/14	DUNAJ..... 12/18
ILIRSKA BISTRICA..... 20/18	MÜNCHEN..... 10/13
KOČEVJE..... 16/15	ZÜRICH..... 13/17
CRNOMELJ..... 17/16	ŽENEVA..... 13/17
SLOV. GRADEC..... 14/12	RIM..... 20/33
BOVEC..... -/-	MILAN..... 17/27
RATECE..... 14/12	BEOGRAD..... 18/38
VOGLJ..... 13/9	BARCELONA..... 20/27
KREDARICA..... 7/5	ISTANBUL..... 19/31
VIDEM..... -/21	MADRID..... 14/30
GRADAC..... 14/12	LIZBONA..... 15/22
MONOSTER..... 12/10	ATENE..... 21/32
ZAGREB..... 16/16	TUNIS..... 23/39
REKA..... -/24	MALTA..... 24/32
	KAIRO..... 21/33

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vstalo ob 06.15 in zšlo ob 19.52. Dan bo dolg 13 ur in 37 minut. Luna bo vstala ob 16.21 in zšla ob 00.29.
SETVENI KOLEDAR
Luna je v znamenju Kozoroga, elementa zemlje. Dan je primeren za izkopavanje krompirja in korenja.
TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA
Jezera: Blejsko 24°C, Bohinjsko 22,5°C.
Jadransko morje: Koper 25,9°C, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 24,2°C, Pulj NP, Lošinj NP, Split 23°C, Hvar 23,1°C, Vis 24,5°C, Reka NP, Opatija NP.
Reke: Mura (G. Radgona) 19,1°C, Sava (Radovljica) 15,8°C, Savinja (Lasko) 21°C, Ljubljanka (Moste) 19,3°C, Bistrica (Sodražica) 16,4°C, Paka (Sostanj) NP, Sora (Suha) 18,4°C, Gradascica (Dvor) 16,4°C, Iska (Iska) 17,7°C.
PLIMOVANJE
Danes: ob 8.18 najvišje 12 cm, ob 12.40 najnižje 4 cm, ob 18.07 najvišje 21 cm.
Jutri: ob 1.38 najnižje -37 cm, ob 8.47 najvišje 23 cm, ob 14.05 najnižje -3 cm, ob 19.27 najvišje 25 cm.

ZDA / STIKA S SONDO NISO VZPOSTAVILI

Mars Observer so sabotirali da ne bi odkril Marsovcev?

To vsaj trdi skupina uglednih ameriških znanstvenikov

WASHINGTON - Znanstvenikom ameriške vesoljske ustanove Nasa tudi včeraj ni uspelo vzpostaviti stika s sondo Mars Observer, ki naj bi včeraj samodejno vstopila v marsovo orbito. »Vse je bilo zaman«, je zagrenjeno dejal eden od odgovornih. Drugi je pristavil, da nimajo pojma, kaj se je zgodilo. Znanstveniki ne vedo niti, ali je sonda res stopila v orbito, ali pa je nadaljevala svojo pot, tako da bo postala neke vrste umetni planetoid. Danes podo ponovno poskusili vzpostaviti stik z Mars Observerjem, a izgledi niso najboljši. Medtem je skupina ameriških znanstvenikov obtožila Naso, da je namerno sabotirala Mars Observer, da bi preprečila revolucionarno odkritje sledov izumrle civilizacije na Marsu.

Raziskovalci skupine »Mars Mission« so iz analiz slik in podatkov, ki jih je na Zemljo pred 17 leti poslala sonda

Viking, prisli do zaključka, da so na površju »rdečega planeta« sledovi prastare civilizacije. Med temi znanstveniki so astronom Tom

van Flandern (Univerza Yale), kartograf Erol Torun (Obrambna kartografska agencija), prof. David Webb (clan predsedniške vesoljske komi-

sije) in izvedenec za obdelavo elektronskih sil Mark Carlotto. Ne gre torej za ljudi, ki podležejo poletni vročini, temveč za resne znanstvenike. Njihov vodja, Richard Hoagland, trdi, da so na posnetkih odšli dve veliki strukturi v obliki cloveškega obraza (na crnobeli sliki AP), nekaj piramid, trdnjav in mestece peterkotnega tlorisa. »Noben geoloski pojav ne bi uspel ustvariti takih struktur«, pravi kartograf Torun. Skupina že leta zaman zahteva, naj ji Nasa posreduje vse slike in podatke misij Viking. Hoagland pa je včeraj izjavil, da ga ne bi presenetilo, če so vrhovi ameriške vesoljske agencije sabotirali sedanjo misijo.

BIOVREME

Teden v znamenju razdražljivosti

TANJA CEGNAR

Biovremenske razmere v Sloveniji so ob koncu minulega in v začetku tega tedna določale tople in razmeroma suhe zračne mase ter jugozahodni veter. Sprva so bile samo biotplotne razmere tiste, ki so pogojevale naše slabše počutje po nizinah, se posebej pa v mestih. Najvišje dnevne temperature so bile povsod po Sloveniji visoke, vendar je bilo vročino težje prenašati ob obali in v Vipavski dolini, kjer se niti ponoči temperature zraka niso toliko spustile, da bi jutra nudila občutek svežine. Zaradi vetra so bile temperature v ponedeljek zjutraj visoke tudi v mnogih krajih v notranjosti Slovenije. Zelo obremenilnemu biotplotnemu učinku se je v ponedeljek pridružil se obremenilni učinek močno izražene mejne površine med toplo in hladno zračno gmoto, ki je dosegla Alpe. Vremensko občutljivi ljudje so zaznali težave, kot so slabo počutje, utrujenost, depresivnost, razdražljivost, povečan nemir in motnje v spanju. Te za vse ljudi zelo neprijetne razmere so vztrajale v ponedeljek in torek. To je bilo v letošnjem poletju tudi zadnje toplotno zelo obremenilno obdobje. Slovenijo skoraj praviloma v zadnji tretjini avgusta doseže val hladnega zraka, ki prekine vroče poletno vreme. V septembru se sicer se pogosto pojavljajo obdobja sončne dni, vendar so noči že toliko daljše, da so jutra sveža, moč sončnih žarkov pa je septembra primerljiva z močjo v drugi polovici marca in začetku aprila. V sredo, ko se je frontalna površina razširila tudi nad Slovenijo, je vročina končno ponehala,

kar je pomenilo za počutje ljudi veliko olajšanje, se posebej pa za tiste, ki ne znajo nevrotropnega vpliva vremena. Za vremenske spremembe občutljivi ljudje so se imeli težave, ki so se kazale kot slabo počutje, utrujenost, depresivnost, razdražljivost in povečan nemir ter težave s spanjem. Te težave so se danes, v četrtek, omilile. Vpliv vremena na počutje se kaže le še kot nerazpoloženost, zmanjšana delovna storilnost in težave s koncentracijo. Proti večeru bo tudi ta vpliv oslabil in za krajše obdobje, mogoče pa tudi večji del petka, vpliv vremena na počutje ne bo obremenilen. Ze v petek zvečer, zagotovo pa v soboto, bo razvoj ciklonalne aktivnosti nad severnim Sredozemljem ponovno povzročal težave in slabo počutje velikim ljudem.

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/2004 : Toliko energije se nikoli niste imeli. Tako je tudi prav, saj se pred vami odpira nesteto novih vrat s priložnostmi, ki jih nikakor ne želite izgubiti.

BIK 21-4/2005 : Romantična scena je za nevezane biko več kot le obetavna in če boste znali izreči magično besedo v pravem trenutku, tudi poročni zvonovi ne bodo zvonili od daleč.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Se naprej boste doživljali različne pritiske, napetosti ter nasprotovanja, kar pa bi morali povsem razumeti. S svojim predlogom ste nekomu stopili na zulj.

RAK 22-6/22-7 : Vaše zdravje bi v tem obdobju moralo biti zadovoljivo. Razporedite čas tako, da boste imeli dovolj počitka in spanja.

LEV 23-7/23-8 : Nihce vas ni poskušal v kati zatreči. Samo dokazali so vam, da razmišljate napacno. Zato zadržite zase plaz besed, ki ga pripravljate kot odgovor.

DEVICA 24-8/22-9 : Usluga na finančnem področju tudi vam ne bo škodovala, zato jo le hvaležno sprejmite. Novica glede določene investicije pa vam bo olespala to obdobje.

TEHNICA 23-9/22-10 : Planetarni vplivi zelo dobro vplivajo na vas osebnih poslovnih uspeh, toda tudi za to boste morali plačati določeno ceno: živci, napetosti...

SKORPIJON 23-10/22-11 : Zdi se, da bo večina vaših nactov in misli posvečena ljubezni. Na prizorišče bo stopila oseba, ki bo tudi vezanim skorpijonom mesala strune.

STRELEC 23-11/21-12 : Morali bi zaježiti impulze, ki vas naganjajo k zapravljenosti, vi pa ste tako radi v središču pozornosti, kjer s ponosom kažete na svoje prireke.

KOZOROG 22-12/20-1 : Stres in živčna napetost vas bosta pripravila do tega, da nekoliko bolj skrbite za svoje zdravje. Tisto, kar najbolj potrebujete, je čustveno ravnovesje.

VODNAR 21-1/19-2 : Blisč oddaljenih, eksotičnih mest vas navdušuje, če pa se boste tudi v resnici odpravili na pot iz kakršnegakoli razloga, vedite, da vas čaka se kaj več kot le ogledovanje znamenitosti.

RIBI 20-2/20-3 : Vajin finančni projekt ni tako sijoc kot ste si predstavljali, zato imejte pripravljene tolazilne besede za partnerja, ki bo se bolj globoko razočaran kot vi.

OGLASI NEKOČ - BESEDILO FILIP FISCHER

K Jadvigi Šarc po prte in srajce

Specialni oddelek platna

v trgovini

A. Šarc lastnica Jadviga Šarc

nudi se priložnost k dobremu in cenemu nakupu

rjuh	srajce	odejnih rjuh
brisalk	hlače	blazin
brisačev	spalne srajce	pernatih blazin
prtov	" jopice	pernic
prtičev	spodnja krila	žepnih rut
sifon	nogavice	zefir

Švicarska vezenina

PERILO

za gospode se izdeluje po meri.

Starejša generacija dobro ve, kaj je pomenilo nekoč blago. Nekoč je bil kos blaga skoroda trajna dobrina, kot hiša, kot polje. Blago se je znalo po nekajkrat preleviti: v plašč, potem v obrnjen plašč; nato v "gvant", potem v hlače, ki so sle z najstarejšega na najmlajšega otroka. Blago pa ni končalo svoje kariere tu, temveč jo je nadaljevalo kot surovina za copate, kot navadna cunja, da bi naposled to, kar je ostalo, priromalo v papirico in se prelevilo v podlago za bolj ali manj plemenite besede ali misli.

Maček & Komp.,

:: Franca Jožefa cesta 3 ::
LJUBLJANA.

ZALOGA IZGOTOVLJENIH
OBLEK, ZA GOSPODE
:: DEČKE IN OTROKE, ::
NAROČILA TUDI PO MERI
SOLIDNA POSTREŽBA.
ZALOŽNIK C. KR. PRIV. JUŽ.
ŽELEZNICE.